

ಸ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ
ಹೊಸ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಕ್ಕನುಸರಿಸಿ
೪ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಯ

ನೂತನ

ಸಾ ಮಾ ನೈ ಜ್ಞಾನ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :
ದಿ ಅರೋಕ ಪಬ್ಲಿಶಿಂಗ್ ಕಂ.,
ಧಾರವಾಡ.

ಇವರ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳೂ ಕಾದಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ

೧೯೫೯ ಇಸಿ]

[ಬೆಲೆ : ೧೨ ಅಣೆ

ಪ್ರಕಾಶಕರ ನೂತು

ನವೀನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಅಭ್ಯಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯಜ್ಞಾನದ ಸದರಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲ ಬಾಲಕರ ಪರಿಚಿತ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗ ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳ ಪರಿಚಯ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗ, ಕೆಲವು ರೋಗಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಲಕ್ಷಣ ನಿವಾರಣೋಪಾಯ, ಟಿಪ್ಪಣಿ ತಂತಿ ರೇಲ್ವೆಗೈಡು ಪಂಚಾಂಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿ— ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಪುಲವಾದ ಚಿತ್ರಗಳೊಡನೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಸರಲ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದಲೂ ವಿಷಯವು ಬಾಲಕರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವೆವು. ಆದರೂ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರು ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಮುಂದಿನ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆವು. ಮತ್ತು ಈಗ ಕಣ್ಣಿಷ್ಟ ಉಳಿದಿರಬಹುದಾದ ಅಚ್ಚಿನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನಾದರೂ ತಿದ್ದಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಗುವದು.

—ಪ್ರಕಾಶಕರು.

All Rights Reserved by the Publisher.

ಮುದ್ರಕರು : ಶ್ರೀ. ಎಮ್. ಜಿ. ಪಾಶೇಕರ, ವಸಂತ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಬಿ. ಪಾಟೀಲ, ದಿ ಅತೋಕ ಪಬ್ಲಿಶಿಂಗ್ ಕಂ.,
ಮಂಗಳವಾರ ಪೇಟೆ, ಧಾರವಾಡ.

ಪರಿವಿಡಿ

೦೦೦೦

ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
೧. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು	೧
ಆಕಳು	೧
ಎತ್ತು	೬
ಎಮ್ಮೆ	೧೧
ಕೋಣ	೧೩
ಕುದುರೆ	೧೫
ಕತ್ತೆ	೧೯
ಅಡು	೨೧
ಕುರಿ	೨೩
ನಾಯಿ	೨೬
ಬಿಕ್ಕು	೩೦
ಕೋಳಿ	೩೫
೨. ಬೆಳೆಗಳು	೩೮
ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳು	
ಜೋಳ	೩೯
ಬತ್ತ	೪೧
ಗೋಡು	೪೪
ರಾಗಿ, ಸಾವಿ, ನವಣೆ, ಸೆಜ್ಜೆ	೪೫
ದ್ವಿದಲ ಧಾನ್ಯಗಳು	
ತೋಗರಿ	೪೬
ಕಡಲೆ	೪೬
ಮಡಕೆ, ಹೆಸರು, ಅಲಸಂದಿ, ಬುಧ್ರು, ಕವಕೆ, ಹುರಳಿ	೪೭
ಎಣ್ಣೆಯಕಾಳುಗಳು	
ಸೆಂಗಾ	೪೮
ಕುಸುಬೆ	೪೯

ವಿಷಯ

ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ

ಇತರ ಬೆಳೆಗಳು

ಕಬ್ಬು	೧೦
ಹತ್ತಿ	೧೭
ತಂಬಾಕು	೫೪
ಸಣಬು	೫೧
ಚಹಾ	೫೬
ಕಾಫಿ	೧೨
ತೆಂಗು	೧೮

೩. ರೋಗಗಳೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳು ೨೦

ಮೈಲೇಜೇನೆ	೬೨
ಚಳಿಜ್ವರ	೬೧
ಮಾರಿಕಾ (ಕಾಲರಾ)	೬೬
ಪ್ಲೇಗು	೭೦
ಕ್ಷಯ	೭೨
ನಾರುಡುಣ್ಣು	೭೭
ಆರೋಗ್ಯವ ನಿಯಮಗಳು	೭೯

೪. ಪೋಸ್ಟ್ ಅಫೀಸಿನ ಕಾರ್ಯಗಳು

೮೦-೮೧

ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಡಿಲಿವರಿ, ತಂತಿಟಪಾಲು, ಮನಿಆರ್ಡರ್
ತಾರಮನಿಆರ್ಡರು, ಪೋಸ್ಟಲ್ ಸೆವ್ವಿಂಗ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಬುಕ್ ಪೋಸ್ಟ್,
ಪಾರ್ಸಲ್, ರಜಿಸ್ಟರ್ಡ್, ಪ್ಲಿ. ಪಿ. ಪಿ. ಉಗಿಬಂಡಿಯಿಂದ ವಸ್ತು
ಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದು.

೮೬

೫. ಹಳೆಯ ಆಡಳಿತ — ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ

.... ೮೭

ಪಟ್ಟಣಗಳ ಆಡಳಿತ — ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ

.... ೮೯

೬. ಪಂಚಾಂಗ, ಪೋಸ್ಟಲ್ ಗಾಯಿಡ, ರೇಲ್ವೆ ವೇಳಾಪತ್ರಿಕೆ

ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಿಕೆ ೯೧

ನೂತನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ

೧. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು

ಆಕಳು

ಆಕಳನ್ನು ನೋಡದಿರುವವರು ಅಪರೂಪ. ಇದು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಚುರುಕು ಪ್ರಾಣಿ. ಇದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನರಿತ ನಮ್ಮ ಪ್ರವರ್ತಕರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವವನ್ನು ತಾಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ಪರಂಪರೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ರೂಢವಾಗಿದೆ.

ಆಕಳು

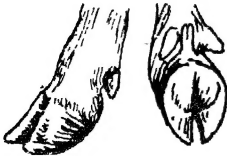
ಇದು ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳಿಗೂ, ಐದು ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರಾಣಿಯು. ಸಾಧಾರಣ ೧ ರಿಂದ ೨ ಪ್ರಾಣಿನ ವರೆಗೆ ಬಿತ್ತರವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಂಡು, ಬೀಡು, ಕಂದು, ಹೆಂಡಬಂಡ ಮೊದಲಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮರಿರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಮುಖವು ತುಸು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಮುಚ್ಚು ಜೋಡವ, ದಿರಸು ಕೋಡುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಆಕಳುಗಳ ಕೋಡುಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ

ಸರಳವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವುಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಯೂ ಇರುವವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅದು ವೈರಿಗಳಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಹುಬ್ಬುಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ. ಮೋರೆಯ ಎಡಬಲಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದವಾದ ಎರಡು ಕಿವಿಗಳಿದ್ದು ಅವು ಬೇಕಾದತ್ತ ಹೊರಳಿಸಲು ಬರುವವು. ಅವುಗಳಿಂದ ಅದು ಮೋರೆಯ ಮೇಲಿನ ನೋಣಗಳನ್ನು ಹಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಮೂಗಿನ ಹೊರಭಾಗವು ಮೆತ್ತಗಿದ್ದು ಹಸಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ

ಕೋಡುಗಳು, ಜಾಯಿರಚನೆ

ಕುತ್ತಿಗೆಯು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮೇಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜೋತಾಡುವ ತೊಗಲಿಗೆ ಗಂಗೆಮೊಗಲು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಕ್ಕಳ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಮುಂದಿನ ವಸಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲುಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅವರೆ ಅದು ಒಳ್ಳೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಳವಸಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಹಲ್ಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರೂಲದ ಹಲ್ಲುಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ.

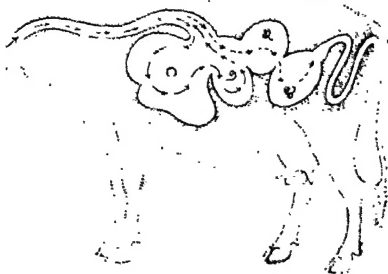
ಕೊಳಗಗಳು

ಇದರ ಫಡವು ಗಡುತರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕಾಲುಗಳ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿರುಸಾದ ಸೀಳಿದ ಕೊಳಗಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಕೊಳಗಗಳ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗಾತ್ರದ ಜಟಿಕೊಳಗಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಹಿಂಗಾಲುಗಳ ನಡುವೆ ಫಡಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ನಾಲ್ಕು ಮೊರೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ

ಕೆಟ್ಟಲವಿರುತ್ತದೆ. ತೀರ ಒಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂವಲಿನ ಗೊಂಡೆಯುಳ್ಳ ಉದ್ದವಾದ ಬಾಲವಿರುತ್ತದೆ. ಬಾಲದಿಂದ ಆಕಳು ತನ್ನ ಮೈಮೇಲಿನ ನೋಣಗಳನ್ನು ಜಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆಕಳು ಹೊಟ್ಟೆ, ಸೊನ್ನೆ, ಕಾಳು, ತೊಡು, ಮುಸುರೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವದು. ಅಪವಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಮೇಯುವದು ಇವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದು ನೆಲದಮೇಲಿನ ಹುಲ್ಲನ್ನು ನಾಲಗೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕೆಳವಸಡೆಯ ಹಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಮೇಲಿನ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ವಸಡೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೊಡಹಿ ಹರಿದು ತಿನ್ನುವದು. ಇವಕ್ಕೆ ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಭಯವು ಬಹಳ. ಅವರಿಂದ ಅದು ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ಅವಸರದಿಂದ ಅಬಡುಬಡು ತಿಂದು ನುಂಗಿರುವದು. ಆಗ ಅದು ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆಯ

ಮೆಲಿಕಾಡಿಸುವದು

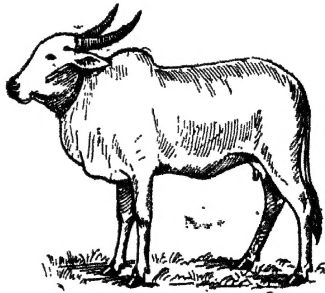
ಗನೆಯ ಚೀಲಕ್ಕೂ ಕ್ರಮೇಣ ಅನೆಯ ಚೀಲಕ್ಕೂ ಹೋಗುವದು. ಇದು ತನ್ನ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೆಯ ಚೀಲದಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಪುನಃ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನುರಿಸಿ ನುಂಗಲು ಅದು ಅನೆಯ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಬರುವದು. ಇದಕ್ಕೆ 'ಮೆಲಿಕಾಡಿಸುವಿಕೆ' ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಆಕಳು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ (ಗಟ್ಟವಾದ ಮೇಲೆ) ೯ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಪೆಣ್ಣು ಅಥವಾ ಗಂಡುಕರುವನ್ನು ಕೊಡುವದು. ಗಂಡು ಕರುವಿಗೆ

ಪೋರಿಯನ್ನುವರು. ಅದು ತನ್ನ ಕರುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತದೆ. ಕರುವು ಮೊಲೆಯುಣ್ಣುವಾಗ ಅಕಳು ಅವನ್ನು ತನ್ನ ಮುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳಾದ ನಾಲಗೆಯಿಂದ ನೆಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅಕಳು ಸಾಧಾರಣ ೮-೯ ತಿಂಗಳು ಹಿಂಡು ವದು. ಇದು ಬಹುತರ ೨ ವರುಸಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕುಯುವದು.

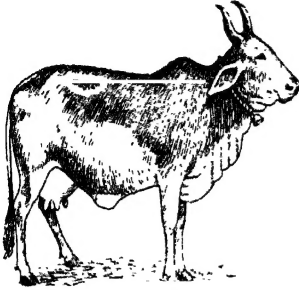
ಇವರ ಹಾಲು ತೆಳ್ಳಗಿದ್ದು ರುಚಿಕರವೂ ಅರೋಗ್ಯಕರವೂ ಆಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕುಡಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸು ವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಇವರ ಪಾಲಿನಿಂದ ಮೊಸರು, ಮಜ್ಜೆಗೆ, ಬೆಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ, ಶೆಣೆ, ಮೂತ್ರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರವೆಂದೆಣಿಸಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಶೆಣೆ-ಮೂತ್ರಗಳಿಂದ ಬುತ್ತಮ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಹಾಕುವರು. ಕೊಂಬುಗಳಿಂದ ಬಾಚಣಿಕೆ, ಗುಂಡಿಗಳನ್ನೂ ಎಲುಬಿನಿಂದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೂ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೋಲಿಗಳು ದೊಡ್ಡವಾದ ಮೇಲೆ ಹೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅಕಳು ಸುಮಾರು ೨೦ ವರ್ಷ ಬಾಳುತ್ತದೆ. ಸತ್ತಮೇಲೆ ಇವರ ಚರ್ಮದಿಂದ ಮಿಣಿ, ಕಣ್ಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಅಕಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅವೃತ ಮಹಾಲ ಅಕಳು, ಕೃಷ್ಣಾ ತೀರದ ಅಕಳು, ಸಿಂಧೀ ಅಕಳು, ಗುಜರಾಥಿ ಅಕಳು ಎಂಬ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕೃಷ್ಣಾತೀರದ ಅಕಳು ಗಡುತರವಾಗಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೊಳೆಸಾಲ ಅಕಳುಗಳೆನ್ನುವರು. ಇವುಗಳ ಹೈನವೂ ಹೆಚ್ಚು. ಅವೃತಮಹಾಲ ಅಕಳುಗಳು

ಅವೃತಮಹಾಲ ಅಕಳು

ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದು ಬೆಪಲವೂ ಸುಂದರವೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ

ಸಿಂಧಿ ಆಕಳು

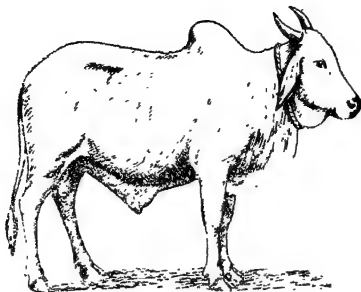
ಹೋರಿಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿರು
ವದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಜಿಲೆ ಬಾಳು
ವವು. ಸಿಂಧಿ ಆಕಳುಗಳು
ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವಿದ್ದು ಅವು
ಗಳ ಹಿಂಭಾಗವು ಮುಂಭಾಗ
ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಡುತರ
ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವು ಹೆಚ್ಚು
ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುವವು. ಅವು
ಗಳಿಂದ ಮೊರೆಯುವ ಹೋರಿ-
ಗಳು ಒಳ್ಳೆ ಬಲವುಳ್ಳವಿರುವವ

ರಿಂದ ಒಕ್ಕಲುತನವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗುವವು.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

- (೧) ಆಕಳಿಗೆ ಕೋಡು, ಉದ್ದವಾದ ಕಿವಿ, ಜಾಲಗಳಿಂದ ಏನು ಉಪಯೋಗವು?
- (೨) ಆಕಳ ಹೊನ್ನವು ಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ಶನಿತ್ರವೂ ಆಗಿರುವದು ಹೇಗೆ ?
- (೩) ಆಕಳು ತನ್ನ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೆಲುಕಾಡಿಸುವದು. ಏಕೆ ?
- (೪) ಕೆಳಗಿನ ಪಾಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ:—
 - (ಅ) ಇವರ ಹಾಲು ತೆಳಗಿದ್ದು ಆಗಿದೆ.
 - (ಬಿ) ಇವರ ಸವಿತ್ರವೆಂದು ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ
ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.
 - (ಕ) ಇವರ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೂ ಮಿಡೆ ಕಣ್ಣು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ
ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.
- (*) ಆಕಳಿಂದ ಒಕ್ಕಲುತನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗುವದು ಹೇಗೆ ?

ಎತ್ತು

ಜವಾರಿ ಎತ್ತು

ಅಕಳದ ಗಂಡು ಪೀಳಿಗೆಯಾದ ಹೋರಿಯೇ ಬೆಳೆದು ಎತ್ತಾಗುವದು. ಇದು ಅಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಕಳಂತಿದ್ದರೂ ಅವಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದೂ ಬಲವುಳ್ಳದ್ದೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲ್ಬದಿಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಂಸದ ಗಡುತರವಾದ ಮುದ್ದೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಇಣಿಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಎತ್ತು ಬಹುಸುಂದರವಾಗಿ ತೋರುವದು. ಎತ್ತಿನ ಕುತ್ತಿಗೆಯು ದಪ್ಪವಾಗಿದ್ದಷ್ಟು ಅದು ಬಲವುಳ್ಳದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಇದು ಅಕಳದಂತೆ ಹೊಟ್ಟು, ಮೇವು, ಕಾಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವದು. ಹೋರಿಗಳು ಚಿಕ್ಕವಿರುವಾಗಿನಿಂದಲೇ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಅವುಗಳಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಿ ಬಹು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವರು. ಅವರಿಂದ ಅವು ಬೆಳೆದು ಗಡುತರವೂ ಬಲವುಳ್ಳವೂ ಆಗುವವು. ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಇವು ಹೊಡಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವಾಗುವವು. ಆಗ ಇವುಗಳಿಗೆ ಕಸಿಮಾಡಿ (ತರಡು ಬಡಿಸಿ) ಹೊಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಇವು ಮುಂದೆ ೧೨-೧೪ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವವು. ಇವುಗಳ ಬಲವಾದ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಚಕ್ಕಡಿ, ರಂಟೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ನೋಗಗಳನ್ನು ಹೇರಿ ಹಗ್ಗದಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಎಳೆಸುವರು. ಆಗ

ಇವು ಬೇಕಾದತ್ತ ಜಗ್ಗಬಾರದೆಂದು ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ದಾರ ಪೋಣಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹಗ್ಗ ಹಚ್ಚಿ ಹಿಡಿಯುವರು. ಅವಕ್ಕೆ ಮೂಗವಾರ (ಮುಗವಾಣ) ಅನ್ನುವರು. ಕಸಿಮಾಡದೆ ಇವ್ವ ಹೋರಿಗಳಿಗೆ ಬೀಜದ ಹೋರಿಗಳೆನ್ನುವರು. ಇಂಥ ಒಂದೆ ರಡು ಬೀಜದ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ 'ಗೂಳಿ' ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುವರು. ಎತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಆಕಾರ, ಬಲ, ಚಪಲತೆಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ ಹೊಳೆಸಾಲ, ಜವಾರಿ, ಸೀಮೆಯ ದನ (ಮೂಡಲ) ಮುಂತಾದ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವರು.

ಕಾಕೇವಾಡದ ಎತ್ತು

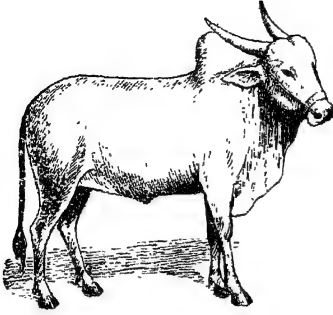
ಕಾಕೇವಾಡ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾತೀರದ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೊಳೆಸಾಲ ಎತ್ತುಗಳೆಂದು ಅನ್ನುವರು. ಇವುಗಳ ಗಾತ್ರ ಮೊದ್ದದು. ಹಣೆಯು ಆಗಲ ವಾದದ್ದು. ಕಿವಿಗಳು ಬಾದ

ವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಜೋತು ಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ. ಕೋಡುಗಳು ತುಸು ಕಿರಿದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಹೊಕ್ಕು ತೋಗಲು ಇಳಿಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಮದದು. ಇವು

ಕೃಷ್ಣಾತೀರದ ಎತ್ತು

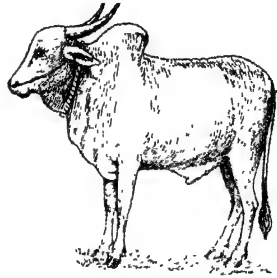
ಒಳ್ಳೆ ಒಲವುಳ್ಳವರುಮದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಫಾರವನ್ನು ಜಗ್ಗುವವಕ್ಕೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಅಸ್ಯತಮಹಾಲ ಎತ್ತು

ಪಿಲಾರಿ ಮತ್ತು
ಅಸ್ಯತಮಹಾಲ ಎತ್ತು
ಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಕಳು
ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಜಾ-
ತಿಯ ಬೀಜದ ಹೋರಿ
ಗಳ ಸಂಯೋಗದಿಂದ
ಹುಟ್ಟುವವು. ಇಂಥ

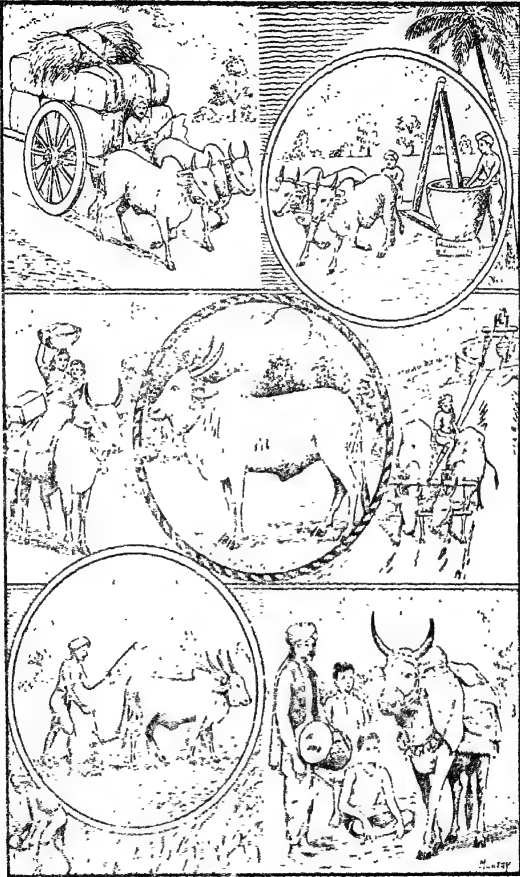
ಎತ್ತುಗಳು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ
ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ
ಇವುಗಳಿಗೆ ಸೀಮೆಯ ದನಗಳೆಂದೂ ಮೂಡಲ ಎತ್ತುಗಳೆಂದೂ
ಅನ್ನುವರು. ಇವುಗಳ ಶರೀರ ಮಾ-
ನವು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಇದ್ದು, ಇವು ಚಪ-
ಲವೂ ಸುಂದರವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ.
ಇವು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಬಾಳುವವು.

ಪಿಲಾರಿ ಎತ್ತು

ಆದರೆ ಜನಾರಿ ಎತ್ತುಗಳು ಹೊಳೆಸಾಲ ಎತ್ತುಗಳಂತೆ ಅಷ್ಟೊಂದು
ಬಲವುಳ್ಳವೂ ಅಲ್ಲ. ಸೀಮೆಯ ದನಗಳಂತೆ ಚಪಲತೆಯುಳ್ಳವೂ ಅಲ್ಲ.
ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯ ತರಗತಿಯ ಎತ್ತುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಕಂಟಲಿಯನ್ನು ಹೇರಿ ಹ್ಯಾರಾದ
ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಸಬರವನ್ನು ಹಾಕಿ
ಹತ್ತಲಿಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ರದ್ದತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಎತ್ತಿಸ ಉಪಯೋಗ

ಇಂಥ ಎತ್ತಿಗೆ ಕಿಂಟಲವು ಎತ್ತು ಎದುರು ಹೇರು. ಕೆಲವರು ಕಸಿವಾ ದವ
ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಲೆತ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದು

ಕೊಳ್ಳುವರು. ಇದಲ್ಲವೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಗಾಣಕ್ಕೆ ಸುತ್ತು ಕಡ್ಡಲಿಗೆ ಹೂಡುವ
ದುಂಟು.

ಎತ್ತು ಅಥವಾ ಹೋರಿಯು ಈಶ್ವರನ ವಾಹನವಾದ ಸಂದಿಯ ಕುರು
ಹೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಪೂಜ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ನಡೆಯು
ತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಸೋಮವಾರ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಈವುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸು
ತ್ತಾರೆ. ಒಕ್ಕಲತನವೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಈ ಸಮ್ಮ ಭರತವಿಂದದಲ್ಲಿ ಹೋಲ
ಗಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

- (೧) ಆಕಳ ಹಾಗೂ ಎತ್ತುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭೇದಗಳಾವವು?
- (೨) ಬೀಜದ ಹೋರಿಗಳೆಂದರೆ ಯಾವವು?
- (೩) ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬಾಳುವ ಎತ್ತುಗಳಾವವು?
- (೪) ಎತ್ತು ಬಲವುಳ್ಳದ್ದೆಂಬದು ಯಾತರದಿಂದ ತಿಳಿಯುವದು?

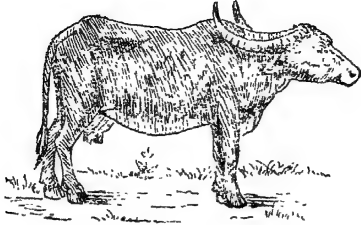
ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ.

[ಅ] ಹುಟ್ಟಿದ...ಮೇಲೆ...ತಕ್ಕವಾಗುವವು.

[ಬ] ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ.....ಹೇರಿ.....ಎಳೆಸುವರು.

[ಕ] ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ.....ಹೇರಿ ವ್ಯಾಪಾರದ...ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರು.

ಎಮ್ಮೆ

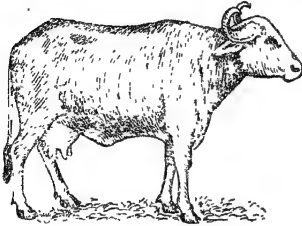

ಎಮ್ಮೆ

ಇದು ಆಕಳದಂತೆ ಹೈನಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕುವ ಪ್ರಾಣಿಯು. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ತುಸು ದೊಡ್ಡದು. ಇದು ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಮೃದುವು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇದರ ಜೀವದ ರಚನೆಯು ಆಕಳದಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಮೈದೊಗಳು ಮತ್ತೆ ಆಕಳ ಮೈದೊಗಲಿಗಿಂತ ದಪ್ಪವಾಗಿರುವುದು. ಅದರಿಂದ ನೋಣಗಳ ಕಡಿತದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಬಾಧೆಯೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ದಪ್ಪ ತೊಗಲು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಕಾಯುತ್ತದೆ. ಆ ತಾಪವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಇದು ನೀರು, ಕೆಸರು ಅಥವಾ ತಂಪಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕೋಡುಗಳು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನೆಟ್ಟಿಗಿರದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿ ತುಸು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದಿರುವವು. ಕೆಲವು ಎಮ್ಮೆಗಳ ಕೋಡು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು, ಚೂಪಾಗಿರುವವು. ಕೆಲವುಗಳ ಕೋಡು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಿ ಪುನಃ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವವು. ಬಾಲವು ಆಕಳ ಬಾಲದಂತಿದ್ದರೂ ತುಸು ಕಿರಿದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆಕಳದಂತೆ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಳಗೆ ಗಂಗೆದೊಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಎಮ್ಮೆಯು ಹೊಟ್ಟೆ, ಸೊಪ್ಪೆ, ಕಾಳುಕಡಿ, ಹುಲ್ಲು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವದು. ಇದು ಮುಸುರಿಯ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿ ಇದಕ್ಕೆ ಆಹಾರವು ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕು. ಆಕಳದಂತೆ ಇದೂ ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ಅಬಡುಬಡಾಗಿ ತಿಂದು ಮೆಲೆಕಾಡಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದೆ.

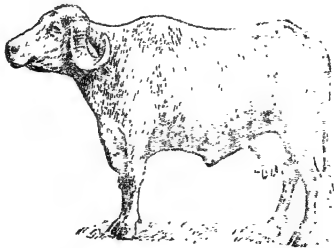
ಇದು ಕಟ್ಟಿ ೧೧ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಈಯುವದು. ಸರತಿಗೆ ಒಂದೇ ಕರುವನ್ನು ಕೊಡುವದು ಹೆಣ್ಣು ಕರುವಿಗೆ ಕರುವೆಂತಲೂ ಗಂಡು ಕರುವಿಗೆ ಕೋಣವೆಂತಲೂ ಕರೆಯುವರು. ಇದು ತನ್ನ ಕರುವನ್ನು ಆಪ್ತವೆಂದು ಪ್ರೀತಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಗವಳಿಗೆ ಮೊದಲಾದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಇದನ್ನು ಕರುವಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ

ಗುಜರಾಥದ ಎಮ್ಮೆ

ಹೈನವು ಆಕಳುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. ಮತ್ತು ಹಾಲಿಗೆ ಹೆಡಸೂ ಬಹಳ. ಇವರ ಹಾಲಿನಿಂದ ಮೊಸರು, ಬೆಣ್ಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಗುಜರಾಥದ ಎಮ್ಮೆ, ದಿಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಗಳು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿವೆ.

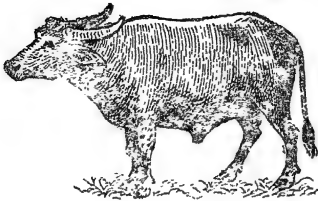
ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಡು (ಕಟ್ಟಿದಿದ್ದ) ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳಂತೆ ಹೂಡುವದಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳ ಶಗಡೆ, ಮೂತ್ರಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ

ದಿಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ

ಗೊಬ್ಬರವು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ ಇದು ಸಾಧಾರಣ ೨೦ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಬಾಳಬಲ್ಲದು. ಇವರ ತೊಗಲಿನಿಂದ ಕಪ್ಪಲಿ, ಜೋಡು, ಮಿಣಿ, ಕಣ್ಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಣ

ಕೋಣ

ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಣವೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ದೇಹ ರಚನೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಮುಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಎತ್ತರನಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಇಣಿಯು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಎತ್ತರಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದೂ, ಎಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಗಟ್ಟಿಯಾದದ್ದೂ ಇರುತ್ತದೆ ಎರಡು ಸೊಕ್ಕಿದ ಕೋಣಗಳು ಕೂಡಿ ಹುಲಿಯನ್ನು ಸಹ ತಡೆಯಬಲ್ಲವು. ಎರಡು ಕೋಣಗಳು ಕಾದಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಒಲವುಳ್ಳ ಕೋಣವು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಮರೆಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೋಣಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಎತ್ತುಗಳಂತೆ ಹೂಡಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವಾಗುವವು ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಕಸಿವಾಡಿದಂತೆ ಒಲಿತ ಮೇಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಸಿ ಮಾಡುವರು. ದೇವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಕಸಿ ಮಾಡುವ ಇವು ಕೋಣಗಳನ್ನು ಬಡುವುದುಂಟು. ಇವುಗಳನ್ನು ಬೀಜದ ಕೋಣಗಳನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವರು.

ಕೋಣಗಳ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಕಾಯುವುದರಿಂದ ರಕ್ತ ಸಾಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಉಪಯೋಗವು ಅಗತ್ಯವಷ್ಟು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮರೆನೋಡಿನ ತೀವ್ರ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಇವು ಮರಾಳಾಗಿ ಬಾಳುವುದರಿಂದ ಮರೆನೋಡಿನ ಜನರು ಇವುಗಳನ್ನು ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಬಿಡುವು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಎತ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರವನ್ನು ಬಗ್ಗುವವು. ಅವರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೇಸಾಯ

ಯಕ್ಕಲ್ಲದೆ, ಒಡ್ಡರು ಕಲ್ಲುಗಳ ಬಂಡೆಗಳಿಗೂ ತೋಟಿಗರು ಯಾತ ಜೋಡೆಯ
ಲಿಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.

ಇದರ ತೋಗಲು ಎಮ್ಮೆಯ ತೋಗಲಿನಂತೆ ಜೋಡು, ಕಪ್ಪಲಿ, ಮಿಣಿ,
ಕಣ್ಣಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇದರ ಮೂತ್ರ, ಶಗಣಿಗಳಿಂದ
ಉತ್ತಮವಾದ ಗೊಬ್ಬರವಾಗುವದು.

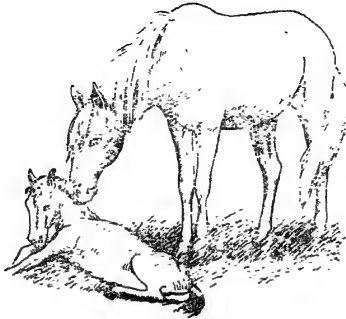
ಅಭ್ಯಸನಗಳು

- (೧) ಎಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಅಕಳುಗಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಭೇದಗಳಾವವು?
- (೨) ಎಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಅಕಳುಗಳ ಹೈನದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯೇನು?
- (೩) ವ.ಲೆನಾಡಿನವರು ಕೋಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ, ಏಕೆ?
- (೪) ಕೆಳಗೆ ಬರೆದವುಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕಾರಣ ಕೊಡಿರಿ.
- (ಅ) ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಕುವದಿಲ್ಲ.
- (ಆ) ಕೋಣವು ಬೆಳವಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬಾಳಲಾರದು.

ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ.

- (ಅ) ಎಮ್ಮೆಯ ಮೈಯು.....ನಿಂದ ಕಾಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ
ಅದು.....ಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತದೆ.
- (ಆ) ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲಿಗೆ.....ಬಹಳ.
- (ಇ) ದೇವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಕೋಣಗಳನ್ನು.....ಗಳೆಂದು ಉಪ
ಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.
- (ಈ) ಬರಡುಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು....ದಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕುದುರೆ

ಮರಿಯೊಡನೆ ಕುದುರೆ

ಇದು ಎಮ್ಮೆ ಆಕಳುಗಳಂತೆ ಪರು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರಾಣಿಯು ಇದು ಸಾಧಾರಣ ೪ ರಿಂದ ೬ ಫೂಟಿನವರೆಗೂ ಎತ್ತರವಿರುವದು ಇದರ ದೇಹ ರಚನೆಯು ಎಮ್ಮೆ ಆಕಳುಗಳಂತಿದ್ದರೂ ಕೊಳಗಗಳು ಮಾತ್ರ ಸೀಳಿರದೆ ಅಖಂಡವಾಗಿರುವವು. ಇದರ ಕಾಲುಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು ಒಲಿವುಳ್ಳವಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವದು. ಇದರ ಉದ್ದ

ವಾದ ಕುತ್ತಿಗೆಯು ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂದಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆವುಗಳಿಗೆ ಆಯಾಲು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕುದುರೆಯ ತಲೆಯು ಮೇಲೆ ಕೋಡುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಿಗರಿದ ಕಿವಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತವೆ. ಆವುಗಳನ್ನು ಆದು ಬೇಕಾದತ್ತ ತಿರುಗಿಸುವುದು ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಾಗ ಇದು ತನ್ನ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಸುವದು. ಇದರ ಮುಂದಿನ ಎರಡೂ ವಸಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮುಂದಿನ ಹಲ್ಲು ಮತ್ತು ದವಡೆ ಹಲ್ಲುಗಳ ನಡುವೆ ಬರಿಯದಾದ ಸ್ಥಳವಿರುತ್ತದೆ. ಲಗಾಮಿನ ಕಬ್ಬಿಣ ತುಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತದೆ. ಕುದುರೆಯು ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಡೆದು ಅಥವಾ

ಕೊಳಗ

ಬಂದಾಗ ಇದು ತನ್ನ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಸುವದು. ಇದರ ಮುಂದಿನ ಎರಡೂ ವಸಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮುಂದಿನ ಹಲ್ಲು ಮತ್ತು ದವಡೆ ಹಲ್ಲುಗಳ ನಡುವೆ ಬರಿಯದಾದ ಸ್ಥಳವಿರುತ್ತದೆ. ಲಗಾಮಿನ ಕಬ್ಬಿಣ ತುಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತದೆ. ಕುದುರೆಯು ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಡೆದು ಅಥವಾ

ಬಲವಾದ ಹಿಂಗಾಲುಗಳಿಂದ ಒದೆದು ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಾಲವು ಆಕಳ ಬಾಲದಂತೆ ಉದ್ದವಾಗಿರದೆ, ಕಿರಿದಾಗಿದ್ದು ಉದ್ದವಾದ

ಲಗಾಮು ಹಾಕಿದು

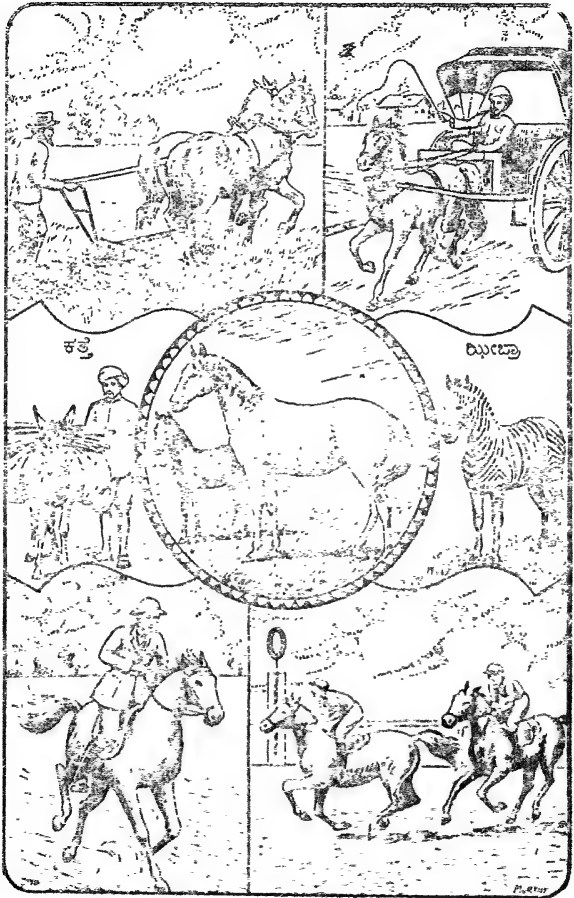

ವಸದಿ

ಕೂವಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಜವೆಗಳೆನ್ನುವರು. ಅವುಗಳಿಂದ ವೈಮೇಲಿನ ನೋಣಗಳನ್ನು ಜಾಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದು ಹುಲ್ಲು, ಕರಿಕೆ, ಕರಡ, ಬೇಳೆಯ ಕಾಳುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಇದು ಕರಿಕೆ, ಕಡಲೆ, ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಡಲೆ, ಹೆಸರು ಕೂಡಿದ ಜೋಳ ಇವುಗಳ ಡಾಣಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಿಸುವರು. ಇದು ಮುಸುರೆಯ ನೀರು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯದೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ನೀರನ್ನೇ ಕುಡಿಯುವದು. ಕುದುರೆಯು ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನುರಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಎಂದೂ ಮೆಲಕಾಡಿಸುವದಿಲ್ಲ.

ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆಯು ಗರ್ಭವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ೧೧ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಈಡುವದು. ಇದು ಸರತಿಗೆ ಒಂದೇ ಮರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡೇ ಮೊಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಎಮ್ಮೆ ಆಕಳುಗಳಂತೆ ಹಿಂದುವದಿಲ್ಲ. ಮರಿಯು ತಾಯಿಯ ಮೊಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕುಡಿದು ಬೆಳೆಯುವದು. ಕುದುರೆಯು ಸುಮಾರು ೨೦-೨೫ ವರ್ಷ ಬಾಳುವದು.

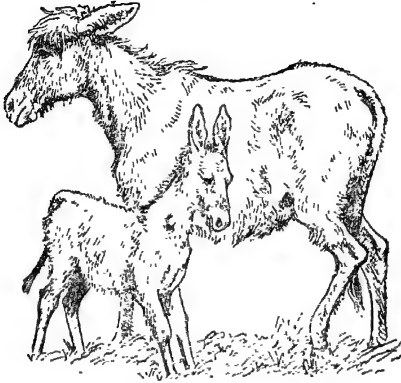

ಕುದುರೆಯ ಉಪಯೋಗ

ಕುಮರೆಯು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಓಡಬಲ್ಲದು ನೆಲವು ಗಟ್ಟಿ ಇದ್ದಷ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೇದು. ಇದರ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಜೀನು ಅಥವಾ ಧಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಹತ್ತಿ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೂ, ಬೇಟೆಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಆಗ ಇದಕ್ಕೆ ಸವಾರಿಯ ಕುದುರೆ ಎನ್ನುವರು. ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆವರುವ ಪ್ರಾಣಿಯಾದುದರಿಂದ ಸವಾರಿಯ ಮನುಷ್ಯರು ಇದನ್ನು ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಇವರ ಬಾಯಿ ಯಲ್ಲಿ ಲಗಾಮನ್ನು ಹಾಕಿ ಹತ್ತುವರು. ಇದು ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಣಿ ದರೂ ಮಲಗುವದಿಲ್ಲ. ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದು. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಇದರ ಬೆನ್ನು ಮೇಲೆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೇರಿ ಊರೊಂದರಿಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿರುವರು. ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ರಥಗಳಿಗೂ, ಟಾಂಗಾಗಳಿಗೂ ಹೊಡು ವರು. ಆದರೆ ಎತ್ತು-ಕೋಣಗಳಂತೆ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೂಡುವೆ ಇವುಗಳ ಎದೆಗೆ ತೊಗಲಿನ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಹೂಡು ತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸುಂದರವಾದ ಮತ್ತು ತೀವ್ರಗತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಯಾದುದರಿಂದ ವಿಲಾಸಕ್ಕೂ, ಜೂಜಾಟಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಕುದುರೆಯು ಸೈನ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಪರದೇಶದವರು ಇದನ್ನು ಬೇಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಯಂತ್ರಗಳ ಶಕ್ತಿಯು ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇದರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಅಧಾರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿ ರುವರು.

ಇದು ನಂಬಿಗೆಯ ಪ್ರಾಣಿಯು. ತನ್ನ ಒಡೆಯನನ್ನು ಅನೇಕ ಸಂಕ ಟಗಳಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಒಡೆಯನನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತುಂಬಿದ ಹೊಳೆಯನ್ನು ಈಸಿ ಪಾರಾಗುವದು- ಇದು ತನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ಎಂದೂ ಹೊಲಸು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇದರ ಮೈಯನ್ನು ತಿಕ್ಕಿ, ಒರೆಸಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದಸರೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಶೃಂಗರಿಸಿ ಮೆರೆಯುವರು.

ಕತ್ತಿ

ಕತ್ತಿ

ಕತ್ತಿಯು ಕುದುರೆಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರಾಣಿ. ಇದರ ಶರೀರ ರಚನೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕುದುರೆಯನ್ನೇ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಕಿವಿಗಳು ಮಾತ್ರ ತುಸು ಉದ್ದವಾಗಿರುವವು. ಇದು ಕುದುರೆಗಿಂತ ಗಿಡ್ಡವಿದ್ದು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕತ್ತಿಗಳು ಬೆಳಿ, ಕರಿ ಅಥವಾ ಬೂದಿ ಒಣ್ಣದವು ಇರುತ್ತವೆ. ಅದರ ವೈವೇಚಿನ ಕೂದಲುಗಳು ಕುದುರೆಯ ಕೂದಲಿಗಿಂತ ತುಸು ಉದ್ದವಿದ್ದು ಒರಟು ಇರುತ್ತವೆ. ಇದು ಅಷ್ಟು ಸುಂದರವಾದ ಪ್ರಾಣಿಯು ಅಲ್ಲ. ಇದರ ವೈಯೂ ಝಳಝಳವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಸವಾರಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಉಪಯೋಗವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತರು ಇದನ್ನು ಸಾಕದೆ ಅಗಸರು, ಕುಂಬಾರರು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಭಾರ ಹೊರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಸರಗತ್ತೆಯೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿಯೂ ಇರುವದು. ಅದು ಅಕಾರಮಾನದಿಂದ ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದಿರುವದು. ಇದನ್ನು ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರ ಹೊರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕುದುರೆಯಂತೆ ಇದು ಕರಿಕೆ, ಹುಲ್ಲು, ಕರಡ, ಕಾಳುಕಡೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಾಕಿದವರು ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮೇಯಿಸುವ ಕಾಲು ಕಟ್ಟಿ ಅಡ್ಡಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಇದು ತಿಪ್ಪಿ ಮತ್ತು ಬೇಡಿಗಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಕಸಕಡ್ಡಿ, ದಂಟು, ಎಲೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ನೀರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕುಡಿದು ಬದುಕುತ್ತದೆ. ಇದರ ವಾಸಸ್ಥಳವು ಹಾಳು ಮನೆ, ಗೋಮೆಗಳ ಜಾಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದು ಕುದುರೆಯಂತೆ ೧೧ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಈಯುವದು. ಸರತಿಗೆ ಒಂದೇ ಮರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವದು. ಮರಿಯು ಚಿಕ್ಕದಿದ್ದಾಗ ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುವದು. ಇದು ಕುದುರೆಯಂತೆ ಹಿಂಗಾಲುಗಳಿಂದ ಒದೆದು ಅಥವಾ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಡಿದು ತನ್ನ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಮರಿಯ ರಕ್ತವೇ ಸಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮವನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮೀರಿ ಹೇರಿದ ಭಾರವನ್ನಾದರೂ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಲ್ಲದು. ಪೆಚ್ಚು ಶ್ರಮವಾದಾಗ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹೊರಕಾಲು ತನ್ನ ದಣಿವನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಮಲರೇಗಾದಿಗಳು ಬರಬಾರದೆಂದು ಹುಟ್ಟಿವೆ ಕೂಸುಗಳಿಗೆ ಇದರ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇದರ ಎಲವು ಔಷಧಕ್ಕೆ ಬರುವದೆಂದೂ ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ಇದು ತನ್ನ ಶಾಂತ ಗುಣಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೋಳೀ ಹುಣ್ಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಕೂಗು ಕರ್ಕಶವಿರುವದರಿಂದಲೂ ಇದು ಅಂದಗೇಡಿ ಯಾಗಿರುವದರಿಂದಲೂ ಜನರು ಇದರ ಸಮ್ಪನ್ಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಪರಂಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಚಾಂಡಾಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಹೀಯಾಳಿಸುವಾಗ 'ಕತ್ತಿ'ಯೇ ಎಂದು ಇದರ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವರು. ಇದು ವಿಚಿತ್ರ!

ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

(೧) ಕುದುರೆ ಮತ್ತು ಕತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಾಮ್ಯ ವೈಷಮ್ಯಗಳಾವವು?

(೨) ಕುದುರೆಯು ಓಡುವ ಪ್ರಾಣಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಅದರ ಯಾವ ಯಾವ ಅವಯವಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಿರಿ?

- (೩) ಕೆತ್ತೆ, ಕುಡುರೆಗಲು ತಮ್ಮ ಶ್ರಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವವು?
 (೪) ಅಕಳು ಮತ್ತೆ ಕುಡುರೆ ಇವುಗಳ ಕರೀರ ರಚನೆಯಲ್ಲಿಯ ಭೇದಗಳಾವವು?

ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ

- (ಅ) ಕುಡುರೆಯು, ಪ್ರಾಣಿಯಾದುದರಿಂದ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವವರು.... ..ನ್ನು ಹಾಕಿ ಹತ್ತುವರು.
 (ಆ) ಕುಡುರೆಯನ್ನು ಹೂಡುವ ಎಲೆಗೆ.....ನ್ನು ಹಾಕಿ ಹೂಡುವರು.
 (ಇ) ಕೆತ್ತೆಯು ಕನ್ನ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುವುದು.
 (ಒ) ಮುದ್ದವು, ಹೊರುವವಕ್ಕೆ..... ..ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಡು

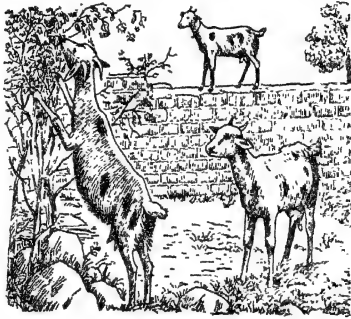
ಆಡು

ಇದು ಹೈನಕೃಷಿಗ ಸಹಕಾರ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ತರ ನಿಸ್ಸ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಳುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ, ಕುಂಬ್ಬು, ಹುಂಬುತಲಿ ಮತ್ತವ ಮೂರನೆಯವು. ಅಕಳಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ತಲೆ. ನೀರಿನ ಕೊಳವ, ಕೊಳವು ಮೊದಲಾದವುಗಳಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆಂತ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಇದು ಸುಭಾರದಿ. ಸಿ. ಘಟಗೊತ ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರ ಬೆಳೆದುವುದು. ಇದರ ಮೊದಲನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲೆ ಸನ್ನಾಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಉದ್ದವಾದ ಕೆಳಗಿನ ಮೊದಲ ಬಿಡುರುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವು ಅಡುಗಳಿಗೆ ಕೋಡುಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೂ ಅವು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿರುವವು. ಇದರ ಬಾಲವು ಕಿರಿದಾಗಿದ್ದು ಅದರಿಂದ ಅಡಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡೇ ಮೊಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಅಡುಗಳಿಗೆ ಕೋರಳ ಕೆಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜೋತಾಡುವ ಮೊಲೆಗಳಿದ್ದರೂ ಅವು ನಿರುಪಯುಕ್ತವಾದವುಗಳು.

ಇದು ಎಲ್ಲ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಸೊಪ್ಪನ್ನೂ ಕಾಳುಕಡಿಗಳನ್ನೂ ತಿನ್ನುವದು. ಆದರೆ ಇದು ತಿನ್ನದಿರುವ ಒಂದು ವನಸ್ಪತಿಯೂ ಉಂಟು. ಅದಕ್ಕೆ ಅಡು

ಮುಟ್ಟಿದ ಗಡವೆಂದು ಹೆಸರು ಜಾಲಿ, ಇಷ್ಟಿ ಮೊದಲಾದ ಮುಳ್ಳು ಕಂಟಗಳನ್ನು ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅದು ತನ್ನ ಹಿಂಗಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತು, ಮುಂಗಾಲುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಂಟಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಸಹಜವಾಗಿ

ಅಡುಗಳು

ನಿಲುಕದಿದ್ದ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ನಿಲುಕಿಸಿ ತಿನ್ನುವದು ಕಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಮೇಯುವದಕ್ಕಿಂತ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಮೇಯುವದು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದು ತನ್ನ ಅಹಾರವನ್ನು ಅವಸರದಿಂದ ತಿಂದು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಳದಂತೆ ಮೆಲಕಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಚುರುಕು ಪ್ರಾಣಿಯಾದುದರಿಂದ ತನ್ನ ಅಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಡಿದಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಎರಲಿಕ್ಕೂ ಎತ್ತರದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಪಾರಲಿಕ್ಕೂ ಸಮರ್ಥವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಡು ಗಟ್ಟಿವಾದ ಮೇಲೆ ೫ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಈಯುವದು. ಸರತಿಗೆ ೧ ರಿಂದ ೩ ರ ವರೆಗೆ ಮರಿಗಳಾಗುವವು. ಗಂಡು ಮರಿಗೆ ಹೋತು ಅನ್ನುವರು. ಮರಿಗಳು ಬೆಳೆದಂತೆ, ಹೋತು ಹೆಣ್ಣು ಮರಿಗಿಂತ ಗಡುತರವೂ ಬಲವುಳ್ಳದ್ದೂ ಆಗುವದು.

ಇದು ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿನ್ನುವದರಿಂದ ಇದರ ಹಾಲು ರುಚಿಕರವೂ, ಅರೋಗ್ಯಕರವೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಡಿನ ಹಾಲಿಗೆ ತುಸು ವಾಸನೆ ಯಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕುಂಯ್ಯಾಡಿನ ಹಾಲಿಗೆ ಅಂಥ ವಾಸನೆಯು ಇರುವ ದಿಲ್ಲ. ಅಡಿನ ಪೀಳಿಗೆಯು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಡಿನ ರಕ್ತ ಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳವೂ ಹಣವೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಡವರು ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಕಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳು ಇದರ ಮಾಂಸವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಹೋತುಗಳ ಉಪದೋಗವು ಕೇವಲ ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಯಾವ ಸಾಧನ ಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೋಳ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವವು,

ಕುರಿ

ಕುರಿ

ಇದು ಸಾಧು ಪ್ರಾಣಿ. ಇದನ್ನು ಅಡಿನಂತೆ ಹೈನಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಾಕುವ ರೂಢಿಯಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿನಂತಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ತ ಸ

ಕಿರಿದಾದದ್ದು. ಅದರೆ ನೋಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಗಡುತರವೂ ಗುಂಡಾ ಕಾರವಾಗಿಯೂ ತೋರುವದು. ಇದರ ಮೈಮೇಲೆ ಅಡಗಿರುವಂತೆ ಬಿರುಸು ಕೂದಲುಗಳಿರದೆ ಮೃದುವಾದ ಕೂದಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉಣ್ಣೆಯನ್ನು ತ್ತಾರೆ. ಕುರಿಯು ಅಡಿನಂತೆ ಚಪಲವಾಗಿರದೆ ಸ್ವಭಾವದ ಮದದು. ಇದು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ತಿರುಗಾಡಲಾರದು. ಯಾವ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಕುರಿಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೋಗುವದೇ ಇದರ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುರಿಯು ಹಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಾಲಾರು ಅಡುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಡುಗಳೇ ಕುರಿಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಗಳಾಗಿವೆ. ಅಡುಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕುರಿಗಳ ಹಿಂಡನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಯ್ಯುವದೇ ಕಷ್ಟವಾಗುವದು.

ಕುರಿಯು ಅಡಿನಂತೆ ತನ್ನ ಅಹಾರವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹುಡುಕಿ ಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಮತ್ತು ಅದರಂತೆ ಕಡಿದಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಏರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ಗಿಡಗಂಟಿಗಳ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸದೆ ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ಮೃದ್ವೆ ಮೇಯುತ್ತಿರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕುರುಬನು ಹಗಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಯಿಸಿ, ಹಳ ಹೊಳೆಗಳ ತಿಳಿ ನೀರು ಕುಡಿಸುವನು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತೋಳ ಮುಂತಾದ ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮುರಿಯಬಾರದೆಂದು ಇವುಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ಬೀಲಿ ಯುಳ್ಳ ದಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬಾಗಿಲಕ್ಕೆ ಕಂಟಿ (ಈಡು)ಯನ್ನು ಅರಿಸಿ ಕಾಪಲಿಗೆ ನಾಯಿಯನ್ನು ಇಡುವನು.

ಕುರಿಯು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರೆ ಈಯುವದು. ಬಹುತರವಾಗಿ ಸರತಿಗೆ ಒಂದೇ ಮರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವದು. ಗಂಡು ಮರಿಗೆ ಬಿಗರು ಎನ್ನುವರು.

ಕುರಿಯ ಹಾಲು ಅಡಿನ ಹಾಲಿಗಿಂತ ಮಂದ(ದಪ್ಪ)ವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತರದ ಜಿಡ್ಡು ವಾಸನೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹಾಲು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಚಪ್ಪ, ಕಾಫಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸುವರು. ಇದರ ಹಾಲಿನಿಂದ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೈಮೇಲಿನ ಉಣ್ಣೆಯು, ಮಳೆ-ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಆಗ ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸದೆ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕತ್ತರಿಸಿ

ಸುವರು. ಈ ಉಣ್ಣೆಯಿಂದ ಕಂಬಳಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂಗೋರಾ ಮತ್ತು ಕಾಪ್ರೀರದ ಕುರಿಗಳ ನಯವಾದ ಉದ್ದ ತಂತುವಿನ ಉಣ್ಣೆಯಿಂದ ರಗ್ಗ, ಶಾಲು, ಪರಿವೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವರು. ಮರಿಗಳ ಉಣ್ಣೆಯ ಕಂಬಳಿಯು ಹೆಚ್ಚು ತಾಳಿಕೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳು ಇದರ ಮಾಂಸವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತಿನ್ನುವರು. ಕುರಿಯ ಮಲ-ಮೂತ್ರಗಳು ಉತ್ತಮ ಗೊಬ್ಬರವೆನಿಸಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಕುರುಬರಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಹಣ ಅಥವಾ ಕಾಳು ಕೊಟ್ಟು ಇವುಗಳ ಹಿಂಡನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ತರುಬಿಸುವರು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹೊರತಾಗಿ ಆಫ್ರೀ ಲಿಯಾ, ನ್ಯೂಝಿ ಲೆಂಡ್ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಮೊರೆಯುವ ಹೈನ, ಉಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಮಾಂಸಗಳ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ತಮ್ಮ ಉಪ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿ ಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಂಗೋರಾ ಕುರಿ

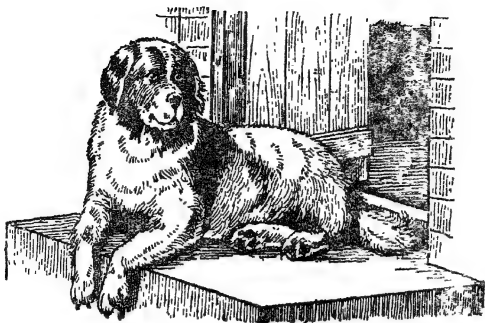
ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

- (೧) ಆಡು ಅಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲುವುದು ?
- (೨) ಕುರಿ ಮತ್ತು ಆಡುಗಳಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- (೩) ಕೂದಲು ಮತ್ತು ಉಣ್ಣೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭೇದವೇನು ?
- (೪) ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿವುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ.

(ಅ) ಆಡು ತನ್ನ.....ನಿಂತು.....ಎತ್ತಿ ಕಂಟಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು
.....ಸೊಪ್ಪನ್ನು.....ತಿನ್ನು ವದ್ದು.

(ಆ) ಕುರಿಯು.....ಇಲ್ಲದೆ.....ಕೊಂಡು ಕುರಿಯನ್ನು
ಹಿಂಬಾಲಿಸುವದ್ದು.

ನಾಯಿ

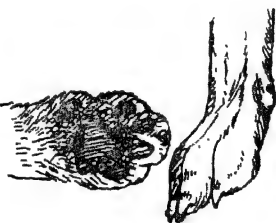
ನಾಯಿ

ಇದು ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಾಣಿ. ಇದನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದು ಸಾಧಾರಣ ೧-೧೨ ಫೂಟಿನಿಂದ ೩ ಫೂಟಿನ ವರೆಗೆ ಎತ್ತರವಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಮುಖವು ತುಸು ಉದ್ದವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಉದ್ದದ ಎದೆ, ಬಾಗಿಲ ಜೆನ್ನು, ಒಳಸೇರಿದ ಹೊಟ್ಟೆ, ಉದ್ದವಾದ ಬಾಲ, ಮಡಿಬದ ಕಿವಿ, ಮತ್ತು ಗಿಡ್ಡ ಮೊಳಕಾಲುಗಳು ಇರುವವು. ಇಂಥ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ ನಾಯಿಯು ಉತ್ತಮವಾದುದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಶೂಲದ ಹಲ್ಲುಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಮಾಂಸ ಭಕ್ಷಕ ಪ್ರಾಣಿಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಮಾಂಸವನ್ನು ತನ್ನ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಹರಿದು ತಿನ್ನುವದು, ಅಲ್ಲದೆ ಅನ್ನ, ರೊಟ್ಟಿ, ನುಚ್ಚು, ಹಾಲು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೂ ತಿನ್ನುವದು. ಇದು ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ಸುರಿಸಿ ತಿನ್ನದೆ ಗಣಗಣ ನುಂಗುವದು. ಎಲುವು ಸಿಕ್ಕರೆಂತೂ ಇದರ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯುಳ್ಳ ನಾಯಿಯು ನೀರನ್ನು ತನ್ನ ಉದ್ದವಾದ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಲಿಂಬ ಲಿಂಬ ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ.

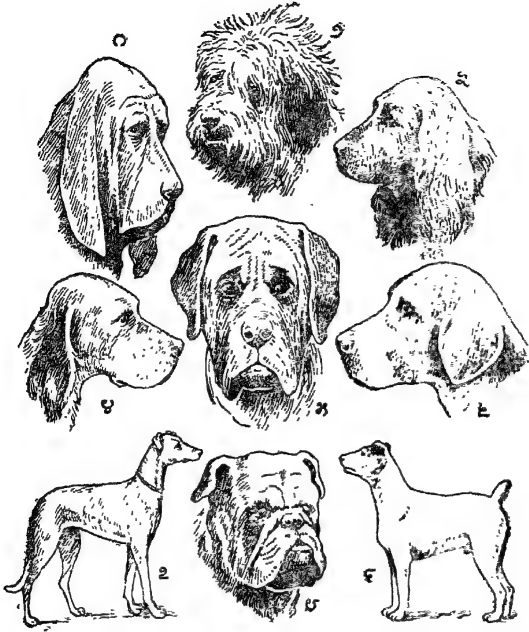
ನಾಯಿಯು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರೆ ಈಯುವದು. ಸರತಿಗೆ ೪-೬ ಮರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದು. ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಮರಿಗಳು (ಕುನ್ನಿಗಳು) ತೀರ ಚಿಕ್ಕವಿದ್ದು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಲೊಂಡಿರುವವು. ಒಂದು ವಾರದ ನಂತರ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವವು. ಮುಂದೆ ಅವು ಕ್ರಮೇಣ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವಾಗುವವು. ತ್ರಿಮಂತರು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, ಬೇಟೆಗಾರರು ಬೇಟೆಗಾಗಿ, ಕುರುಬರು ಕುರಿಗಳ ಹಿಂಡನ್ನು ಕಾಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಸರ್ಕಸ್ಸಿನವರು ಆಟಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದುಂಟು. ಇದು ೧೦-೧೨ ವರ್ಷ ಬಾಳುವದು.

ನಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದು ತನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಬೆವರನ್ನು ಸುರಿಸುವದು. ಕುಕ್ಕೋಟವೇ ಇದರ ನಡಿಗೆ ಇದು ನಡೆಯುವಾಗ ಇದರ ಉಗುರುಗಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಡುತ್ತವದರಿಂದ ಒಂದು ತರದ ಸಪ್ಪಳವಾಗುವದು ಮತ್ತು ಇವು ಅಷ್ಟೊಂದು ಜೂಕಾಗಿ ರಸಿ ಮೊಂಡವಾಗಿರುವವು. ಇದು ತನ್ನ ಬಾಲದ ಕೊನೆಯನ್ನು ಹಿಂಗಾಲುಗಳ ಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಒಯ್ದರೆ ತನಗೆ ಹೆವರಿಕೆಂದೂ, ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದರೆ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತದೆಂದೂ ಮತ್ತು ಬಾಲವನ್ನು ಮೇಲಿಕ್ಕೇ ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿದರೆ ಕಚ್ಚುವದೆಂದೂ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರ ಫ್ರಾಕ್ಟೋಂಪ್ರಿಯ (ಮೂಗು) ವು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದ

ನಾಯಿಯ ಕಾಲುಗಳು

ರಿಂದ ಇದು ಬೇಡವು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೃಗವಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ವಾಸನೆಯಿಂದ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ನೆಲಕನ್ನು ಮೂಸೆ ನೋಡಿ ಯಾವ ಮಾನವು ಮೋದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವದು. ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಾರೆ ಹುಟ್ಟು ಹಿಡಿಯುವದು. ಅಂಥ ನಾಯಿಗಳು ಕಂಡದರನ್ನು ಕಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುವವು. ಅದರಿಂದ ನಂಬು ೬೬ ಮನುಷ್ಯನು ನಾಯುವನು. ಅದರಿಂದ ಅಂಥ ನಾಯಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಎಚ್ಚರವಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕಚ್ಚಿದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ದಮಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಂಥವನ್ನು ಸಹಾಯದೇಕು.

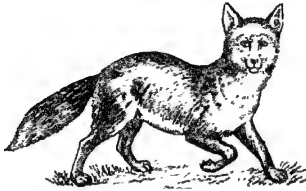

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ನಾಯಿಗಳು

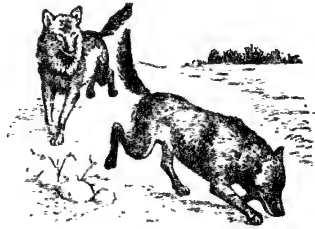
ನಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ. ಬ್ಲಡ್ ಹೌಂಡ್, ೨. ಜೂಲ ನಾಯಿ, ೩. ಕಾಕರ, ೪. ಸೆಟರ್, ೫. ವ್ಯಾಸ್ಪಿಫ್, ೬. ಫಾಕ್ಸ್ ಹೌಂಡ್, ೭. ಮುಢೋಳ ನಾಯಿ, ೮. ಬುಲ್‌ಡಾಗ್, ೯. ಮೆಕ್ಸೆಯ ನಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಜಾತಿಯ ನಾಯಿಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ನಾಯಿಯು ಬಹುತರವಾಗಿ ಹಗಲಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಿದ್ಧಿಸಿ ರಾತ್ರಿ ಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಒಡೆಯನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರು ವದು. ಆಗ ಯಾರಾದರೂ ಹೊಸಬರು ಬಂದರೆ, ಅವರನ್ನು ಕಚ್ಚುವದು. ಇಲ್ಲವೆ ಬೊಗಳಿ ಬೊಗಳಿ ತನ್ನ ಯಜಮಾನನನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುವದು.

ಕೃಷಕರ ಅರಿವೆಯನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಸಿದರೆ ಆ ವಾಸನೆಯಿಂದಲೇ
ವೇಷ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಜನಸಮೂಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯು
ತ್ತದೆ. ತನ್ನನ್ನು ಪಿಡಿಸಿದವರ ಮೇಲೆ ಕುಸುಸು ಇಡುವದು. ಹೀಗೆ
ಅದು ತನ್ನನ್ನು ಸಾಕಿದವನ ಜೀವದ ಗೆಲೆಯನಾಗಿ ಬಾಳಿ ಸೇವೆಯನ್ನು
ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

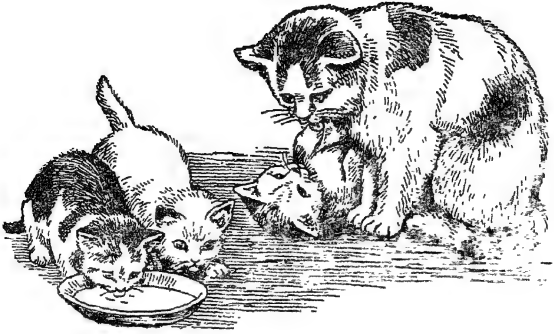
ತೋಳ

ನರಿಗಳು

ಅದರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ತೋಳ ಮತ್ತು ನರಿಗಳು ನಾಯಿಯ
ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು.

ಬೆಕ್ಕು

ಬೆಕ್ಕು

ಇದು ಮನುಷ್ಯನು ಸಾಕುತ್ತಿರುವ ಮಾಂಸಭಕ್ಷಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರ ವಸತಿ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇರುವದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕರಿ, ಬಿಳಿ, ಹುಡುಬುಡ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಬಣ್ಣದ ಬೆಕ್ಕುಗಳಿರುವವು. ಇದು ೯ ರಿಂದ ೧೨ ಇಂಚಿಗಿಂತ ಲೆಚ್ಚು ಎತ್ತರವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮುಖವು ದುಂಡಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣುಗಳು ಹೊಳಪುಳ್ಳವು. ಕಿವಿಗಳು ದುಂಡಾಗಿದ್ದು ತುದಿಗೆ ಚೂಪಾಗಿರುವವು. ಅವು ಬಹಳ ತೀಕ್ಷ್ಣವಿರುವವು. ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿರುಸಾದ ಉದ್ದ ಕೂದಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಮಿಸೆಮೆನ್ನುವರು. ಬೆಕ್ಕು ತನ್ನ ಮಿಸೆಗಳಿಂದ ತಾನು ಹಾಯಲಿರುವ ಕಿಂಡಿಯ ಅಳತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು.

ಮುಂಗಾಲು

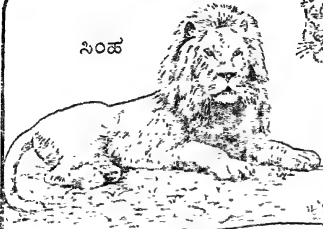

ಹಿಂಗಾಲು

ಇದರ ಮುಂಗಾಲುಗಳಿಗೆ ಐದರಂತೆ, ಹಿಂಗಾಲುಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕರಂತೆ ಹದಿನಾರು ಬುಗುರುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಪಂಜರವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಯಾವಾಗಲೂ ಚರ್ಮದ ಜೀರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುತ್ತವೆ ಅವಕ್ಕೆ ಎಸೆದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯಬಲ್ಲದು. ಇದರ ಅಂಗಾಲುಗಳು ಗಾಢ

ಜಕ್ಕಿನ ಜಕ್ಕನ

ಸಿಂಹ

ಪುಲಿ

ರೈಂಕ್ಸ್ ಎಂಬ ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು.

ಜಾಗ್ವಾರ್ ಎಂಬ ಚರತೆ.

ಪೂಮ ಎಂಬ ಕಪ್ಪುಚರತೆ.

ಚರತೆ.

Shutterstock

Shutterstock

ಯಂತೆ ಮೆತ್ತಗಿರುವವು. ಇದರ ಮೈಯು ಮೃದುವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಾಲವು ಉದ್ದವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಗು ಬೆಕ್ಕು, ಮಂಟಿ (ಮಟ) ಬೆಕ್ಕು, ಮತ್ತು ಊರ ಬೆಕ್ಕು ಎಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ. ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ, ಚಿರ್ಚು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇದೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಬೆಕ್ಕು ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ಬೆಣ್ಣೆ, ಮಾಂಸ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವುದು. ಅವು ದೊರೆಯದಾಗ ಅನ್ನು, ರೊಟ್ಟಿ, ಹುಳ ಹುಪ್ಪಡಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೂ ತಿನ್ನುವದು. ಇದರ ಹೆದರಜನೆ ಮತ್ತು ಅಂಗಾಲುಗಳು ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆಟ್ಟಿ ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಇದು ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಆಹಾರವಾದ ಇಲಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಜಪ್ಪಿಸಿ ಕುಳಿತು ಹಾರಿಕೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಂತೆ ತೋರಿದಾಗ ಟೆಣ್ಣಿನ ಹಾರಿ ತನ್ನ ಪಂಜರದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದು. ಇದರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿಯ ಕನೀನಿಕೆಗಳು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸೀಳಿನಾಕಾರದವಿದ್ದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರವಾಗುವದರಿಂದ ಅವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಅದು ತನ್ನ ಬೇಟೆಯಾದ ಇಲಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಶಾಂತವಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಹದಿನವಾದ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಹರಿದು ನುಂಗಿಬಿಡು

ಮುಖ

ಹಗಲುಕಣ್ಣು

ರಾತ್ರಿಕಣ್ಣು

ವದು. ಇದರ ನಾಲಗೆಯು ಮುಳ್ಳುಮುಳ್ಳಾಗಿರುವದರಿಂದ ಎಲುವಿಗೆ ಹತ್ತಿದ ಮಾಂಸವನ್ನು ಸಹ ನೆಕ್ಕಿ ತೆಗೆಯಬಲ್ಲದು. ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವಾಗ ನಾಲಗೆಯು ಚಮಚಿಯಂತೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದು.

ಬೆಕ್ಕು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರೆ ಈಯುತ್ತದೆ. ಸರತಿಗೆ ೩-೪ ಮರಿಗಳು ಹುಟ್ಟುವವು. ಹುಟ್ಟಿದ ೯ ದಿನಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಮುಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ತೆರೆಯುವವು. ಮರಿಗಳು ಜಿಕ್ಕುವಿರುವಾಗ ಗಂಧ ಬೆಕ್ಕುಗಳು (ಬಾವುಗಗಳು) ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಕೊಂದುಹಾಕುವವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಬೆಕ್ಕು ತನ್ನ ಮರಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡದೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಡ್ಡ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿರುವದು. ಅವು ದೊಡ್ಡವಾದಂತೆ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನಲು, ಜೇಡಿ ದೂಡಲು ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಟೆದಾಡಲು ಕಲಿಸುವದು.

ಇಲಿಗಳ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಜನರು ನಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಒಂದು ನಾಯೆಯನ್ನು ನಂಬಗೆಯದಲ್ಲ. ಸಂಕಟಕಾಲದ

ಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಸಾಕಿದವರನ್ನು ಸಹ ಪಂಜರದಿಂದ ಹರಿಯುವದು. ಇದು ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮನುಷ್ಯರ ಹಾಸುಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಲೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗುವದು. ಇದು ತನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ನೆನ್ನ ಯಾನಾಗಲೂ ಪ್ಲೆಥೆನಾಗಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಮೊದಲೆಯನ್ನು ಉಗುಳು ಹಚ್ಚಿದ ಮುಂಗಾಲಿ

ಮೊದಲೆ ಬರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವದು

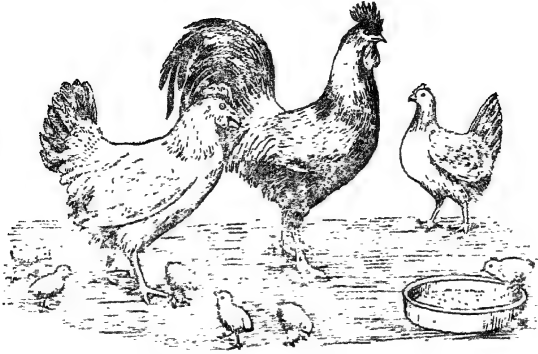
ನಿಂದ ಬರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಕಾಳು-ಕಡಿ, ಬೂದಿ, ಮಣ್ಣು ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಮೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಮುಚ್ಚುವದು. (ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ಇದು ತನ್ನ ಉಗುರುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗಿಡವನ್ನೂ ಮುಚ್ಚುವದು.) ಇದು ಸಾಧಾರಣ ಹತ್ತಿ ವರುಷ ಬಾಕುವದು.

ಬೆಕ್ಕು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರು ನೋಡಿಸುವ ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ಅದು ಅವರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ಬಾಕುವದು.

ಅಭ್ಯಾಸನಗಳು

- (೧) ನಾಯಿ ಮತ್ತು ಬೆಕ್ಕಗಳ ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಂತರವೇನು ?
(೨) ಬೇಟೆಯ ನಾಯಿಯು ಲಕ್ಷಣಗಳಾವವು ?
(೩) ನಾಯಿಯು ಕಚ್ಚುವದು ಅಥವಾ ಪ್ರೀತಿಸುವದು ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾವ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಿರಿ ?
(೪) ಬೆಕ್ಕು ಅಷ್ಟೊಂದು ನಂಬಗೆಯ ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಹೇಳಿರಿ.
(೫) ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಕೊಡಿರಿ:—
(ಅ) ಹೆಣ್ಣು ಬೆಕ್ಕು ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಮರಿಗಳನ್ನು ಅಗಾಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತದೆ.
(ಆ) ಬೆಕ್ಕು ಬೇಟೆಯನ್ನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಿಡಿಯುವದು.
(ಇ) ನಾಯಿಯು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡೇ ಇರುವದು.

ಕೋಳಿ

ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡುವ ಲಾಭವಾಯಕ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ ಯನ್ನು ಸಾಕುವದೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಕೋಳಿಯು ಪಕ್ಷಿಗಳ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ದುದು. ಆದರೂ, ಮೈಯು ಭಾರವಿದ್ದು, ಪಕ್ಷಿಗಳು ಸಣ್ಣವಿರುವದ ರಿಂದ ವಿಶೇಷ ದೂರ ಹಾಗೂ ಎತ್ತರ ಹಾರಲಾರದು. ಹೆಣ್ಣು ಕೋಳಿಗೆ ಹೇಟೆಯೆಂದೂ ಗಂಡು ಕೋಳಿಗೆ ಹುಂಜನೆಂದೂ ಅನ್ನುವರು. ಹುಂಜವು ಹೇಟೆಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದೂ ಸುಂದರವಾದದ್ದೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ತುರಾಯಿ, ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲ ಉದ್ದ ಗರಿಗಳು ಇರುವವು. ಕೋಳಿಗೆ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಮುಂದೆ ಮೂರು ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಜಿರಳುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಜಿರಳುಗಳ ತುದಿಗೆ ಹದನವಾದ ಉಗುರುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಕಣ್ಣುಗಳು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳ ರೆಪ್ಪೆಗಳು ಉಳಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರೆಪ್ಪೆಗಳಂತಿರದೆ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆಳೆರಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವವು. ಇದರ ಬಾಯಿಗೆ ದಿರಸಾದ ಚುಂಚು ಇರುತ್ತದೆ.

ಇದು ಮೇಲೆ ಮೆಪ್ಪಡಿ, ಕಾಳುಕಡೆ, ಮುಸುರೆ, ಸಣ್ಣ ಹರಳು, ಸಿಂಪು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬದುಕುವದು. ಇದು ತನ್ನ ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಕಸದ ಗುಂಪು, ರಗಡೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೆದರಿ ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ಕಾಳು, ಮೇಳಗಳನ್ನು ಅರಿಸಿ ತಿನ್ನುವದು. ಕೆದರುವಾಗ ತಿಪ್ಪೆಗಳಿಂದ ಎಪ್ಪ

ಧೂಳು ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳದಂತೆ ರೆಪ್ಪೆಗಳು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಹಲ್ಲುಗಳಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸುರಿಸದೆ ಸುಂಗಬಿಡುವುದು. ಚುಂಬಿನಿಂದ ನೀರನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಮುಖವಾಡ ಸುಂಗುವುದು.

ಹೇಳಿಯು ದಿನಾಲು ಒಂದರಂತೆ ೧೫ ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ತತ್ತಿಗಳನ್ನು ಇಡುವುದು. ತತ್ತಿಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಹೇವಿಯ ರಸದಿಂದ ತುಂಬಿರುವವು. ಅವುಗಳ ಕವಚವು ಬೆಳಗಿರುವುದು. ಇವುಗಳಿಗೆ ದೇಹಿಯು ಪುತ್ರಿ ದಿನ ಕೊಡುವ ಕಾವಿನಿಂದ ೨೧ ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಒಡೆದು ಮರಿಗಳು ಹೊರಬೀಳುವವು. ತತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಕಾವನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಮರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಒಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ತಾಯಿಯು ಮರಿಗಳನ್ನು ಬೆನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮೇಯುವದನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆದ್ದು, ನಾಯಿ ನೊದಲಾದವುಗಳು ಅಪಹರಿಸದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಿಡಿರುವುದು. ಸಂಕಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒದರುವುದು. ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮರಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ತನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಹ ಎರವಾಗುವುದು. ಎರಡು ಹುಂಜಗಳು ಕೂಡಿದರೆ ಕಾಲಿನ ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಕಾವಾಡುವವು. ಆಗ ಅವು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹಾರಿ, ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದರ ತರಾಯಿಯನ್ನು ಹರಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವಕ್ಕೆ 'ಚರಣಾಯುಧ' ವೆಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹುಂಜವು ರಾತ್ರಿಯ ಕಡೆಯ ಪ್ರಹರದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಬೆಳಗಿನ ೪ ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೆ ಕೂಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಬೇಗು ಬಂತೆಂದು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು.

ಕೋಳಿಯ ತತ್ತಿಯು ಪೌಷ್ಟಿಕವಾದದ್ದೆಂದು ಅನೇಕರು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಜೇನೆಯಿಂದಿದ್ದವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕವೆಂದು ಇದನ್ನು ಕೊಡುವರು. ಕೋಳಿಯ ಮಾಂಸವು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ಕೋಳಿಯು ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ್ದಾದುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಾಕಲು ವಿಶೇಷ ಖರ್ಚು ಬಾರದಿರುವದರಿಂದಲೂ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಸುಧಾರಣಾ ಸಂಘದವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಲೆಗ್ ಹಾರ್ನ್, ಟರ್ಟಿಯ ಕೋಳಿ

ಮುಂದೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತವಗನಿಯ ಕೊಳೆಗೊನ್ನು ಕೂಡೆ ಬೆಳೆಯ ಅರ್ಥಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಹೇರಳ ಅದರ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುವಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೊದಲಿನ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕೊಳೆಗೊನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕಲಾರವು. ಅಲ್ಲದೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ತಣ್ಣಗಾಗಲು ಸಾಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕ, ಸರಿ, ಮುಂಗಟ, ಹಾವ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮುಂದು ಬಿಡುವುದುಂಟು. ಇದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಪೀಡನೆಯು ನೂರನಾಗಬಾರದೆಂಬ ಒಳ್ಳೆ ರಹಸ್ಯ ಸಾಧಿಸುವರು ಅವುಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ರಾತ್ರಿ ಮೊದಲ ಮುಟ್ಟಿಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅಥವಾ ತಲೆಯ ಬಾಗಿಲಿನ ಕೂಳಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕಾಪಾಡುವರು.

ಅಭ್ಯಾಸನಗಳು

- (೧) ಮುಖ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದು ?
- (೨) ಗುಣಮಟ್ಟ, ಗಣ್ಯ, ಕೊಳೆಯನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಎಂದು ನಂಬುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೆ ?
- (೩) ಮುಂದಿನವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಕೊಡು: (೧) ಕೊಳೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯ ಬದಲಿ, (೨) ಇವಕ್ಕೆ ಬೆಳೆ-ಮುಖ ಬೆಳೆಗಳು, (೩) ಕೊಳೆಯ ಕಟ್ಟಿನ ಕಟ್ಟಿಗಳು ಕೆಳಗಿರುವ ಮೇಲೆ ಬರುವುದು, (೪) ಕೊಳೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಮೇಳೆಯನ್ನು ಕೂಡುವ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. (೫) ಕೊಳೆಗಳು ಹೊರ ಹಾಕಲಾರವು.
- (೪) ಕೊಳೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯ ನಾಶವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವ ಮೇಳೆಯನೇನಾದರೂ ?

ಬೆಳೆಗಳು

ಮುಖ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾರವಾದ ಸಾತ್ವಿಕ ಉಪಾಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಳೆ, ಭತ್ತ, ಗೋಬಿ, ರಾಗಿ, ಸಾಕು, ಸವಣು ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ, ಹಿರಿಯ ಭಾಷೆ (ಬೆಳೆಯ ಕುಳಿಗಳು) ಕೊಳೆ, ಕಡಲೆ, ಮೆದು, ಮೆದು, ಅರಸಿ, ಅರಸಿ ಮತ್ತು ಮರಳಿ, ಸಿ. ಮೆಳೆಯ ಕುಳಿಗಳು - ಕೊಳೆ, ಕುಳಿ, ಕೆಡಲೆ, ಮೆಳೆ, ಗುಣ್ಯ, ಅಗಸಿ ಕುಳಿಗಳನ್ನು. ಇವುಗಳ ಮೇಳೆಯು-ಕಟ್ಟು, ರಟ್ಟೆ, ತಂಬಾಕು, ಕುಳಿಗಳು, ಮೆಳೆ, ಕೊಳೆಕುಳಿಗಳು ಮೆಳೆಯುವುದುಗಳು.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಬೆಳೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಮಳೆ, ಹವಾಮಾನ, ಭೂಮಿಗಳು ಜೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವವು. ಭೂಮಿಯು ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ತರಹದ್ದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

೧. ಎರೆಭೂಮಿ—ಇದರಲ್ಲಿಯ ಮಣ್ಣು ಕಠಿಣವಾದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಎರೆಯ ಭೂಮಿ, ಕರಲ (ಗಂಟು ಎರೆಯ) ಭೂಮಿ ಎಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯಿದೆ.

ಸಣ್ಣ ಎರೆಯ ಭೂಮಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ಕಣಗಳು ಜಿನಗು ಇದ್ದು ವೃದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನೆಲವು ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನು ತೀವ್ರ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕರಲು ಭೂಮಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ಕಣಗಳು ಉರುಟು ಇದ್ದು ಬಿರುಸು ಇರುತ್ತವೆ. ಇದು ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನು ತೀವ್ರ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇಂಥ ಭೂಮಿಯು ಪೂರ್ಣ ಹಸಿಯಾಗಲು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಎರಡೂ ಭೂಮಿಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಆದ ಹಸಿಯನ್ನು ತೀವ್ರ ಆರಗೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಣ್ಣು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೨. ಮಸಾರಿ ಭೂಮಿ—ಇದು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಸವೆದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹರಿದು ಬಂದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಆದ ಭೂಮಿಯು. ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೆತ್ತನ್ನು ಮತ್ತು ಸಚ್ಚಿದ್ರ ಧರಗಳಿದ್ದು ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗರಸಿನ ಧರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ವೃದ್ಧವಾದ ಮಣ್ಣಿನ ಭಾಗವು ಬಹಳ ಅಳದೆ ವರೆಗೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣವು ನಸುಗೆಂಪು. ಇಂಥ ಭೂಮಿಗೆ ಮಳೆಯು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬೀಕಾಗುವದು.

೩. ರೇವೆ— ನದಿ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಗಳು ಪ್ರವಾಹಗಳೊಡನೆ ತಂದು ದಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟು ಮಣ್ಣು ಜಿಗುಟಾಗಿದ್ದು ಫಲವತ್ತಾದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರದ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ.

೪. ಬಡ ಹಕ್ಕಲ ಭೂಮಿ— ಇದರಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಧರವು ಬಹಳ ತಿಳುವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಪೋಷಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೆಳೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಭೂಮಿ, ಮಳೆ ಹವಾಮಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

(೧) ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳು ಜೋಳ

ಜೋಳವು ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗ, ವಿಜಾಪೂರ, ಸೊಲ್ಲಾಪೂರ, ಅಹಮದನಗರ ಮತ್ತು ಸಾತಾರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರಿಯ ಜೋಳ (ಕೆಂಜೋಳ), ಹಿಂಗಾರಿಯ ಜೋಳ (ಬಿಳಿ ಜೋಳ) ಎಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಂಜೋಳದಲ್ಲಿ ಗಿಡಜೋಳ, ಮರಜೋಳ ಎಂದೂ ಮರಜೋಳದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಬೀಜದ ಜೋಳ, ನಂದ್ಯಾಲ ಜೋಳಗಳೆಂದೂ ಒಳಭೇದಗಳುಂಟು.

ಜೋಳ

ಮುಂಗಾರಿಯ ಜೋಳ— ಇದು ಮುಂಗಾರಿಯ ಬೆಳೆಯು. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ನೆಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಮೊದಲು ರೆಂಟಿ, ಕುಂಟೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಿದುವು ಮಾಡುವರು. ಆಮೇಲೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹರವಿ ಹದಗೊಳಿಸುವರು. ಮುಂಗಾರಿಯ ಒಂದೆರಡು ಮಳೆಗಳು ಬಿದ್ದು ಭೂಮಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಸಿಯಾಯಿತೆಂದರೆ ಬಿತ್ತಲೆಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸುವರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜೂನ, ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಪುನರ್ವಸು, ಪುಷ್ಯ ಮಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಳವನ್ನು ಬಿತ್ತುವರು. ಕೆಲವೆಡೆಗೆ ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಬಿತ್ತುವದೂ ಉಂಟು.

ಹಿಂದಿನ ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ತೆನೆಗಳನ್ನು ಅರಿಸಿ. ಬಡಿದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಜಿತ್ತುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಹುಳು ಪತ್ತದಂತೆ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಜಿತ್ತುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುತ್ತೆಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೋಯಿಸಿ, ಒಣಗಿಸಿ ಜಿತ್ತುಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೋಳವನ್ನು ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ತಾಳುಗಳ ಕೂರಿಗೆ ಯಿಂದ ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಜಿತ್ತುವಾಗ ಮೂರನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ಹೆಸರು ಅಥವಾ ಮಡಿಕೆಯನ್ನು ಅರನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ತೋಗರಿಯನ್ನು ಎಳೆಸೆಡ್ಡಿಗಳಿಂದ ಹಾಕಿಸುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಡಿ ಹಾಕೋಣವೆನ್ನುವರು. ಎರಡು ತೋಗರಿಯ ಸಾಲು ಅಥವಾ ಎರಡು ಮಡಿಕೆಯ ಸಾಲುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮೊಳ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಅಕ್ಕಡಿ ಅಂತರವಿರುವದರಿಂದ ಈ ಕಾಳುಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಡಿಯ ಕಾಳು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ಅಕ್ಕಡಿ ಬೆಳೆಗಳು ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವವು.

ಜೋಳವು ಬಿತ್ತಿದ ಏಳು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಕಾಣುವದು. ಬಿತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳೋಳಗಾಗಿ ಅಂದರೆ ಸಸಿಯು ಒಂದು ಜೋಟು, ಗೇಣು ಎತ್ತರವಾದ ಮೇಲೆ ಎಡೆಹೊಡೆಯುವರು. ಇದರಿಂದ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳ ನಡುವಿನ ಕಸವು ಹೋಗುವದಲ್ಲದೆ ಜೋಳದ ಸಸಿಗಳ ಸಾಲಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಏರಿ ಅವು ಭದ್ರವಾಗುವವು.

ಆಗ ಮಳೆಯ ಸೆಳಕುಗಳು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಅದು ಬೆಳೆದು ಮುಂದೆ ತಿಂಗಳೊಪ್ಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಹಾಯುವದು. ಆಮೇಲೆ ಹೊಡೆ ಬಿಚ್ಚಿ, ತೆನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲುದುಂಬಿ ಕಾಳುಗಳಾಗುವವು. ಈ ಹಸಿ ಜೋಳದ ಕಾಳುಗಳಿಗೆ ಬೆಳಸಿಗಳೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಮುಂದೆ ಮೂಡಗಾಳಿಯಿಂದ ಒಣಗಿ ಜೋಳದ ಕಾಳುಗಳಾಗುವವು. ಇದು ೪ ತಿಂಗಳ ಪೈರಾದುದರಿಂದ ಡಿಶೆಂಬರ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಒಣಗುವದು. ಆಗ ಅದನ್ನು ಕೊಯ್ದು ತೆನೆಗಳನ್ನು ಕೊಯಿಸಿ ರಾಶಿ ಮಾಡುವರು. ಇದರ ಸೊಪ್ಪೆಯು ದನಗಳ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಹಿಂಗಾರಿಯ ಜೋಳ:— ಚಳಿಗಾಲದ ಮೈರು. ಕೆಲವೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟತರದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜನುಗುಮಣ್ಣಿನ ಎರೆಭೂಮಿಯು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜೋಳವು ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ್ದಿದ್ದು ಗಟ್ಟಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಬಿಳಿಜೋಳ ಅಥವಾ ಎಣೆಗರ ಜೋಳವೆಂದೂ ಕರೆಯುವರು. ಇದನ್ನು ಅಕ್ಕೋಬರ, ನವ್ವಂಬರ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಸ್ವಾತೀಮುಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವರು. ಮುಂಗಾರಿ ಜೋಳದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು, ತೊಗರಿಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕದ ಹಾಕಿದಂತೆ ಈ ಹಿಂಗಾರಿ ಜೋಳದಲ್ಲಿ ಅಗಸೆ, ಕದಲೆಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕದ ಹಾಕಿ ಹಾಕುವರು. ಇದನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣ ತಳಹದಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂಗಾರಿಯ ಜೋಳಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಮಳೆಯು ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಲೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರಿಯ ಜೋಳವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದರ ಬೆಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಅದಕ್ಕಿಂತ ತುಸು ಕಡಿಮೆಯಾದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಮುಂಗಾರಿ ಜೋಳದ ಬೆಳೆ ಎಕರೆಗೆ ೪ ಚೀಲಗಳಾದರೆ ಬಿಳಿಜೋಳದ ಬೆಳೆ ೫ ಚೀಲ ಬರುತ್ತದೆ.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

- (೧) ಜೋಳದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ರವಾರಿಸುವರು ?
- (೨) ಮುಂಗಾರಿ ಮತ್ತು ಹಿಂಗಾರಿಯ ಜೋಳಗಳಲ್ಲಿಯ ಭೇದವೇನು ?
- (೩) ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಮತ್ತು ಬೆಳೆವ ಕಾಲಗಳಾವವು ?
- (೪) ಅಕ್ಕದಿಕಾಳುಗಳಿಂದಲೇ ಯಾವವು ? ಅವುಗಳಿಗೆ ಆ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು ?
- (೫) ಹಿಂಗಾರಿಯ ಜೋಳವು ಎಂಥ ಪ್ರಮಾದವಲ್ಲವೆ. ಇವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ?

ಬತ್ತ

ಬತ್ತವು ಜೋಳದಂತೆ ಮುಂಗಾರಿಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು ಕೃಷಿಭಾಷ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿವೆ.

ಅಕ್ಕಿಯ ಗುಣಭವದ ಮೇಲಿಂದ ಬತ್ತವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಬತ್ತ, ಸಣ್ಣ ಬತ್ತ, ಅಂಬೆದೋರಿ ಬತ್ತ, ಗಿಣಿಳಾಳಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೈಕಿ ರೇವೆಮುಳ್ಳೆ, ಭೂಮಿ, ಕೆಂಪು ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲವೆ ಕೆಂಪು

ಮಿಶ್ರಿತ ಕಷ್ಟ ಭೂಮಿ ಇವು ಬೇಕು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಸಿಯದಂತಿರ ಬೇಕು. ಆದ್ರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಉಷ್ಣ ಹವೆ ಹಾಗೂ ಕನಿಷ್ಠ ೫೦

ಬತ್ತ

ಇಂಚಿನಷ್ಟು ಮಳೆ ಬೇಕು. ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಹವೆಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿದ್ದು ಮಳೆಯು ಮಾತ್ರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಅಗುವಂತಿರದಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಪ್ರವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆ, ಕಾಲುವೆಗಳಿಂದ ನೀರು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯ ಬಹುದು.

ಬತ್ತವನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಮೊದಲೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಂಟೆ, ಕುಂಟೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ ಹದಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮೇತಿಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಅಥವಾ ಜೂನ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಭರಣಿ, ಕೃತಿಕಾ, ರೋಹಿಣಿ ಮಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಿತ್ತುವರು. ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಳೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಒಣಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬಿತ್ತುವದುಂಟು. ಮುಂದೆ ಮಳೆಯಾಗಿ ಹಸಿಯಾದಾಗ

ಬತ್ತವು ನಾಟುವದು. ಬತ್ತವನ್ನು (ಅ) ಕೈಯಿಂದ ಉಗ್ಗುವದು (ಬ) ಕೂರಿಗೆಯಿಂದ ಬಿತ್ತುವದು ಹಾಗೂ (ಕ) ನಟಿ ಹಚ್ಚುವದು ಹೀಗೆ ಮೂರು ರೀತಿಗಳಿಂದ ಬಿತ್ತುವರು. ನಟಿ ಹಚ್ಚುವದೆಂದರೆ ಬೇರಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ಹಚ್ಚುವದು. ಹೀಗೆ ನಟಿ ಹಚ್ಚುವದರಿಂದ ಬೆಳೆಯು ಬಹಳ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬರುವದು.

ಇದನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ನುಮಾರು ೧ ತಿಂಗಳಿಗೆ—ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಿಕೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಆಗದಿರುವಾಗ—ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳು ನಾಶವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬೆಳೆಯ ಮೇಲೆ ಕೊರಡು ಹೊಡೆಯುವರು. ಇದರಿಂದ ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳೂ ಬತ್ತವೂ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವವು. ಕೂಡಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ನೀರು ಕಟ್ಟುವದರಿಂದ ಬತ್ತವು ಮಾತ್ರ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಉಳಿದ ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳು ಮಾತ್ರ ನಾಶವಾಗುವವು. ಕೊರಡು ಹೊಡೆಯುವದರಿಂದ

ಭೂಮಿಯು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನೀರು ಬಹಳ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವದು. ಬತ್ತವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ನೀರು ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಪಾಟಾದ ನಣ್ಣನಣ್ಣ ತುಂಡು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು (ಗದ್ದೆಗಳನ್ನು) ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಸುತ್ತು ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವರು. ಬತ್ತವು ಬಿತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ೪ ತಿಂಗಳಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದು ತೆನೆ ಹಾಕುವದು. ಮುಂದೆ ೧ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೈರು ಮಾಡುವದು. ಅಕ್ಕೋಬರ, ನವ್ವಂಬರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕಾರ್ತಿಕ, ಮಾರ್ಗಶಿರ್ಷ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಕೊಯ್ದದ ನಂತರ ಬತ್ತದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತುಳಿಸಿ ರಾಶಿ ಮಾಡುವರು. ಬತ್ತದ ಹುಲ್ಲು, ಬಣಿವೆಗಳನ್ನು ಹೊಡ್ಡುವದಕ್ಕೂ ದನಗಳು ತಿನ್ನುವದಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

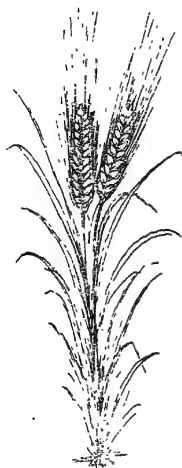
ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ ಹಾಗೂ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿರುವದರಿಂದ ಇದು ಅಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದು. ಇವೇ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿದ್ದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವಕರಾವಳಿ (ಕೃಷ್ಣಾ, ಗೋದಾವರಿ, ಹಾಗೂ ಕಾವೇರಿ ನದಿಗಳ ದೆಲ್ಟಾ ಪ್ರದೇಶ)ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಬಯಲಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಬಂಗಾಲ, ಪಿಪಾರ, ಉತ್ತರ-ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಫಲವತ್ತಾದ ರೇವೆ ಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿಯಿದೆ. ಪವೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಆರ್ಧ್ರ ಹಾಗೂ ಉಷ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯೂ ಆಗುವದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬತ್ತವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವರು. ಮಂಜಾಬ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲುಮೆಗಳಿಂದ ನೀರಾವರಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

- (೧) ನಟಿ ಹಚ್ಚುವದು ಅಂದರೇನು ? ಅದರಿಂದ ಲಾಭವೇನು ?
- (೨) ಭಾರತದ ಯಾವಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬತ್ತವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದು ? ಏಕೆ ?
- (೩) ಬತ್ತದಲ್ಲೆ ಕೊರತು ಹೊಡೆಯುವದು ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಏಕೆ ?
- (೪) ಬತ್ತವನ್ನು ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರದೇಶವಾವದು ? ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?
- (೫) ಬತ್ತವನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಮತ್ತು ಬತ್ತವ ಕಾಲಗಳಾವವು ?

ಗೋದಿ

ಗೋದಿಯು ಮಹತ್ವದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಆಹಾರವು ಹೆಚ್ಚು ಪೌಷ್ಟಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಚಳಿಗಾಲದ ಪೈರು. ಇದಕ್ಕೆ

ಗೋದಿ

ಕಸುವುಳ್ಳ ಎರಿಭೂಮಿ ಇಲ್ಲವೆ ರೇವೆಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿ ಬೇಕು. ಭೂಮಿಯು ಹಸಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂಥದು ಇರಬೇಕು. ಒಣ ಹವೆ ಹಾಗೂ ಸುಮಾರು ೨೦ ಇಂಚಿನಷ್ಟು ಮಳೆ ಇವು ಗೋದಿಯ ಬೆಳೆಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ. ಬೆಳೆಗೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಚಳಿಯು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು. ಇದು ೨ ಅಥವಾ ೨|| ಪೂಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ.

ಗೋದಿಯನ್ನು ಆಕ್ಟೋಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಚಿತ್ತಿ, ಸ್ವಾತಿ ಮಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವರು. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಸಿಯಿರುವದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಮಳೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ೩ ತಿಂಗಳ ಪೈರಾಗಿರುವದರಿಂದ ಬಿತ್ತುವಾಗಿನ

ಹಸಿಯು ಆರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪೈರು ಕೈಗೆ ಬರುವದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪೈರು ಚಿಕ್ಕದಿರುವಾಗ ತುಸು ಮಳೆಯಾದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಮಳೆ ಯಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೋಗ ತಗಲುವದು. ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಭಂಡಾರರೋಗ ವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಗೋದಿಯ ತೆನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳುಗಳಾಗವೆ ಅವು ಬಚ್ಚುವಾಗುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೋದಿಯನ್ನು ಮಳೆಗಾಲದ ಕೊನೆಗೆ ಬಿತ್ತಿ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಇದರ ಬೇರುಗಳು ನೆಲದಲ್ಲಿ ದೂರ ಇಳಿಯದ ಮೂಲಕ ಜೋಳದಂತೆ ಇದನ್ನು ಕೊಯ್ಯದೆ ಕೈಯಿಂದ ಕಿತ್ತಿ ತುಳಿಸಿ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವರು. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಹುಲ್ಲಿನಪುಡಿ(ಹೊಟ್ಟು)ಯನ್ನು ದನಗಳ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.

ಇದು ಬೆಳೆವಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದು. ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೂರ್ವಭಾಗ, ವಿಜಾಪುರ, ಸೊಲ್ಲಾಪುರ,

ಅಹಮ್ಮದನಗರ, ನಾಸಿಕ ಹಾಗೂ ಅಹಮ್ಮದಾಬಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಿ ಭೂಮಿ, ಒಣ ಹವೆಗಳಿದ್ದು ಮಳೆಯೂ ೨೦-೨೫ ಇಂಚಿನಷ್ಟು ಆಗುವದು. ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗೋದಿಯ ಬೆಳೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿರುವದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದು. ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಪಂಜಾಬಗಳಲ್ಲಿ ಫಲವತ್ತಾದ ರೇವೆಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಒಣಹವೆಗಳಿವೆ. ಸೀರಾವರಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಸಿಯು ದೊರೆಯುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗೋದಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದು.

ರಾಗಿ, ಸಾವಿ, ನವಣಿ, ಸೆಜ್ಜೆ

ಇವು ಮುಂಗಾರಿನ ಬೆಳೆಗಳು. ಇವು ಮಹತ್ವದ ಧಾನ್ಯಗಳಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಬದವರ ಆಹಾರವಾಗಿವೆ.

ಇವುಗಳನ್ನು ಜೂನ ತಿಂಗಳ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಉಷ್ಣಹವೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮಳೆಯು ಸೆಳಕುಗಳು ಬೇಕು. ಸಪ್ಟಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳು ಕೊಯ್ಯಲು ಬರುತ್ತವೆ.

ಇವು ಎಂಥ ಬಡಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲವು. ಕುಲಾಬಾ, ರತ್ನಾಗಿರಿ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರ, ಹೈದರಾಬಾದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಈ ಬೆಳೆಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿರುತ್ತವೆ. ರಾಗಿಯಿಂದ ಮುದ್ದಿಯನ್ನೂ, ಸಾವಿ, ನವಣಿಗಳಿಂದ ಅನ್ನವನ್ನೂ ಸೆಜ್ಜೆಯಿಂದ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಸೇವಿಸುವರು.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

(೧) ಗೋದಿಯ ಬೆಳೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಹಾಗೂ ಅದು ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ.

(೨) ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಕೊಡಿ:—

(ಅ) ಗೋದಿಯು ಮಳೆಯನ್ನು ಕೊಯ್ಯದೆ ಕೈಯಿಂದ ಕಿತ್ತುವರು.

(ಬಿ) ಇದನ್ನು ಪಳೆಗಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವರು.

(ಕ) ಗೋದಿಯನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಮಳೆಯು ಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ.

(ಡ) ಪಂಜಾಬದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಗೋದಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವರು.

(೩) ರಾಗಿ, ಸಾವಿ, ನವಣಿ, ಸೆಜ್ಜೆ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವವು.

(೨) ದ್ವಿದಲ ಧಾನ್ಯಗಳು

ಬೇಳೆಯಕಾಳು:—ತೋಗರಿ

ತೋಗರಿಯು ಬೇಳೆಯ ಕಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಿತ್ತದೆ, ಮುಂಗಾರಿಯ ಜೋಳ, ಸೆಜ್ಜೆಗಳೊಡನೆ ಅಕ್ಕಡಿಯ ಫಲವನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇದರ ಗಿಡಗಳು ೩-೩½ ಫುಟು ಬೆಳೆಯುವವು. ಇವಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಟೀಸಿಲುಗಳಿರುವವು.

ಇದರ ಬೆಳೆಯು ೬ ತಿಂಗಳದಿದ್ದು ಜೋಳವನ್ನು ಕೊಯ್ದ ಮೇಲೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದು. ಇದು ಜೋಳವನ್ನು ಕೊಯ್ದ ತಿಂಗಳೊಪ್ಪತ್ತಿ ನಲ್ಲಿಯೇ ಹೂ ಬಿಡುವದು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಕಾಶವು ನಿರಭ್ರವಾಗಿದ್ದು ಸಾಕಷ್ಟು ಚಳಿ ಬೀಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಹೂವು ಕಾಯಿಗಳಾಗುವವು. ಅವಕ್ಕೆ ಕೀಡಿಗಳೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮೋಡಗಳು ಆಗಿ ಚಳಿ ಬೀಳದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಹೂಗಳು ಉದುರುವವು. ಅಲ್ಲದೆ ಆದ ಕಾಯಿಗಳೂ ಹುಳಿತು ಜೊಟ್ಟಿವಾಗುವವು.

ಕಾಯಿಗಳು ಒಣಗಿದವೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಒಣಗಿಸಿ ಕಾಳು ಬೇರೆ ಮಾಡುವರು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಹುಳ ಹತ್ತಬಾರದೆಂದು ಒಮ್ಮೆ ನೀರಲ್ಲಿ ತೊಯಿಸಿ ಒಣಗಿಸಿ ಇಡುವರು. ಇದು ಸಾತ್ವಿಕ ಆಹಾರಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ್ದರಿಂದ ಇದರ ತೊವ್ವೆಯನ್ನು ಬೇನೆಯವರಿಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಇದರ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಉರುವಲಕ್ಕೂ ಕಸಗೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕಡಲೆ

ಬೇಳೆಯ ಕಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಲೆಯೂ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಇದು ಹಿಂಗಾರಿಯ ಬೆಳೆಯು. ಇದನ್ನು ಅಕ್ಕೋಬರ ತಿಂಗಳ ರೊನ್ನೆಗೆ ಭೂಮಿಯು ಪೂರ್ಣ ಹಸಿಯಿರುವಾಗ ಬಿತ್ತುವರು. ಕಡಲೆಯನ್ನು ಹಿಂಗಾರಿಯ ಜೋಳದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಡಿ ಫಲವನ್ನಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೂ ಬಿತ್ತುವರು. ಇದರ ಗಿಡವು ತೀರ ಚಿಕ್ಕದಿದ್ದು ಅನೇಕ ಟೊಂಗೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಿತ್ತಿದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹೂಬಿಟ್ಟು ಕಾಯಿ ಯಾಗುವದು. ಇದರ ಬೆಳೆಗೆ ಚಳಿಗಾಲವೇ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮವು.

ಮೋಡವೂ ಮಳೆಯೂ ಇದ್ದರೆ ಆಗತಕ್ಕಷ್ಟು ಕಾಯಿ (ಬುಡ್ಡಿ)ಗಳಾಗುವ ದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಕೀಡಗಳಾಗಿ ತಪ್ಪಲು ಹಾಗೂ ಬುಡ್ಡಿಯೊಳಗಿನ ಕಾಳು ಕಡಿಗಳನ್ನು ಸಹ ತಿಂದುಬಿಡುವವು. ಇದನ್ನು ಎಂಥ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರತಿಯ ಸಲದ ಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಲೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈ ಬೆಲೆಯು ಬಿತ್ತಿದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬರುವದು. ಕೆಲವರು ಹಸಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಇಲ್ಲವೆ ಹುರಿದು ತಿನ್ನುವರು. ಕಡಲೆಯು ಕುದು ರೆಯ ದಾಬೆಗೂ, ಪಕ್ಕಾನ್ನಕ್ಕೂ, ಬೇಕೆಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಡಿಕೆ, ಹೆಸರು, ಅಲಸಂದಿ, ಉದ್ದು, ಅನರೆ, ಹುರಳಿ

ತೋಗರಿಯಂತೆ ಇವೂ ದ್ವಿದಲ ಧಾನ್ಯಗಳು. ಇವುಗಳಿಂದಲೂ ಬೇಳೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಡೀಗಾಳುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸು ವದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಹುರಳಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದನಗಳ ಮುರುವಿಗಾಗಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇವುಗಳನ್ನು ತೋಗರಿಯಂತೆ ಅಕ್ಕಡಿಯ ಫಲವನ್ನಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆಸು ವರು. ಆದರೆ ಹೊಂಬದಸರು, ಬಿಳಿಅಲಸಂದಿ, ಉದ್ದು, ಹುರಳಿಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೂ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವರು. ಇವು ಬಿತ್ತಿದ ೩-೪ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯಂತೆ ಹೆಚ್ಚುವವು. ಇವು ಕಾಯಿಗಳಾಗುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಳಿಯಿರುವೆಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗತಕ್ಕಷ್ಟು ಕಾಯಿ ಗಳಾಗದೆ ಆದ ಕಾಯಿಗಳೂ ಬೆಚ್ಚುವಾಗುವವು. ಇವು ಮಾಗಿದಮೇಲೆ ಬಿಸಿಲು ಗಾಳಿಗಳಿಂದ ಕಾಯಿಗಳು ಸಿಡಿದು ಕಾಳುಗಳು ಬಿದ್ದುಹೋಗುವ ದುಂಟು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇವು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಸಿಯಿರುವಾಗಲೇ ಕಿತ್ತು ಪೆಂಡೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟುವರು. ಅದ ಸುಕಟ್ಟು ಬಣಗಿದ ಮೇಲೆ ಝಾಡಿಸಿ ತೂರಿ ಕುಳಿಸಿ ಖಾಳು ಬೇರೆ ಮಾಡುವರು. ಇವುಗಳ ಹೊಟ್ಟನ್ನು ಕುದುರೆ ಮತ್ತು ದನಗಳು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತಿನ್ನುವವು.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

- (೧) ಅಕ್ಕಡು ಕಾಳುಗಳಾವವು ? ಅವಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು ?
- (೨) ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬೆತ್ತುವ ಅಕ್ಕಡಿನ ಫಲಗಳಾವವು ?
- (೩) ಕಡಲೆಯನ್ನು ಹುರಿದಿಯ ಸೀಕಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆಸುವದು ಏಕೆ ? ಹುರಳಿಯ ಉಪಯೋಗವೇನು ?

ಎಣ್ಣೆಯ ಕಾಳುಗಳು ಶೇಂಗಾ (ನೆಲಗಡಲೆ)

ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಎಣ್ಣೆಯಕಾಳು. ಇದರ ಕಾಯಿಗಳು ಕಡಲೆಯ ಕಾಯಿಗಳಂತೆ (ಬುಡ್ಡಿ) ಗಿಡದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗದೆ ನೆಲದೊಳಗೆ ಬೇರುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನೆಲಗಡಲೆ ಎಂದೂ ಕರೆಯುವರು.

ಶೇಂಗಾ

ಇದರಲ್ಲಿ (೧) ಹಬ್ಬು ಶೇಂಗಾ (೨) ಗಿಡಶೇಂಗಾ ಎಂದು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ. ಹಬ್ಬು ಶೇಂಗಾದ ಕಾಳು ತುಸು ದೊಡ್ಡವು.

ಉಸುಕು ಕೂಡಿದ ಮಿದುವಾದ ಭೂಮಿಯು ಇದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಬಿತ್ತುವ ಮೊದಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಿದುವು ಮಾಡಿ, ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ, ಹದಗೊಳಿಸಿ ಇಡುವರು. ಮೇ, ಜೂನ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸುವರು. ಇದರ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಎಳೆಶೆಡ್ಡಿಗಳಿಂದಲೇ ಬಿತ್ತುವರು. ಇದನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೂ, ಸೆಜೆ, ಹತ್ತಿಗಳೊಡನೆ ಮಿಶ್ರಮಾಡಿಯೂ ಬಿತ್ತುವುದುಂಟು. ಇದು ಸಾಧಾರಣ ೫-೬ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒರುವದು.

ಕಾಯಿಬಿಡುವ ನಮಯದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಿಂದ ನೆಲವು ನೆನೆದು ಮಿದುವಾಗಿದ್ದರೆ ಬೇರುಗಳು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಲು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುವದು. ಅಲ್ಲದೆ ಹಬ್ಬುಶೇಂಗಾದ ಬಳ್ಳಿಯ ಗಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗುವವು. ಗಿಡಶೇಂಗಾದ

ಕಾಯಗಳು ತಾಯಿಬೇರಿನ ಸುತ್ತಲಿನ ತಂತುಜೇರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಗುವವು. ಕಾಯಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಗಿದ ಮೇಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುವರು. ಕಿತ್ತುವಾಗ ಬೇರಿನೊಡನೆ ಬಾರದೆ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಕಾಯಗಳನ್ನು ರಂಟಿ ಹೊಡೆದು ಮಣ್ಣೊಳಗಿಂದ ಅರಿಸಿ ತೆಗೆಯುವರು.

ಇದನ್ನು ವೈಷೂರು ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸದ ಅರ್ಕಾಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವರು.

ಶೇಂಗಾದ ಎಣ್ಣೆಯು ಅಡುಗೆಗೂ ಸಾಬಾಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಹಿಂಡಿಯು ದನಗಳಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು ಗೊಬ್ಬರದಂತೆಯೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದು.

ಕುಸುಬಿ

ಇದು ಎಣ್ಣೆಯ ಕಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಕ್ಕಡಿಯ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದಂತೆ ಗೋದಿಯ ಸಂಗಡ ಎಳೆಕೆಡ್ಡಿಗಳಿಂದಲೇ ಬಿತ್ತುವರು.

ಇದು ಬಲಿಯಿತೆಂದರೆ ಇದರ ಎಲೆಗಳು ತುದಿಗಳಲ್ಲಿ ಚೂಪಾದ ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವವು. ಗೋದಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಳ್ಳುಗಳೊಡೊಡಗೂಡಿದ ಕಾಯಗಳಾಗುವವು. ಕಾಯಗಳು ಮಾಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಬಾಯಿ ತೆರೆಯುವವು. ತಂಪು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಮುಳ್ಳುಗಳು ಮಿದುವಾಗಿದ್ದು ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿರುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಸುಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಯ್ದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಡುವರು. ಇವುಗಳಿಗೆ ತಟ್ಟುಗಳೆನ್ನುವರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತಾರವಾದ ಹಸುಗೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಬಡಿದು, ತೂರಿ, ಕಾಳುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವರು.

ಕುಸುಬಿಯ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಣ್ಣೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಎಂತಲೂ ಅನ್ನುವರು. ಇದರ ಹಿಂಡಿಯು ದನಗಳಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

- (೧) ಕದಲೆ ಮತ್ತು ಶೇಂಗಾ ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹೊಲಿಕೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.
- (೨) ಶೇಂಗಾದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಾವವು? ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತದೆ.
- (೩) ಕುಸುಬಿಯನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಮತ್ತು ಒಕ್ಕುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.
- (೪) ಶೇಂಗಾ ಮತ್ತು ಕುಸುಬಿ ಇವುಗಳ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಗೂ ಹಿಂಡಿಗಳ ಉಪಯೋಗವೇನು?

ಇತರ ಬೆಳೆಗಳು

ಕಬ್ಬು

ಕಬ್ಬು ಜೋಳದ ದಂಟಿನಂತಿದ್ದು ಅದಕ್ಕಿಂತ ತುಸು ಗಡುತರವಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಜೋಳದ ತೆನೆಗಳಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ತೆನೆಗಳಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಕಬ್ಬು

ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುವಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಬೆಳೆಯುವದು. ಯಾಕಂದರೆ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೇ ಕಬ್ಬಿಗೂ ಬೇಕು. ಫಲವತ್ತಾದ ರೇವೆ ಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಭೂಮಿಯು ಬೇಕು. ಭೂಮಿಯು ಕಸುವುಳ್ಳದ್ದು, ನೀರು ಬಸಿಯದಂಥದೂ ಇರಬೇಕು. ಭೂಮಿಯು ಹಿಂಡಾಗಿದ್ದಷ್ಟು ಒಳಿತು. ಬತ್ತದಂತೆ ಇದಾದರೂ ಉಷ್ಣ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪೈರು. ಇದಕ್ಕಾದರೂ ನೀರು ಬಹಳ ಬೇಕು. ಸುಮಾರು ೪೦ ಇಂಚಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಾದರೂ ಇರಬೇಕು. ಕಬ್ಬು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೋಟವಟ್ಟಿಯ ಬೆಳೆಯು.

ಕಬ್ಬು ಒಂದು ವರುಷದ ಪೈರು. ಮೊದಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪೊಳ್ಳು ಮಾಡಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ ಹಸಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅದರಲ್ಲಿ ರಂಟಿಯಿಂದ ಅಳತೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಬ್ಬಿನ ಗಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಗೇಣು ಗೇಣು ಅಂತರದಿಂದ ಊರುವರು. ಮೇಲೆ ಜಿನುಗು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹಾಕುವರು. ಇಂಥ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವು ಸುಮಾರು ೩ ಗೇಣಿನಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಿಡುವರು. ಇದರಿಂದ ಊರಿಂದ ಗಣಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಗಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆಗಳೊಡೆದು ಮೇಲೆ ಬರುವವು. ಪೈರು ದೊಡ್ಡದಾದ ಬಳಿಕಂತೂ ನೀರು

ಬಹಳ ಬೇಕು. ಅದರಂತೆ ಬಿಸಿಲು ಬಿದ್ದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ಬೆಳೆಯುವದು. ಜಾನಾ ಕಬ್ಬನ್ನು ಒಂದೇ ಸಲ ನೆಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ೨-೩ ಸಲ ಪೀಕು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು.

ಬೆಳೆಯು ಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧವಾದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಗರಿಗಳನ್ನು ಸುಲಿದು ಗಾಣದಿಂದ ರಸವನ್ನು ಹಿಂಡುವರು. ಈ ರಸವನ್ನು ಕುಡಿಯ ಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕಾಯಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಬೆಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆ, ಕಾಕಂಬಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವರು. ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಪಕ್ವಾನ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಕಬ್ಬನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿನ್ನಲೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಸೊಪ್ಪೆಯು ಉರುವಲಕ್ಕೂ ಗರಿ ಗಳು ದನಗಳ ಮೇವಿಗಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವವು.

ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಭೂಮಿ, ಹವೆ ಹಾಗೂ ಮಳೆ ಇವು ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತದ ಮಲೆನಾಡು, ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿಯ ಡೆಲ್ಟಾ ಪ್ರದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಜನಾಂಗಿ ಬೆಳೆಯುವದು. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವಷ್ಟು ಕಬ್ಬು ಭಾರತದ ಇನ್ನಾವ ಭಾಗ ದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ.

ಉತ್ತಮ ತರಗತಿಯ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ಸುತ್ತಲಿನ ಭಾಗವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿದೆ.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

- (೧) ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇನು?
- (೨) ಕಬ್ಬನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
- (೩) ಕಬ್ಬು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಿದೆ?

ಹತ್ತಿಯನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ? ಅದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗಿಡದ ಕಾಯಿಯಿಂದ ಅದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬೆಳೆಯು ಚನ್ನಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅಳವಡಾದ ಎರೆ ಇಲ್ಲವೆ ರೇವೆ ಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿಯು ಬೇಕು. ಭೂಮಿಯು ಹಸಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಕೊಳ್ಳುವಂಥದಿರಬೇಕು. ೨೫-೩೦ ಇಂಚಿನಷ್ಟು ಮಳೆ ಆಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಸಹ ಭೂಮಿಗೆ ಹಸಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಕಾಯಿ ಒಡೆಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಿಸಿಲು ಬೇಕು. ಹವೆಯು ಒಣದೂ ಉಷ್ಣವಾದದ್ದೂ ಇರಬೇಕು.

ಹತ್ತಿ

ಹತ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ಅರಳೆ ಹಾಗೂ ತಂತುಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಮೇಲಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಜಡೆಹತ್ತಿ, ಸಾದಾ ಹತ್ತಿ ಎಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾದಾ ಹತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟಂಡ, ಜಯವಂತ, ಜಯಧರ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ.

ಜಡೆಹತ್ತಿ: ಇದರ ಗಿಡವು ೫-೬ ಪುಟು ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಬೇಕು. ಇದರ ಕರಳೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಮೃದು ವಾಗಿದ್ದು ತಂತುಗಳು ಉದ್ದವಾದವುಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಸಾದಾಹತ್ತಿ: ಇದು ಹಿಂಗಾರಿಯ ಬೆಳೆಯಿದ್ದು, ಅದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬರುವದು. ಇದು ಫಾರವಾದ, ಜೇಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೂರ್ವಭಾಗ ವಿಜಯಪುರ, ಸೊಲ್ಲಾಪುರ, ಗುಜರಾತ ಮುಂತಾದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮುಘಾ ಮಳೆಯು ಆರಂಭವಾದ ಕೂಡಲೆ ಇದನ್ನು ಬಿತ್ತಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವರು. ಇದನ್ನು ಬಿತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಗಿರಣಿಯ ಕಾಳುಗಳಿಗಿಂತ ಅರವ ಕಾಳುಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಮೊದಲು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಅರಳೆಯ ಗುಂಜು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಅರಿಸಿ, ಶೆಗಣೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ಕಾಳು ಬಿಡಬಿಡಿ ಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವರು. ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಕೂರಿಗೆಯಿಂದ ಬಿತ್ತದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದರ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೆಸೆದ್ದಿ ಗಳಿಂದ ಹಾಕಿಸುವರು. ಇವು ಬಿತ್ತಿದ ೮-೧೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿಯುವವು. ಅವು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬಂದಂತೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಎದೆ ಹೊಡೆಯುವ ಕೆಲಸವು ಸಾಗುವದು. ಅದರಿಂದ ಸಾಲುಗಳ ನಡುವಿನ ಕಸವು ಹೋಗುವದು. ಇದರ ಬೇರುಗಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುವದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಸಾರೆ ಮಳೆಯಾದರೂ ಸಾಕು.

ಮುಂದೆ ಏ-೫ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳಾಗುವವು. ಫಾಲ್ಗುಣಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಕಾಯಿಗಳು ಒಡೆದು ಹತ್ತಿಯು ಹೊರಬೀಳುವದು. ಆಗ ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಮನೆಗೆ ತರುವರು.

ಹೀಗೆ ಬಿಡಿಸಿದಂತೆ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ದೈತರು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವರು. ಅದನ್ನು ಕೊಂವ ಗಿರಣಿಯ ಮಾಲಕರು ಅರಿಸಿ (ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬೇರೆಮಾಡಿ) ಬಂದ ಅರಳೆಯಿಂದ ನೂಲು, ಬಟ್ಟೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಕಾಳುಗಳು ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೂ, ದನಗಳ ಆಹಾರಕ್ಕೂ, ಬಿತ್ತಲಿಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

- (೧) ಹತ್ತಿಯ ಜೊಗೆ ಎಂಥ ಭೂಮಿಯು ಬೇಕು ?
- (೨) ಸಾಧಾರಣ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ ?
- (೩) ಬೋಳ ಮತ್ತೆ ಹತ್ತಿ ಇವುಗಳ ಬಿತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು ?
- (೪) ಬೋಳದ ಬೆಳೆಯಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಆಗುವ ಮಳೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವದಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ?
- (೫) ಹತ್ತಿಯ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎದೆ ಹೊಡೆಯುವದರ ಉದ್ದೇಶವೇನು ?
- (೬) ಹತ್ತಿಯ ಕಾಳುಗಳ ಉಪಯೋಗವೇನು ?

ತಂಬಾಕು

ಇದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗಿಡದ ಎಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಗಿಡವು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ಫೂಟು ಎತ್ತರವಿರುವುದು. ಇದನ್ನು

ತಂಬಾಕು

ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ನಿಪ್ಪಾಣಿಯ ಭಾಗ, ಮದ್ರಾಸಪ್ರಾಂತ, ಗುಜರಾಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವರು.

ಇದರ ಬೀಜಗಳು ಬಹು ಸಣ್ಣವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಮೊದಲೇ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಯುವರು. ಈ ಹೊಯ್ದ ಬೀಜಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹಾಕುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಗಾಗ ನೀರು ಚಿಮುಕಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಬೀಜಗಳು ಮೊಳೆತು ಸಸಿಗಳಾಗುವವು.

ಸಸಿಗಳು ೨ ತಿಂಗಳು ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರು. ಈ ಹೊಲವನ್ನು ಮೊದಲೇ ರಂಟೆ, ಕುಂಟೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹವಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಸಿಗಳನ್ನು ರಂಟೆಯ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಾಲುಗುಂಟೆ ನೀರು ಬಿಡುವರು. ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಯುವಾಗ ನೆಲವನ್ನು ಅಗಾಗ ಪೊಳ್ಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳ ಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ ದೇಟೆನಿಂದ ಹೊರಡುವ ಕವಲಿನ ಕುಡಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಗೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಕುಡಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವದರಿಂದ ಎಲೆಗಳು ದಪ್ಪವೂ, ಎತ್ತರವೂ, ಸತ್ವವುಳ್ಳವೂ ಆಗುವವು. ಇದು ಸಾಧಾರಣ ೬ ತಿಂಗಳ ಪೈರು. ಮುಂದೆ ಎಲೆಗಳು ಜಿಗುಟುಳ್ಳವೂ, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದವೂ ಆದಮೇಲೆ ಇದನ್ನು

ಕೊಯ್ದು ನೆಂದೆಗಟ್ಟಿ ತಗ್ಗುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ಹವಗೊಳಿಸುವರು. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದುತರದ ಬಣ್ಣವು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ತಂಬಾಕು.

ಇದು ಆಹಾರ ಪವಾರ್ಥವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸೇದುವದಕ್ಕೂ ನಸ್ಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಿಕ್ಕೂ, ತಾಂಚೂಲದೊಡನೆ ಸೇವಿಸುವದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

- (೧) ತಂಬಾಕದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಯಾರಿಸುವರು?
- (೨) ತಂಬಾಕದ ಕುಡಿಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ಕತ್ತರಿಸುವರು?
- (೩) ತಂಬಾಕದ ಬೀಡಿಕೆ ಹೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ?
- (೪) ಇದು ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜೀಯುತ್ತದೆ.

ಸಣಬು

ಸಣಬು ಪುಂವಿಯ ಗಿಡಗಳಂತೆ ಸೀರಾಗಿ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಜೀಯುವದು. ಇದರ ಜೀಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಕಸುವುಳ್ಳ ರೇವೆ ಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿ ಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆದ್ರ್ವತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಉಷ್ಣ ಹವೆಯಿದ್ದ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿರುವ ಬಂಗಾಲ, ಬಿಹಾರ, ಓಡಿಶಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜೀಯುತ್ತಿರುವರು.

ಇದರ ಜೀಯಿಂದ ಭೂಮಿಯು ನಿಸ್ಸತ್ವವಾಗುವದು. ಆದರೆ ಮೇಲ್ಮಿಂದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹರಿದಿರುವ ಗಂಗೆ, ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ, ಮಹಾನದಿಗಳಿಂದ ಬಂದ ರೇವೆಯಿಂದ ಆ ಭೂಮಿಯು ಪುನಃ ಸತ್ವಪುಳ್ಳದ್ದಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದು ಮಹತ್ವದ ಜೀಯಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತ್ರಿವಣಿಕೋರ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ಜೀಯಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ.

ಇದರ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪುಂಡಿಯಗಿಡ ಅಥವಾ ಕಲ್ಲುನಾರುಗಳಂತೆ ನೀರಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಹಾಕಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಳತಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ನಾರನ್ನು ಬಿಡಿಸುವರು. ಈ ನಾರಿನಿಂದ ಮುರಿ, ಗೋಡೇಶಟ್ಟಿ, ಹಾಸುವ ಬಣ್ಣದ ತಟ್ಟಿ, ಕಾಳು ತುಂಬುವ ಹೇಲ, ಹತ್ತಿಶುಂಬುವ ಪಾಟು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವನ್ನು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಹಾ

ಚಹಾ

ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಗಿಡದ ತೊಪ್ಪಲು. ಇದರ ಗಿಡವು ಸಾಧಾರಣ ೩ ರಿಂದ ೫ ಫೂಟಿನ ವರೆಗೆ ಎತ್ತರವಿರುವುದು. ಇದು ಸಮುದ್ರ ಸಮಾಪಿಯಿಂದ ಸಾಧಾರಣ ೩೦೦೦ ಫೂಟು ಎತ್ತರವಿರುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯುವುದು. ಅದರ ಆ ಭೂಮಿಯು ಸಸ್ಯಗಳ ಕೊಳೆತ ಎಲೆಗಳ ಗೊಬ್ಬರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಶವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಹವೆಯು ಉಷ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಅರ್ದ್ರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು. ಮಳೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದು ನೀರು ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲದಂತಿರಬೇಕು.

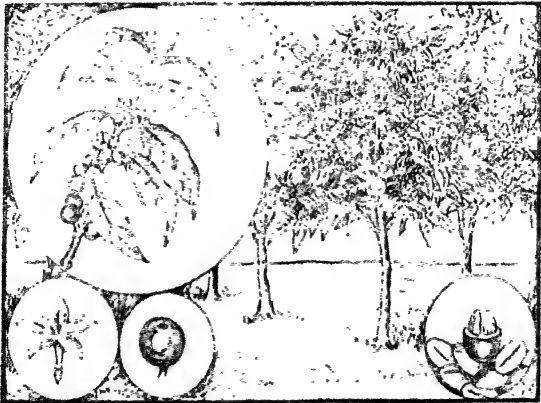
ಈ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿರುವ ಆಸಾಮ, ದಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್, ಕಾಂಗ್ರಾ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಓರಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು. ಇದರ ಗಿಡವು ೩-೪ ತಿಂಗಳದ್ದಾದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಕುಡಿಗಳನ್ನು ಚಿವುಟಿ ತೆಗೆದು ಒಣಗಿಸಿ ಹದಗೊಳಿಸಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಚಹಾವುಡಿಯು. ಇಲ್ಲಿಯ ಚಹಾವು ಇತರ ದೇಶಗಳ ಚಹಾಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಾದದ್ದು ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಂಡ ಮೊದಲಾದ ದೇಶದವರು ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಎಸರು ಬಂದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಈ ವುಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಸೋಸಿ ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಆ ಪೇಯವನ್ನು ಕುಡಿಯುವರು. ಇದು ಉತ್ತೇಜಕ ಪೇಯವಾದುದರಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇದನ್ನು ಅನೇಕರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಮಿಶ್ರವಿಧದ ಇವರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಹೊತ್ತು ಕೂವಿಸಿದ ಕಾಯವನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ವಸ್ತು ಹೃದ್ರ ಪಡಿಸ ಕ್ರಿಯೆಯು ಮಂದಗಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರವಿರಬೇಕು.

ಕಾಫಿ

ಇದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗಿಡದ ಜಾತಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಫಿನನ್ನು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಗಿಡದ ಜೀವಗುಣ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾಫಿ

ಅದರಿಂದ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾದ ಕಾಫಿಯಿಂದ ಉರುಳಿ ಬೀಜಬಾರದೊಂದು ನಾಲ್ಕೈದು ಕ್ಷಣಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೋಕೋ, ಬಾಕೆ ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳ ಅಶ್ರಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವರು.

ಇದು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ೨೦೦೦ ಕ್ಕೂ ಎತ್ತರವಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದು. ಚಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಳೆಯು

ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಹವೆಯು ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣವಾದದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿರುವ ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು, ನೀಲಗಿರಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಡಮಮ್ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಜಿಳೆಯು ಚನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಬಲಿತ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಒಣಗಿಸಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವರು. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹುರಿದು ಪುಡಿ ಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ಚಹದ ಪೇಯದಂತಹ ಪೇಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕುಡಿಯುವರು. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯತರಗತಿಯ ಉತ್ತೇಜಕ ಪೇಯವಾದುದರಿಂದ ಜೀನೈಯವರಿಗೂ ಕೊಡುವದುಂಟು.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

- (೧) ಚಹದ ಬೆಳೆಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿರಬೇಕು ?
- (೨) ಚಹಾ ಬೆಳೆಯುವ ನಾಡು ಯಾವುದು ?
- (೩) ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶವಾವುದು ? ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿರಬೇಕು ?
- (೪) ಚಹಾ, ಕಾಫಿಗಳ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವದು ಉತ್ತಮ ? ಯಾಕೆ.

ತೆಂಗು

ಇದು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಉತ್ಪನ್ನವೂ ಹೆಚ್ಚು. ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆಗೆ ಉಪ್ಪುಕೂಡಿದ ಉಸುಕಿನ ಭೂಮಿಯೂ ಉಷ್ಣಹವೆಯೂ ತಕ್ಕವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅನುಕೂಲತೆಗಳುಳ್ಳ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯ ಪ್ರದೇಶ, ತಿರುವಾಂಕೂರು, ಕೊಚ್ಚಿ, ಮಲೆಯಾಳ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವರು.

ಇದರ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಚನ್ನಾಗಿ ಬಲಿತ ಕಾಯಿಗಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುವ ಮೊದಲೇ ತಂದು ೪-೫ ವಾರಗಳ ವರೆಗೆ ಒಣಗಲು ಬಿಡುವರು. ತರುವಾಯ ತಂಪಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಆರದಂತೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೀರು ಚೆಮುಕಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಕೆಲವೊಂದು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಅಂಕುರಗಳು ಪರಟೆಯ ಮೊದಲ ಕಣ್ಣುಗಳೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವವು.

ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ಕಾಯಿಗಳೊಳಗಿನ ನೀರನ್ನು ಹೀರಿ
ವವು. ಆಗ ಇವುಗಳನ್ನು ನೆಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲೇ ತಯಾರಿಸಿದ ಕುಣಿ
ಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ
ಮಾಡಿ ಅವು ಕಾಣುವಂತೆ ಉರು
ವರು. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ದಿನ ಅವಕ್ಕೆ
ನೀರನ್ನು ಹಣಿಸುವರು. ಇದು
ಬೆಳೆಯುವಾಗ ಇವರ ತಳದಲ್ಲಿ
ವರಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಉಪ್ಪನ್ನು
ಹಾಕುತ್ತಿರುವರು.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ
ಅವು ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಇಳಿ
ಯುವವು. ಗಿಡವು ೬೦-೭೦ ಅಡಿ
ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದು. ಇದಕ್ಕೆ
ಟೊಂಗಿಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ. ಗಿಡದ ಮೇಲೆ
ಲಘುಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉದ್ದವಾದ
ಗರಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ೭-೮ ವರ್ಷಗಳಾದ
ಮೇಲೆ ಬೊಡ್ಡೆಗೆ ಹೊಂದಿ ಗರಿಗಳ
ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ೪-೬ ಗೊನೆಗಳು

ತೆಂಗು

ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸುಮಾರು ೨೦೦ ರಿಂದ ೩೦೦ ರರ ವರೆಗೆ
ಕಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾಯಿಗಳು ಎಳೆಯವಿರುವಾಗ ಅವು ಕೇವಲ ನೀರಿ
ನಿಂದ ತುಂಬಿರುವವು ಆ ನೀರಿಗೆ ಎಳೆನೀರು ಅಥವಾ ಸಿಯಾಳವೆನ್ನುವರು.
ಈ ನೀರು ಬಹು ತಂಪಾಗಿದ್ದು ರುಚಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ
ಜನರು ಬಹು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯುವರು. ಆ ನೀರೇ ಬರಬರುತ್ತ
ಕೊಬ್ಬರೆಯಾಗಿ ಅದರ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

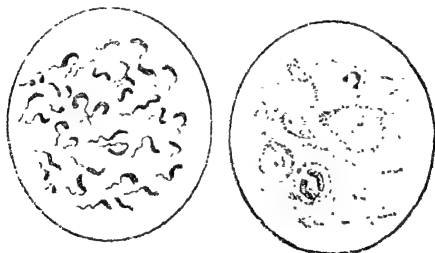
ಚಿತ್ರ

- (೧) ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರಿ.
- (೨) ತೆಂಗನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರದೇಶವಾವುದು? ಏಕೆ?
- (೩) ತೆಂಗಿನ ಗಿಡದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವ ಯಾವ
ರೀತಿಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ?

ರೋಗಗಳೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳೂ.

ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರವು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿರೋಗಿಯಾಗಿರುವುದು ಕಡಿಮೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅವನು ತನ್ನ ಅಲಸ್ಯ ಅಥವಾ, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆರೋಗ್ಯದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಬೇನೆಗಳು ಬಂದರೆ ಸರ್ರ ಸಾಧಾರಣ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಗುಣವಾಗುವವು ಆದರೆ ಮೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬೇನೆಗಳು ಬಂದರೆ ಅವು ಸಾಧಾರಣ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಗುಣವಾಗದೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆವಸು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಹ ಎರವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ರೋಗಗಳು ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಹಬ್ಬುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು, ಮನುಷ್ಯನ ಅದೃಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸುವಾ.

ರೋಗಗಳು ಹುಟ್ಟುವ ಬಗೆ:— ರೋಗಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಜಂತುಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಮೈಲಿ ಬೇಸೆ, ಮಾರೀಬೇಸೆ, ಪ್ಲೇಗು, ಕ್ಷಯ, ಚಳಿಜ್ವರ, ನಾರುಹುಣ್ಣು, ವಿಷಮಜ್ವರ

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜಂತುಗಳು

ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ರೋಗ ಜಂತುಗಳು ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರದವಿರುವವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಮಾತ್ರ ನೋಡಬಹುದು. ಒಂದು ಸೂಜಿಯ ಮೊನೆಯಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ನೂರಾರು ಜಂತುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಇವು ಕೊಳೆತ ಪದಾರ್ಥ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಲ-ಮೂತ್ರ ಕೊಳೆತ ಸೇರು, ಹಳಸಿದ ಅನ್ನ, ಧೂಳಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವವು ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಸಂತತಿಯು ಅಲ್ಪವಕಾರವಲ್ಲದೇ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡ ಹಾಗುವದು. ಅವು ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ (ಅ) ರೋಗಿಯು ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ (ಆ) ಶವನ ಪೊದನೆ (ಇ) ಸೇವಿಸುವ ಅಹಾರ, ನೀರುಗಳ ಸಂಗಡ (ಈ) ಗಾಯಗಳ ಮುಖಾಂತರ (ಉ) ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಗಾರದಿಂದ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವವು ಹಾಗೂ ರಕ್ತದಲ್ಲಿರುವ ಅಲ್ಪರೂಪ ಹಾಗೂ ಉಷ್ಣತೆ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವವು.

(ಈ) ನಿರೋಧಿ ಮನುಷ್ಯನು ರೋಗಿಯು ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡುವದಿಂದ ಅವನ ಮೈ ಕೈಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ರೋಗ ಜಂತುಗಳು ಅವನು ಸೇವಿಸುವ ಆಹಾರ-ನೀರುಗಳೊಡನೆ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸೇರುವವು.

(ಆ) ರೋಗಿಯು ಸುತ್ತಲಿನ ಹವೆಯಲ್ಲಿಯ ಜಂತುಗಳು ನಿರೋಧಿ ಮನುಷ್ಯನ ಶ್ವಾಸನುಗುಂಟು ಸೇರುವವು. ಇಲ್ಲಿವೆ ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, ವಾಂತಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಕಫ, ಹೊಲಿಸುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜಂತುಗಳೂ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಶ್ವಾಸದ ಕೂಡ ಬಳಸೇರುವವು.

(ಇ) ಕೊಳೆತ ಹಣ್ಣು, ಹಳಸಿದ ಅನ್ನ, ಕೆಟ್ಟ ನೀರು ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜಂತುಗಳೂ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸೇರುವವು.

(ಈ) ಧೂಳಿಯ ಕಣಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ರೋಗಜಂತುಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಗಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ರೋಗವನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುತ್ತವೆ.

(ಉ) ಸೋಣ, ಗುಂಗಾಡು, ಜಿಕ್ಕಾಡು ಮುಂತಾದವುಗಳು ರೋಗಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಡಿದು, ನಿರೋಧಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಚ್ಚುವದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಕೋರಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಒಂದ ಜಂತುಗಳು ನಿರೋಧಿ ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರವನ್ನು ಸೇರುವವು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಯಾವದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಜಂತುಗಳು ಸರಕ್ತ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆಂದರೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅವನ ರಕ್ತದಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಿ ಗೋಲಿಕಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಗೊಡವೆ ನಾರಮಾಡಿ ಬಿಡುವವು. ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಜೀನೆಯು ಬರಲಾರದು. ಒಂದುವೇಳೆ ಅರಕ್ತ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರೆ ಅವನಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಿ ಗೋಲಿಕಗಳು

ದುರ್ಬಲವಿರುವದರಿಂದ ಈ ಜಂತುಗಳು ನಾಶವಾಗದೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಅವುಗಳಿಂದಂಟಾಗುವ ಒಂದು ತರದ ವಿಷಪವಾರ್ಥವಿರುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿರೋಗಿಯಾಗಿರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಕೆಳಗಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

- (೧) ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಶರೀರ ಹಾಗೂ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- (೨) ಅವನ ವಾಸಸ್ಥಳ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸ್ಥಳ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರಬೇಕು.
- (೩) ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಿತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕು.
- (೪) ದಿನಾಲು ತನಗೆ ಒಗ್ಗುವಷ್ಟು ವ್ಯಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.
- (೫) ಸ್ವಚ್ಛ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಆಡ್ಡಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.
- (೬) ನಿದ್ರೆಗೆಡಬಾರದು.
- (೭) ವಿಶೇಷ ಮಾನಸಿಕ ಶ್ರಮವಾಗದಂತಿರಬೇಕು. ಹಾಗೂ ವೇತನವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುವ ಚಟಗಳಿಂದ ದೂರ ಇರಬೇಕು.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಆರೋಗ್ಯದ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ನಡೆದರೂ ನಿರೋಗಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಈ ರೋಗಗಳು ಬರುವದುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೋಗಗಳ ಲಕ್ಷಣ, ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

- (೧) ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇನೆಯು ಬಾರದಂತೆ ಅವನು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಆರೋಗ್ಯದ ನಿಯಮಗಳಾವವು ?
- (೨) ಬೇನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಗಾರರು ಯಾರು ?
- (೩) ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡ ರೋಗಜಂತುಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಲು ಯಾವ ತರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ ?

ಮೈಲೀಬೇನೆ

ಮೈಲೀ ಬೇನೆಗೆ “ಶಿಡುಬು” ಎಂದೂ ಕರೆಯುವರು. ಇದು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬರುವ ಸಾಂಸರ್ಗಿಕ ರೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಮೈಲೀ ತೆಗೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದವರಿಗೆ ಈ ಬೇನೆಯು ಬರುವದು ಹೆಚ್ಚು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸಾಯುವದೂ ಉಂಟು. ಉಳಿದವರ ಮುಖ ಹಾಗೂ ಶರೀರವೆಲ್ಲ ಮೈಲೀ ಕಲೆಗಳನ್ನಿಡ್ದಾಗಿ ಅವರು ಕುರೂಪಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲ ಕೆಲವರ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹೋಗುವವು.

ಮೈಲೀ ಎದ್ದ ಬೇನೆ

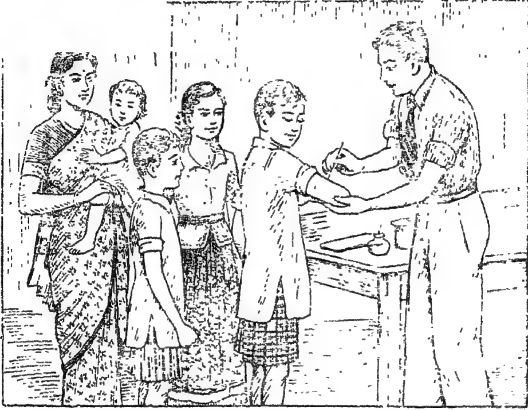
ಬೇನೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು:—

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಳಿ ಹತ್ತುವದು. ಕಲೆ, ಜಿನ್ಸುಗಳು ನೋಯ ಹತ್ತುವವು. ಆಮೇಲೆ ೧೦-೨೦ ಅಥವಾ

೧೦-೪೦ ದ ವರೆಗೆ ಜ್ವರ ಬರುವವು. ಮುಂದೆ ೨-೩ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ವರವು ಇಳಿದು ಕಣ್ಣು ಕಿವಿ, ನಾಲಗೆ ಮುಂತಾದ ಶರೀರದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೀವಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ಗುಳ್ಳೆಗಳೇಳುವವು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ:— ಇದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಔಷಧವು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬೇನೆ ಬಂದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ದವಾಮಾನೆಯಲ್ಲಡುವದು ಯೋಗ್ಯವು. ಆದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವದಾದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಮಲಗಿಸಿಬಿಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಗಾಳಿಯು ಜೀಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕುದಿಸಿದ ನೀರನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಅವನಿಗೆ ಚಹಾ, ಕಾಫಿ, ಗಂಜಿ, ಹಾಲು ಮುಂತಾದ ತಿಳುವಾದ ಆಹಾರವನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನ ಜುಲಾಬು ಆಗುವಂತೆ ವೈದ್ಯನು ಮಾಡಬೇಕು. ಜ್ವರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ತಣ್ಣೀರಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿದ ಸ್ಪಂಜದಿಂದ ಮೈಯನ್ನು ಒರೆಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಬೋನಿಕ್ ಆಸಿಡ್ ಕೂಡಿಸಿದ ನೀರಿನಿಂದ ಕಣ್ಣು ರೆಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ಬಾಯಿಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಇಲ್ಲವೆ ನೀರು ಮುಕ್ಕಳಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡಬೇಕು. ಹುಣ್ಣಿನ ಹಕ್ಕಳಗಳು

ಉಚ್ಚಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದು ಈ ರೋಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವರಿಂದ ಅಂಥ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಗಿಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ರೋಗಿಯ ಬಟ್ಟೆಹಾಸಿಗೆಗಳನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ ಒಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ರೋಗಜಂತುಗಳು ನಾಶವಾಗುವವು. ಈ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಬೇನೆಯು ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು.

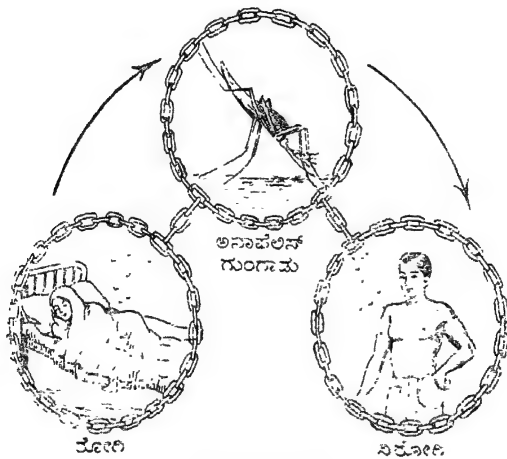
ಮೈಲಿ ತೆಗೆಯುವದು

ರೋಗಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಉಪಾಯ:— ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿದ ೬-೭ ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಮೈಲಿ ತೆಗೆಯಿಸಬೇಕು. ಮುಂದೆ ೧೦ ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ತೆಗೆಯಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಈ ಬೇನೆಯು ಬರುವ ಸಂಭವ ಕಡಿಮೆ. ಒಮ್ಮೆ ಮೈಲಿ ಎದ್ದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅವನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಈ ಬೇನೆಯು ಬರಲಾರದು. ಅವನಿಗೆ ಮೈಲಿ ತೆಗೆಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

- (೧) ಕೂಸುಗಳಿಗೆ ಮೈಲಿ ಚುಚ್ಚಿಸುವ ಕಾರಣವೇನು?
- (೨) ಮೈಲಿ ಎದ್ದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಂಥ ಅಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು? ಯಾಕೆ?
- (೩) ಮೈಲಿಯು ಸಾಂಸರ್ಗಿಕ ರೋಗವೆಂಬದನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿರಿ.
- (೪) ಬಿಟ್ಟ ಶೂನ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- ಅ ಜ್ವರವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು.....ಎದ್ದಿದು..... ಮೈಲಿಯನ್ನು ಬರಿಸಬೇಕು.
- ಪ್ರತಿದಿನ.....ಅಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಚಳಿಜ್ವರ

ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರುಷ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಈ ಚಳಿಜ್ವರದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವರು. ಈ ಬೇಸೆಯು ಗುಂಗಾಡುಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವದು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಲೆಕ್ಸ್ (ಸಾವಾ) ಗುಂಗಾಡು, ಅನಾಫೆಲಿಸ್ (ಚಳಿಜ್ವರದ) ಗುಂಗಾಡು ಎಂದು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿರುವವು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಚಳಿಜ್ವರವು ಅನಾಫೆಲಿಸ್ ಗುಂಗಾಡುಗಳಿಂದಲೇ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವದು.

ಚಳಿಜ್ವರದ ಪ್ರಸಾರ

ಇವು ಒಂದೆಡೆಗೇ ನೀರು ನಿಂತು ಕೊಳಚೆಯಾಗುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವವು. ಮಲೆನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕೊಳಚೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವವರಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಈ ರೋಗದ ಉಪವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವದು.

ಬೇಸೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು:-(೧)ವೇದಲು ಅಂಗಾಲು ತಣ್ಣ ಗಾಗುವದು.

(೨) ಮೈಯಲ್ಲಿ ನಡುಕ ಹುಟ್ಟುವದು.

(೩) ಮೈ ಬಿಸಿಯಾಗುತ್ತ ಜ್ವರವೇರುವದು.

(೪) ಬೆವರು ಬಂದು ಜ್ವರವು ಇಳಿಯುವದು.

ಪ್ರಸಾರ:— ಅನಾಥಲಿಪಿ ಗುಂಗಾಡು ಮನುಷ್ಯರ ರಕ್ತಕುಡಿದು ಜೀವಿಸುವುದು. ಹೆಣ್ಣು ಗುಂಗಾಡು ಚಳಿಜ್ವರದಿಂದ ಬಳಲುವ ಮನುಷ್ಯನ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಆ ರೋಗಿಯ ರಕ್ತದಲ್ಲಿರುವ ರೋಗಜಂತುಗಳು ಆ ಗುಂಗಾಡವ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವವು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುವವು. ಅವುಗಳಿಂದ ಗುಂಗಾಡಿಗೆ ಏನೂ ಅಪಾಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಗುಂಗಾಡು ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಆ ರಕ್ತವು ಹೊರಗೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಅದು ತನ್ನ ಜೊಲ್ಲನ್ನು ಸುರಿಸುವದು. ರೋಗ ಜಂತುಗಳುಳ್ಳ ಗುಂಗಾಡು ನಿರೋಗಿಯ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಹೀಗೆ ಸುರಿಸುವ ಜೊಲ್ಲಿನೊಡನೆ ಹೊರಬಿದ್ದ ಚಳಿಜ್ವರದ ರೋಗಜಂತುಗಳು ಅವನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವವು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತ ಒಂದೆರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವು. ಹೀಗೆ ಈ ರೋಗವು ರೋಗಿಯಿಂದ ನಿರೋಗಿಗೆ ಅನಾಥಲಿಪಿ ಗುಂಗಾಡುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವದು. ಇವು ಹಗಲು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕಚ್ಚುವದಿಲ್ಲ. ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಅವುಗಳ ಹಾವಳಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದು.

ಆರೈಕೆ:— (೧) ಗುಂಗಾಡು ರೋಗಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ನಿರೋಗಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿದಂತೆ ರೋಗಿಯನ್ನು ಸೊಳ್ಳೆಯ ಪರದೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಬೇಕು.

(೨) ನೀರನ್ನು ಮರಳಿಸಿ ಆರಿಸಿ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು.

(೩) ತೆಳ್ಳಗಿನ (ಗಂಜಿಯಂಥ) ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

(೪) ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ರೋಗಜಂತುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು

“ಕ್ವಿನಾಯಿನ್” ಎಂಬ ಔಷಧವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನ ಸರತಗೊಮ್ಮೆ ೧ ಗ್ರೇನಿನಂತೆ (ಕಡಲೆಯ ಕಾಳಿನಷ್ಟು) ೩ ಸಲ ಕೊಡಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಉಪಾಯ:— (೧) ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನೀರು ನಿಂತು ಕೊಳಚೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೊಳಚೆಯಿದ್ದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲ ಚೆಮಣಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಆ ಎಣ್ಣೆಯು ನೀರ ಮೇಲೆ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಒಳಗಿದ್ದ ಗುಂಗಾಡುಗಳು ಉಸಿರುಕಟ್ಟಿ ಸಾಯುವವು. ಚೆಮಣಿ ಎಣ್ಣೆಯು ಕೂಡ ಸಾಬಾಣವನ್ನು ಬೆರೆಸುವದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

(೨) ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ೧೫ ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ತುಸು ತುಸು ಕ್ಲಿನಾಯಿಡ್ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ನೆಲವನ್ನು ಫಿನಾಯಿಲ್ ಕೂಡಿದ ಸಗಣೆಯಿಂದ ಸಾರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಚಳಿಜ್ವರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಬರುವ ಜ್ವರ, ದಿನಬಿಟ್ಟು ದಿನ ಬರುವ ಜ್ವರ ನಾಲ್ಕು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬರುವ ಜ್ವರ ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರಗಳುಂಟು.

ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

(೧) ಚಳಿಜ್ವರದ ಲಕ್ಷಣಗಳಾವವು ?

(೨) ಅನಾಫೆಲಿಸ್ ಗುಂಗಾಡು ಈ ಬೇನೆಯನ್ನು ಬೇಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ ?

(೩) ಗುಂಗಾಡುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ಉಪಾಯಗಳೇನು ?

(೪) ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ.

ಅ. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ.....ನಾಶ ಮಾಡಲು.....ಹೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಬ. ಮಲೆನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ.....ಈ ರೋಗದ.....ಬದಳವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವದು.

ಮಾರಿಕಾ (ಕಾಲರಾ) ಬೇನೆ

ಈ ಬೇನೆಯು 'ಕೋಮಾ' ಎಂಬ ರೋಗ ಜಂತುಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುವದು. ಇವು ನೀರು ಹಾಗೂ ಹಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುವವು. ಈ ರೋಗವು ಜನವಟ್ಟಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಜಾತ್ರೆ, ಉರುಸು, ಪರಸಿ ಮುಂತಾದವು ನೆರೆಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹು ಬೇಗ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವದು.

ಲಕ್ಷಣಗಳು:— (೧) ಭೇದಿಯಾಗುವದು.

(೨) ಭೇದಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ಮಲವು ಬರಬರುತ್ತ ಅಕ್ಕೆಯ ಗಂಜಿಯಂತೆ ತೆಳ್ಳಗಾಗುವದು.

(೩) ಮೂತ್ರ ಕಟ್ಟಾಗುವದು.

(೪) ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಂತಿಯಾಗುವದು.

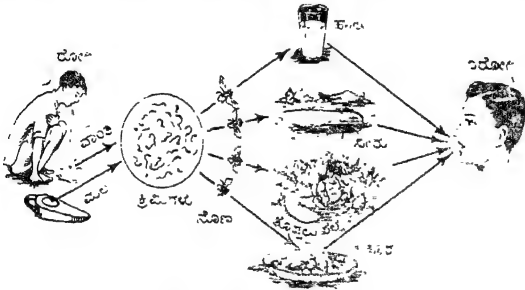
(೫) ಶರೀರದ ಉಷ್ಣತಾ ಮಾನವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವದು.

(೬) ಕೈಕಾಲುಗಳ ನರಗಳು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವವು (ಒರಟಿ ಒರ ಹತ್ತುವದು.)

(೭) ನೀರಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವದು.

ಪ್ರಸಾರ:— 'ಕೋಮಾ' ಎಂಬ ರೋಗ ಜಂತುಗಳುಳ್ಳ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವದರಿಂದಾಗಲಿ, ಅ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದ ಹಸಿ ತೊಪ್ಪಲು ಪಚ್ಚೆ, ತಿನ್ನುವದರಿಂದಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಆ ನೀರು ಕೂಡಿದ ಹಾಲನ್ನು ಸೇವಿಸುವದರಿಂದಾಗಲಿ ಆ ರೋಗ ಜಂತುಗಳು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವವು.

ಈ ರೋಗದಿಂದ ಬಳಲುವ ರೋಗಿಯ ಮಲ, ವಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗ ಜಂತುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ರೋಗಿಯನ್ನು ಉಪಚರಿಸುವವರು ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ರೋಗಜಂತುಗಳು ಅವರ ಕೈಗಳಿಗೆ ಅಂಟುವವು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಾಗೆಯೇ ರುದ್ದವಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ, ನೀರು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ

ಕಾಲರಾ ಬೇನೆಯ ಪ್ರಸಾರ

ರೋಗ ಜಂತುಗಳು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಇದಲ್ಲದೆ ರೋಗಿಯ ಮಲ ವಾಂತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ನೋಣಗಳ ಮೈಗೆ ರೋಗಜಂತುಗಳು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಇಂಥ ನೋಣಗಳು ಹಾರಾಡುತ್ತ ಹೋಗಿ ಬಾಯಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅವುಗಳ ಮೈಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ರೋಗಜಂತುಗಳು ಆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುವವು. ಹೀಗೆ ದೋಷಯುಕ್ತವಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಇನ್ನುಳಿದ ನಿರೋಗಿಗಳಿಗೂ ಈ ರೋಗವು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವದು.

ಅರೈಕೆ:— (೧) ರೋಗಿಯ ಮಲ ಹಾಗೂ ವಾಂತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ತೆಗೆದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು (ಫಿನಾಯಿಲ್ ಮುಂತಾದವು) ಹಾಕಿ ಮನೆಯಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹುಗಿಯಬೇಕು.

- (೨) ರೋಗಿಯನ್ನು ಉಳಿದ ಜನರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಬೇಕು.
- (೩) ರೋಗಿಗೆ ಮೂತ್ರವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂತ್ರಾಶಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜನಗೊಳಿಸುವಂಥ ಚಹಾ ಕಾಫಿ ಮುಂತಾದ ಬಿಸಿಯ ಪೇಯಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕು.
- (೪) ರೋಗಿಯ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಂಡಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಶರೀರದ ಉಷ್ಣತೆಯು ಇಳಿಯುವದಿಲ್ಲ.
- (೫) ಕೈಕಾಲು ಹಾಗೂ ಹೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಾಸುತ್ತಿರಬೇಕು.
- (೬) ತಜ್ಞರಾದ ಡಾಕ್ಟರರಿಂದ ಔಷಧ ಕೊಡಿಸಬೇಕು.
- (೭) ಕಾದು ಆದಿವ ನೀರಲ್ಲಿ ಲಿಂಬೆಯ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ಕೂಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.
- (೮) ಮಲಗಿದ ರೋಗಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಬಾರದು.
- (೯) ಲಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸದಲ್ಲಿ 'ಚಕ್ರಾಣೀ' ಬೇರನ್ನು ತೆಯ್ದು ಕುಡಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಉಪಾಯಗಳು :— (೧) ಊರಲ್ಲಿ ಮಾರಿಕಾ

ಬೇನೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಮರಳಿಸಿ ಸೋಸಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಪೊಟ್ಟಾಸಿಯಮ್-ಪರ-ಮ್ಯಾಂಗೇನೇಟ್' ಎಂಬ ಕ್ರಿಮಿನಾರಕ ಪುಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

- (೨) ತೊಪ್ಪಲು ಪಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನ ಬಾರದು. ಹಾಲನ್ನು ಮರಳಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.
- (೩) ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೇ ಸೇವಿಸಬೇಕು.
- (೪) ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ನೋಣಗಳು ಕೂಡ್ರದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಬೇಕು.
- (೫) ಮಾರಿಕಾ ಬೇನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದನ್ನು ಚುಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

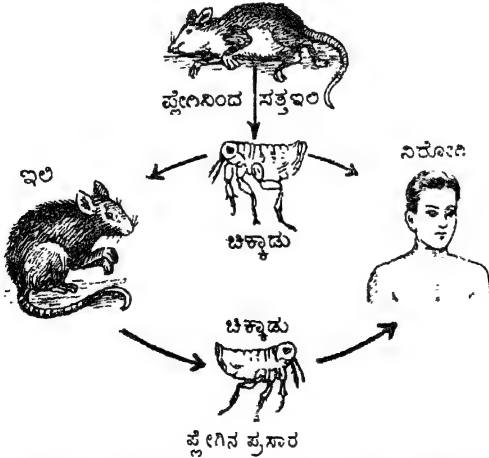
ಒಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಬೇನೆಯು ಭಯಂಕರವಾಗಿದ್ದು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ತೀವ್ರ ದುರ್ಬಲನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮರಣವನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬೇನೆಯ ಲಕ್ಷಣ ತೋರಿವಾಗ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

- (೧) ಕಾಲರಾಬೇನೆಯು ಯಾವ ಕ್ರಿಮಿಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವದು ?
 - (೨) ಈ ಬೇನೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನು ?
 - (೩) ಕಾಲರಾ ಬೇನೆಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಉಪಾಯಗಳು ಅವು ?
 - (೪) ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಟ್ಟಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ.
- ಅ.ಉತ್ತೇಜನಗೊಳಿಸುವಂಥ.....ಪೇಯಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕು.
- ಬ. ಕುಡಿಯುವ.....ಗಳಲ್ಲಿ.....ಎಂಬ.....ಪ್ರದಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

ಪ್ಲೇಗು

ಪ್ಲೇಗು ಬೇನೆಯೂ ಮಾರಿಕಾದಂತೆ ಭಯಂಕರವಾದದ್ದು. ಈ ಬೇನೆಯು ಪೆಸ್ಟಿಸ್ ಎಂಬ ರೋಗ ಜಂತುಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುವದು. ಈ ಬೇನೆಯು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದುಹಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಲಂಡನ್ನಿನ ಪಟ್ಟಣ

ದಲ್ಲಿ ಇದು ಉಗ್ರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದ ಜನರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬೇನೆಯೂ ಒಬ್ಬ ರಿಂದೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬಹು ಬೇಗ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವದು.

ಲಕ್ಷಣಗಳು:—(೧) ಹೆಚ್ಚು ಜ್ವರ ಬರುವದು.

(೨) ಬಗಲಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಗೆಜ್ಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಟುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು.

ಪ್ರಸಾರ:—ಈ ರೋಗವು ಮೊದಲು ಇಲಿಗಳಿಗೆ ಬರುವದು. ಆಗ ಇಲಿಗಳು ಸಾಯುವವು. ಈ ಇಲಿಗಳ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರುವವಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳ ಮೈಯಲ್ಲಿರುವ ಚಿಕ್ಕಾಡುಗಳು ಇಲಿಯು ಸತ್ತಕೂಡಲೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಡುವವು. ಇವುಗಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳ ರಕ್ತ ವಲ್ಲಿದ್ದ ರೋಗಜಂತುಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವವು. ಹೀಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ರೋಗಜಂತುಗಳುಳ್ಳ ಚಿಕ್ಕಾಡುಗಳು ಬೇರೆ ನಿರೋಗಿಯಾದ ಇಲಿಯನ್ನಾಗಿ, ಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಕಚ್ಚಿ ರಕ್ತ ಹೀರುವಾಗ ಆ ಇಲಿಯು ಇಲ್ಲವೆ ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ರೋಗ ಜಂತುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವದು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರೋಗವು ಇಲಿಗಳಿಂದ ಚಿಕ್ಕಾಡುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬರುವದು. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳೂ ಚಿಕ್ಕಾಡುಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಂತೆ ರೋಗದ ಪ್ರಸಾರವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುವದು. ಜನರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮೊಡನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸಾಮಾನುಗಳ ಸಂಗಡ ಇಲಿಗಳೂ ಚಿಕ್ಕಾಡುಗಳೂ ಊರೊಂದರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೋಗವನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವವು.

ಆರೈಕೆ:—(೧) ರೋಗಿಯನ್ನು ಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹವೆ ಯಾಡುವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಇಡಬೇಕು.

ತಜ್ಞರಾದ ಡಾಕ್ಟರರಿಂದ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಉಪಾಯ:—(೧) ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ ವಾದ ಇಲಿಗಳನ್ನು ನಾರಪಡಿಸಬೇಕು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

(೨) ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳು ಬೀಳಹತ್ತಿದರೆ (ಸಾಯಹತ್ತಿದರೆ) ಪ್ಲೇಗಿನ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಿದ್ದ ಇಲಿಗಳ ಮೇಲೆ ಚಿಮಣೀ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಮನೆಯಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸುಡಬೇಕು.

(೩) ಸತ್ತ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಮುಟ್ಟದೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಚಿಮಟೆಗೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹೊರಗೆ ಎಸೆಯಬೇಕು.

- (೪) ಬಲೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಇಲಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಾಶ ಮಾಡಬೇಕು.
- (೫) ಇಲಿಗಳ ಹೋರುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಧಕವ ಹೊಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಸಿಯಾನೈಡ್ ಎಂಬ ವಾಯುವನ್ನು ಹೊಡಿಸಬೇಕು.
- (೬) ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಾಡುಗಳಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಧಾಳಿ, ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಾಡುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವದರಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವು ಉಳಿಯದಂತೆ ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೆಲವನ್ನು ಫಿನಾಯಿಲ್ ಕೂಡಿಸಿದ ಸುಗಂಧಿಯಿಂದ ಸಾರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.
- (೭) ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳು ಬೇಕೆತ್ತಿದರೆ ಅವನ್ನು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಾವರೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಊರ ಹೊರಗೆ ವಾಸಿಸಬೇಕು. ರೋಗದ ಹಾವಳಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಸುಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿ ಸಾರಿಸಿ ವಾಸಿಸಬೇಕು.
- (೮) ಸ್ಲೇಗ ಬೇನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವ ಚುಚ್ಚು ಮದ್ದನ್ನು ಚುಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

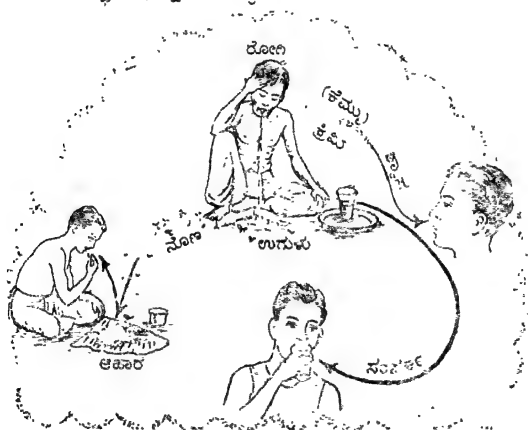
ಈ ಬೇನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಟು ಏಳುವ ಸ್ಲೇಗು, ಗಂಟು ಏಳದೆ ಬರುವ ಸ್ಲೇಗು ಎಂಬ ದೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರಗಳಿರುಂಟು. ಗಂಟು ಏಳದೆ ಬರುವ ಸ್ಲೇಗು ಬಹಳ ಉಗ್ರಸ್ವರೂಪದಿದ್ದು ೨೪ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಮರಣ ವನ್ನೇ ತರುವದು.

ಅಭ್ಯಾಸನಗಳು

- (೧) ಸ್ಲೇಗುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾರಗಳಾವವು? ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದು ಭಯಂಕರ ವಾದದ್ದು ?
- (೨) ಈ ರೋಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಗಾರರು ಯಾರು ? ಹೇಗೆ ?
- (೩) ಹೋರಿನೊಳಗಿರುವ ಇಲಿಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಬಗೆ ಯಾವದು ?
- (೪) ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ.
- ಅ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ.....ಸಾಯಹತ್ತಿದ.....ಮನೆಯನ್ನು.....ಮಟ್ಟಿ ಗಾದರೂ ಬಿಡಬೇಕು.
- ಬ. ಈ ಬೇನೆಯು.....ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರಸ್ವರೂಪವನ್ನುಅಲ್ಲಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಕ್ಷಯ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕ್ಷಯ ರೋಗದಿಂದ ಬಳಲುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬೇನೆ ಬಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಒಪ್ಪಲಿ ನಾಯುವದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಶರೀರವು ಕ್ರಮೇಣ ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತಾ ಕಡೆಗೆ ಮರಣವು ಬರುವದು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಈ ಬೇನೆಯು ಸೇರಿಕೊಂಡದ್ದು ಉಳಿದ ಬೇನೆಗಳಂತೆ ತೀವ್ರ ಗೊತ್ತಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಔಷಧೋಪಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಬೇನೆಯು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ತಕ್ಕ ಔಷಧ ಕೊಡಿಸಿದರೆ ಗುಣವಾಗುವದು.

ಕ್ಷಯ ರೋಗದ ಪ್ರಕಾರ

ಲಕ್ಷಣಗಳು:—(೧) ರಕ್ತಿಯು ಕ್ಷೀಣವಾಗುವದು. ಮುಖವು ಹಿತ್ತಲಾಗುವದು. ಶರೀರದ ತೂಕವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವದು.

(೨) ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಣ್ಣೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಂಥ ಕಿಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಛವು ಬೀಳುತ್ತವದು. ಕಛದ ಸಂಗಡ ಬದ್ಧಿವಸ್ತ್ರ ರಕ್ತಕ್ಕೂ ಇರುವದು.

(೩) ಪ್ರತಿದಿನ ಕಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ನೈವಿದ್ಯವಾಗುವದು.

(೪) ರಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೈವಿದ್ಯವಾಗುವದು.

ಪ್ರಸಾರ:— ಕ್ಷಯ ರೋಗಿಯ ಉಗುಳನೊಡನೆ ಅನೇಕ ರೋಗಜಂ: ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಸುತ್ತಲಿನ ಹವೆಯಲ್ಲಿರುವ ಧೂಳಿ ಕಣಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ವವು. ಇಂಥ ಧೂಳಿ ಕಣಗಳುಳ್ಳ ಹವೆಯನ್ನು ನಿರೋಗಿಯು ಉಸಿರಾ ಸಿದರೆ ಅವನ ಶ್ವಾಸದಕೂಡ ರೋಗ ಜಂತುಗಳು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವವನ ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೂ ಆ ಬೇನೆಯು ಬರುವದು.

ಕ್ಷಯ ರೋಗಿಯು ಕೆನ್ನುವಾಗ ಸಹ ಅವನ ಜೊಲ್ಲು, ಕಫ ಇವು ಲೊಡನೆಯೂ ರೋಗ ಜಂತುಗಳು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವವನ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಂಥ ದೂಷಿತ ಹವೆಯನ್ನು ಉಸಿರಾಡಿಸುವ ನಿರೋಗಿಗ ಈ ರೋಗವು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವದು.

ಕ್ಷಯ ರೋಗಿಯು ಅರೈಕೆ

ಕ್ಷಯರೋಗಿಯು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪಾತ್ರೆ, ಅರಿವೆ ಮುಂತಾದವು ಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ರೋಗ ಜಂತುಗಳು ಆ ನಿರೋಗಿಯ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅವನಿಗೂ ರೋಗವ ನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವವು.

ಕ್ಷಯ ರೋಗವುಳ್ಳ ಎಮ್ಮೆ ಆಕಳುಗಳ ಗಾಯನು ಕೇಳಿಸುವಾಗಲೂ ಈ ಬೇನೆಯು ಬರುವದುಂಟು.

ಅರೈಕೆ:—(೧) ಕ್ಷಯರೋಗಿಯನ್ನು ಬಳಿದವರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಬೇಕು.

(೨) ಅವನನ್ನು ಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹವೆಯಾಡುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಬೇಕು.

(೩) ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಬೇಕು.

(೪) ತಕ್ಕ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಉಪಾಯಗಳು:— (೧) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿರ್ಮಲವಾದ ಹವೆಯು ದೊರೆಯುವಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಬೇಕು.

(೨) ಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯವುಳ್ಳ ಆಹಾರವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು.

(೩) ಒಂದೆಡೆಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಜನವಟ್ಟಣೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(೪) ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲಿ ಉಗುಳಬಾರದು.

(೫) ಕ್ಷಯ ರೋಗಿಗಳೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

(೬) ರೋಗಿಯು ಕೆಮ್ಮುವಾಗ ಬಾಯಿಗೆ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೆಮ್ಮಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕುದಿಸಿ ಒಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.

(೭) ಕಫ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಬೇಕು.

ಕ್ಷಯರೋಗವೆಂದರೆ ಕ್ಷೀಣತೆ (ಸವಕಳಿ) ಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ರೋಗ. ಎಲುವುಗಳಾಗಲಿ, ಫುಪ್ಪುಸಗಳಾಗಲಿ, ರಕ್ತ ಇಲ್ಲವೆ ಕರುಳುಗಳಾಗಲಿ ಕ್ಷೀಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಶರೀರದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಅನಯವಗಳು ಕ್ಷೀಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವದರಿಂದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರದ ಕ್ಷಯರೋಗಗಳು ಬರುವವು.

ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

(೧) ಕ್ಷಯರೋಗವುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನ ಲಕ್ಷಣಗಳಾವವು ?

(೨) ಈ ರೋಗವು ರೋಗಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವದು ?

(೩) ಈ ಬೇನೆಗೆ ಈ ವೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

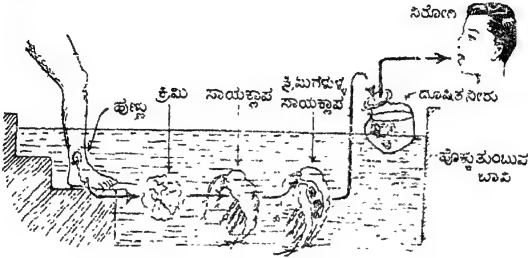
(೪) ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವನ್ನು ತುಂಬಿರಿ.

ಅಹಾಲನ್ನು ಸೇವಿಸುವದರಿಂದ.....ಬರುವದು.

ಬಬಾಯಿಗೆ.....ಹಿಡಿದು ಕೆಮ್ಮಬೇಕು.

ನಾರು ಹುಣ್ಣು

ಕಾಲರಾ, ಜ್ವೇಗು ಮುಂತಾದ ಸಾಂವರ್ಗಿಕ ರೋಗಗಳಂತೆ ಈ ನಾರು ಹುಣ್ಣಿನ ಬೇನೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಸಾಯುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆರೋಗ್ಯವು ಮಾತ್ರ

ನಾರು ಹುಣ್ಣಿನ ಪ್ರಸಾರ

ಕೆಡುವದು. ಈ ಬೇನೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊಕ್ಕು ತುಂಬುವ ಬಾವಿ, ಕೆರೆ ಹೊಂಡಗಳ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವದು. ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು:— (೧) ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪಿತ್ತದ ವಿಕಾರವಾದಂತಾಗಿ ಮೈ ತುರಿಸಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಮೈಮೇಲೆ ಗಾಢರಿಗಳೇಳುವವು. ಮೈ ಉರಿಯುವದು. ಕೈಕಾಲು ಹಿಮ್ಮಡಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತುರಿಸುವಂತೆ ಆಗುವದು.

(೨) ತಿಂಡಿಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತುರಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಬೊಕ್ಕೆಯೇಳುವದು.

(೩) ಆ ಬೊಕ್ಕೆಯು ಹುಣ್ಣಿನಂತಾಗಿ ಸುತ್ತಲಿನ ಭಾಗವೆಲ್ಲ ಬಾಯುವದು.

(೪) ಹುಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದಾರದಂಥ ಜಂತುವು (ನಾರು) ಹೊರಬೀಳುವದು.

ಪ್ರಸಾರ:— ನಾರು ಹುಣ್ಣಿನ ಬೇನೆಯಿಂದ ಬಳಲುವ ರೋಗಿಯು ಹೊಕ್ಕುತುಂಬುವ ಭಾವಿ, ಕೆರೆ, ಹೊಂಡ ಮುಂತಾದ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ

ಇಳಿಯಲು ಅವನ ಹುಣ್ಣಿನಿಂದ ಒಂದು ತರದ ರಸವು ಹೊರಬೀಳುವದು. ಆ ರಸವು ಹೊರಬೀಳುವಾಗ ಅವರೊಡನೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಜಂತುಗಳೂ ಹೊರಬೀಳುವವು. (ಹುಣ್ಣಿಗೆ ತಣ್ಣೀರು ಹತ್ತಿದೊಡನೆಯೇ ಅವರಿಂದ ರಸವು ಹೊರಗೆ ಬರುವದು.) ಹೀಗೆ ರಸದ ಕೂಡ ಹೊರಬಿದ್ದ ರೋಗ ಜಂತುಗಳು ಆ ಭಾವಿ, ಹೊಂಡ ಮುಂತಾದವುಗಳ ನೀರಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಇವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿಟ್ಟ 'ಸಾಯಕ್ಲಾಫ್' ಎಂಬ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ತಿನ್ನುವವು. ಇಂಥ ಸಾಯಕ್ಲಾಫ್ ಗಳುಳ್ಳ ನೀರನ್ನು ಬೇರೆ ನಿಯೋಗಿಗಳು ಕುಡಿಯಲು ಅವು ಅವರ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಅವು ಅಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುವವು. ಆಗ ಆ ಸಾಯಕ್ಲಾಫ್ ಗಳ ಮೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಾರ ಜಂತುಗಳು ಸಾಯದೆ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿ ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇನೆಯ ಸ್ನಂಹು ಮಾಡುವವು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನೀರಿನ ಮುಖಾಂತರ ಈ ಬೇನೆಯು ಪ್ರಸಾರವಾಗುವದು.

ಅರೈಕೆ:— (೧) ಹುಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ದಿನಾಲು ತಣ್ಣೀರು ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು.

ನಾರು ತೆಗೆಯುವದು

(೨) ತಣ್ಣೀರಿನ ಪಚ್ಚೈಕಟ್ಟಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಲಾಳುಸದ ತಿಳಲನ್ನು ಹಾಕಿ ಪಚ್ಚೈಕಟ್ಟಬೇಕು

(೩) ದಿನಾಲು ವೃದ್ಧವಾದಕೋಳಿಯ ಪುಚ್ಚದಿಂದ ತೊಳೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು.

(೪) ಹುಣ್ಣಿನಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ನಾರನ್ನು ಕಡ್ಡಿ ಅಥವಾ ಅರಳೆಯ ಗುಂಜಿಗೆ ಸಾಸ ಕಾಶವಾಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಸುತ್ತುವಾಗ ಅದು ನಡುವೆ ಕತ್ತರಿಸದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕು. ಈ ಜಂತುವು (ನಾರು)

ಸುಮಾರು ೨-೩ ಫೂಟು ಉದ್ದವಿರುವದು. ಅದರಿಂದ ಅದು ಪೂರಾ ಹೊರಬೀಳುವವರೆಗೂ ಸುತ್ತುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾರು ಹರಿದರೆ ಪುನಃ ಅದು ಮತ್ತೊಂದು ಹುಣ್ಣನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ ಆ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯು ಬಲು ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗುವದು.

(೫) ಲೋಗಿಗೆ ಮರಳಿಸಿ ಸೋಸಿದ ನೀರನ್ನೇ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಡಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಉಪಾಯಗಳು :— (೧) ಮೊಕ್ಕುತ್ತಂಬುಪ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾರು ಹುಣ್ಣಿನ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಇಳಿಯಗೊಡಬಾರದು.

(೨) ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾರು ಹುಣ್ಣಿನ ಜಂತುಗಳು ಉಂಟಾಗಿರುವವೆಂದು ಸಂಶಯ ಬಂದರೆ ಆ ನೀರಲ್ಲಿ ‘ಪ್ರೊಟ್ರಾಪಿಯಮ್-ಪರ-ಮ್ಯಾಂಗನೇಟ್’ ಎಂಬ ಪುಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

(೩) ಕಾಸಿ ಸೋಸಿದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

- (೧) “ಸಾಯಕ್ಲಾಪ್” ಅಂದರೇನು ? ಅಪುಗಳಿಂದ ನಾವು ಬೇನೆಯು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯುವದು ?
 - (೨) ಈ ಬೇನೆಯು ಬರುವ ಪೂರ್ವ ಸೂಚನೆಗಳು ಯಾವವು ?
 - (೩) ನಾವನ್ನು ಸುತ್ತವಾಗ ಹರಿಯಬಾರದು ಯಾಕೆ ?
 - (೪) ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವು ತುಂಬಿ.
- ಅ.ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ.....ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಇಳಿಯಗೊಡಬಾರದು.
- ಬ. ಹುಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ.....ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅಥವಾ.....ತಿರುಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು.

ಆರೋಗ್ಯದ ನಿಯಮಗಳು.

ಈ ವರೆಗೆ ನಾವು ಅನೇಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರೋಗಗಳು ಹುಟ್ಟುವ ಬಗೆ, ಹಬ್ಬುವ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೋಪಾಯ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡೆವು, ರೋಗವು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ರೋಗವು ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡುವದೇ ಹೆಚ್ಚು ಮೇಲಾದದ್ದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಆರೋಗ್ಯದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

(೧) ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶುಭ್ರವಾಗಿರುವ ಒಣಗಿದ ಉರುಟು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮೈ ಒರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(೨) ಊಟ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಉಗುರು ಸಂದಿನಲ್ಲಿರುವ ಹೊಲಸನ್ನೂ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು.

(೩) ಊಟ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ನೊಂದಲೂ ಊಟವಾದ ಮೇಲೂ ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರಿನಿಂದ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸಬೇಕು.

(೪) ಯಾವಾಗಲೂ ಮೂಗಿನಿಂದಲೇ ಉಸಿರಾಡಿಸಬೇಕು.

(೫) ನಿಮ್ಮ ಆಹಾರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನುರಿಸಿ ತಿನ್ನಬೇಕು.

(೬) ನಿತ್ಯವೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಇದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಆಹಾರ ವಸ್ತುವು.

(೭) ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯ ಕಿಟಕಿ, ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡಬೇಕು. ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಲಗಬಾರದು. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಸೊಳ್ಳೆಯ ಪರವೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

(೮) ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲಿ ಉಗುಳಬಾರದು, ಇದು ರೋಗವನ್ನು ಹರಡುವ ಕೆಟ್ಟವದ್ದು.

ನೀವು ಕೆಮ್ಮುವಾಗಲೀ, ಉಗುಳುವಾಗಲೀ ನಿಮ್ಮ ಮೂಗನ್ನು ಒರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನೋ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಬಟ್ಟೆಯ ಚೂರನ್ನೋ ಅಥವಾ ಕಾಗವನ್ನೋ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

(೯) ಶರೀರವನ್ನು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದುಸಲವಾದರೂ ತೂಕ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇವೇ ಮುಂತಾದವು.

ಪೋಷ್ಯ ಆಫೀಸಿನ ಕಾರ್ಯಗಳು

ನೀವು ಬೇರೊಂದು ಊರಲ್ಲಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರಿಗಾಗಲೀ, ಆಪ್ತರಿಗಾಗಲೀ ಒಂದು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪೋಷ್ಠಿನವರು ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆಂಬದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರಿತುಕೊಂಡಿರುವೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನೇ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವಾ.

ಪತ್ರಗಳು:— ನಾವು ಯಾವುದೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬೇರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಪಾಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕಳಿಸಬಹುದು.

ಕಾರ್ಡ್:— ನಾವು ಬರೆಯಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲ ಬರೆದು ಅದರ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅದು ಯಾರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅವರ ಹೆಸರು ಅಡ್ಡಹೆಸರು ಉರು ಮುಂತಾದ್ದು ಬರೆದು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ಪಾಕೆಟು:— ಒಂದು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆಯತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಪಾಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬಾಯಿ ಬಂದು ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆಯೂ ನಿಜವಾದ ಮುಂತಾದ್ದು ಬರೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪಾಕೆಟಿನನ್ನು ಹೋಲುವಂಥ “ಅಂತರ್ದರ್ಶಿಯ” ಪತ್ರಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮಡಿಚಲು ಬರುವಂತಿರುತ್ತವೆ.

ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಪೋಷ್ಠಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುಕೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ನೀವು ತಿಳಿದ ಇಲ್ಲದ ಸಾದಾಕಾರ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ಪಾಕೆಟಿನನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದರೆ ಪತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರಿಂದ ಅದರ ಬಿಡುಕೊಡುವ ಬಿಡುಕೊಡುವ ಸೂಲಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ಆ ಪತ್ರಕೊಡುವರು. ಅವನು ಪತ್ರ ಬಿಟ್ಟರೆ ತಿರುಗಿ ನಿಮಗೆ ಬರುವದು. ಆಗಲಾದರೂ ನೀವು ಆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾಟಪೇಡ ಅನ್ನುವರು.

ನೀವು ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಪೋಷ್ಠಿನವರು ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಆಯಾ ಊರುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪೋಷ್ಠಿಗೆ ಕಳಿಸುವರು.

ಅವರೂ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಅಭೀಷ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಮನ್ನು
ಎಂದ ವಿಕಾಸದಾರರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾವು ಬರೆದ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಉತ್ತರ ತರಿಸುವ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ ಡಬಲ್
ಕಾರ್ಡನ್ನು (ಎರಡು ಕಾರ್ಡ್‌ಕೂಡಿದ್ದು) ಒರೆಯಬೇಕು. ಇವುಗಳ ಮೇಲ್ಭಾಗದ
ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಪತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವನ ವಿಕಾಸವನ್ನೂ
ಬರೆಯಬೇಕು. ಕೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿಕಾಸವನ್ನಷ್ಟೇ ಬರೆದು ಅದರ
ಎರಡನೇ ಮಗ್ಗಲನ್ನು ಖಾಲಿ ಇಡಬೇಕು.

ಅತಿ ತೀವ್ರ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿಸುವಿಕೆ (ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್) ಡಿಲಿವ್ವರಿ :—

ನಾವು ಹಾಕಿದ ಪತ್ರಗಳು ಒಪ್ಪೊಮ್ಮೆ ತಡವಾಗಿ ಮುಟ್ಟುವದೂ ಉಂಟು.
ಅವು ತೀವ್ರ ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ ಸಾದಾ ಬೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ
ಎರಡು ಅಥವಾ ತಿಕ್ಕೇಟು ಹಚ್ಚಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಡಿಲಿವ್ವರಿ ಅಂತ ಬರೆದು ಹಾಕಿದರೆ
ಅದನ್ನು ಪ್ರೋಷ್ಠನವರು ಕೂಡಲೆ ಒಬ್ಬ ಅಂಚೆಯಾಳಿನಿಂದ ಕೊಟ್ಟುಕಳಿಸಿ
ವಿಕಾಸದಾರನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಅವನ ಸಹಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವರು. ಇಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು
ಪ್ರೋಕ್ಷ ಅಭೀಷದಿಂದಾಗಿ ಮೈಲು ಅಂತರದೊಳಗಿನ ಊರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ
ಇರುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲ ಟಿಪಾಲುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಗಿಬಂಡಿ, ಮೋಟಾರುಗಳಿಂದ ಕಳಿ
ಸಲ್ಪಡುವವು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿಮಾನಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೂ ಟಿಪಾಲು ಕಳಿಸುವ
ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

ತಾರು ಅಥವಾ ತಂತೀ ಟಿಪಾಲು :— ಪತ್ರಗಳು ವಿಕಾಸದಾರರಿಗೆ
ಮುಟ್ಟಲು ಒಂದು ದಿನವಾವರೂ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಯಾವದೊಂದು ಸಂಗತಿ
ಯನ್ನು ಇದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲೇ ಅಂದರೆ ೨-೩ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮುಟ್ಟಿ
ಸುವ ಯೋಜನೆಯೊಂದಿದೆ. ಅದೇ ತಂತೀ ಟಿಪಾಲು. ಇದಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವ
ವೆಚ್ಚವು ನಾವು ತಿಳಿಸುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬರೆದ ಶಬ್ದಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು
ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳು ತೀರ ತುಸು ಇರ
ಬೇಕು. ವಿಕಾಸ ಸಹ ೧ ರಿಂದ ೨ ರ ವರೆಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಶಬ್ದಗಳಿದ್ದರೂ
ಅದಕ್ಕೆ ೧೨ ಅಣೆ ಬೆಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ೮ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು
ಶಬ್ದಕ್ಕೂ ಒಂದಾಣೆಯಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಬೀಳುವದು. ಅಂದರೆ ೧೨ ಶಬ್ದಗಳ

ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಸಲು ೧ ರೂ. ಬೀಳುವದು. ಇದಾದರೂ ಕೂಡಲೆ ವಿಕಾಸದಾರನಿಗೆ ಅಂಜಿಯಾಳಿನಿಂದ ಮುಟ್ಟಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅತಿ ತೀವ್ರ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ತಾರು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾದಾ ತಾರಿನ ಇಮ್ಮಡಿ ಖರ್ಚು ಬರುವದು.

ಈ ತಂತೀಟಪಾಲನ್ನು ಪ್ರೋಸ್ಟ್ರ ಆಫೀಸು ಜಾಲೂ ಇರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಅವಧಿ ನಿೂರಿ ಕೊಡುವ ತಂತೀಟಪಾಲಿಗೆ ಲೇಟ ಫೀ ಎಂದು ಎರಡು ರೂವಾಯಿ ಜೆಜ್ಜಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೋಸ್ಟ್ರಿನಿಂದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕಳಿಸುವಂತೆ ಹಣವನ್ನೂ ಕಳಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮನಿಯಾರ್ಡರ ಮಾಡೋಣವೆನ್ನುವರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾದಾ ಮನಿಯಾರ್ಡರ, ತಾರಮನಿಯಾರ್ಡರ ಎಂದು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳುಂಟು.

ಸಾದಾ ಮನಿಆರ್ಡರ:— ಹಣವನ್ನು ಕಳಿಸುವವನು ಮನಿಆರ್ಡರ ಫಾರ್ಮಿನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಹಾಗೂ ಹಣ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವನ, ವಿಕಾಸ ಉರು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಬರೆದು, ಕಳಿಸತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಅಕ್ಷರದಿಂದಲೂ ಅಂಕಗಳಿಂದಲೂ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒರೆಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕೆಳ ಭಾಗಕ್ಕೆರುವ ಕುಪನ್ (ಖಾಲೀಜಾಗಾ) ದಲ್ಲಿ ಹಣ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವನಿಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಕಳಿಸತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನೂ (ಕಮಿಶನ್ ಸಹಿತ), ಮನಿಆರ್ಡರ ಫಾರ್ಮನ್ನೂ ಪ್ರೋಸ್ಟ್ರಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಹಣ ಮುಟ್ಟಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೋಸ್ಟ್ರಿನ ಮುಪ್ರೆಯಕ್ಕು ಪಾವತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವರು. ಈ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರೋಸ್ಟ್ರಿನವರು ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಫಾರ್ಮಿನ ಮೇಲೆ ಸಹಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ಆ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಹಣ ಕಳಿಸಿದವನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವರು.

ಮನಿಆರ್ಡರದಿಂದ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಭಾಗಗಳಾದ ಆಣೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಳಿಸಬಹುದು. ಈ ಹಣವು ೬೦೦ಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕುವಾರದು.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇರುವ ಮನಿಆರ್ಡರ ಕಮಿಶನ್ ದರಗಳು

(i) ಮೊದಲಿನ ೫ ರೂ. ಗಳಿಗೆ ೨ ಆಣೆ. (ii) ೫ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ೧೦ರ ವರೆಗೆ ೩ ಆಣೆ. (iii) ೧೦ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ೧೫ ರೂ. ಗಳ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ. (iv) ೧೫ ರೂ. ಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ೨೫ ರೂ. ಗಳ ವರೆಗೆ

೬ ಅಣಿ. (v) ೨೫ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚುವ ಹಣಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಭಾಗ ಗಳಂತೆ ಕಮಿಷನ್ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವದು.

ಈ ವರಗಳು ಅಗಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರೋಸ್ಟ್ರಿನವರಿಂದಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

ತಾರ ಮನಿಯಾರ್ಡರ:— ಹಣವು ತೀವ್ರ ಮುಟ್ಟುಬೀಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಾರ ಮನಿಯಾರ್ಡರದಿಂದ ಕಳಿಸುವರು. ಇದಕ್ಕೂ ಸಾಧಾ ಮನಿ ಆರ್ಡರದಂತೆಯೇ ಫಾರ್ಮನ್ನು ತುಂಬಿ, ಕಮಿಷನ್ ಸಹ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ತಂತ್ರೀ ಟೆಪಾಲಿನ ಬಿರ್ಚು ಕೊಟ್ಟು ೨ ಅಣಿ ಹೆಚ್ಚಿನಕರ (ಸುಚಾರ್ಜ)ವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ಇಂಥ ಮನಿಯಾರ್ಡರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವರು. ಮುಂದೆ ಹಣಮುಟ್ಟಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಾಧಾ ಮನಿಯಾರ್ಡರದಂತೆ; ಅದು ಕಂಪೆಟೆಪಾಲಿನಂತೆ ತೀವ್ರ ಮುಟ್ಟುವದು.

ಪೋಸ್ಟಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕು:— ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಆಗು ಪೋಗುಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವು. ಅಂಥ ಹಣವನ್ನು ಇಡಲಿಕ್ಕೂ, ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲ ವಾಗಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ತೆರೆದಿರುವರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಅನ್ನುವರು. ಇದಕ್ಕೆ “ಪೋಸ್ಟಲ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕು” ಎಂದೂ ಹೆಸರು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಇಡುವವನು ಪ್ರೋಸ್ಟ್ರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಒಂದು ಪಾಸ ಬುಕ್ವನ್ನು ಕೊಡುವರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಪಾಲು ತಕ್ಕೊಂಡ ಹಣವನ್ನು ತಾರೀಖವಾರ ಬರೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯವಹಾರದ ನಿಯಮಗಳು:— (೧) ಒಬ್ಬನು ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದೇ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆ. (೨) ಹಣ ವನ್ನು ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಜೀಕಾದಷ್ಟು ಸಾರೆ ಇಡಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಸೋಮ ವಾರದಿಂದ ಶನಿವಾರದ ವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಾರೆ ಮಾತ್ರ ಹಣವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. (೩) ಒಬ್ಬನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ೨ ರೂ. ಗಳಿಂದ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಣ ಇಡಬಹುದು. ಪಾಸ ಬುಕ್ವಿನಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ

೨ ರೂ. ಗಣಪರೂ ಶಿಲಕು ಇರಲೇಬೇಕು. (೪) ತಿಂಗಳ ಖರ್ಚು ತಾರೀಖಿನ ನಂತರ ಇಟ್ಟು ಹಣಕ್ಕೆ ಆ ತಿಂಗಳ ಬಡ್ಡಿ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಖರ್ಚು ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಆ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ತೀರ ಕಡಿಸು ಶಿಲಕು ಇರುವ ಹಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಡ್ಡಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

(೫) ಇಡೀ ವರ್ಷ ೨೦೦ ರೂ. ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಶಿಲಕು ಇದ್ದರೆ, ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ೨೦೦ ತೆ, ಬಡ್ಡಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ೨೦೦ ರೂ. ಕ್ಕಿಂತ ಒಂದೇ ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಸುವಿರಲಿ (ಅದು ಒಂದೇ ದಿವಸ ಕಡಿಸುವಿದ್ದರೂ ಸಹ) ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಗಿಂತಲೂ ಬಡ್ಡಿ ದೊರೆಯುವದು. (೬) ಪೂರ್ಣ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಡ್ಡಿ ಆಕರಿಸುವರು; ಅದರಂತೆ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರೇಲ್ (ಫೈ) ಬಂದರೆ ಹಿಡಿಯುವದಿಲ್ಲ. (೭) ಎಲ್ಲ ಬ್ಯಾಂಕು ಗಳಂತೆಯೇ ವರ್ಷವು ಎಪ್ರಿಲ್ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಮಾರ್ಚ್ ೩೧ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮುಗಿಯುವದು. (೮) ಕಳೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಕು ಬಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಲೇವಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಇಡೀ ಹಣಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಯನ್ನು ಆಕರಿಸುವರು.

ಅಂಚೆಯಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದು:— ಪ್ರೋಸ್ಟ್ರಿನಿಂದ ಕಾರ್ಡು, ಪಾಕೇಟು, ಹಣವನ್ನು ಕಳಿಸಿದಂತೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದು. ಆದರೆ ಅದು ೧೦೦೦ ತೊಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರ ಇರಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಅಂಚೆಯಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕಲಿಯೋಣ.

(ಅ) **ಬುಕ್-ಪೋಸ್ಟ್:—** ಮುದ್ರಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕ, ಅಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರಗಳಿರಕೂಡದು. ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯದ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಗಳಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಕಳಿಸಲಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಬುಕ್-ಪೋಸ್ಟಿನ ಕಟ್ಟುಬಿಚ್ಚಿ ನೋಡಲು ಬರುವಂತಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿನ ೫ ತೊಲೆ ಇಲ್ಲವೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಸು ತೂಕಕ್ಕೆ ೩ ದುಡ್ಡು ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಪ್ರತಿ ೨೨ ತೊಲೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ೧ ದುಡ್ಡಿನಂತೆ ತಿಕ್ಕೇಟು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಕಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ **ಬುಕ್-ಪೋಸ್ಟ್** ಎಂದು ಬರೆದು ವಿಳಾಸ ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. ವಸ್ತುಗಳ ತೂಕವು ೨೦೦ ತೊಲೆಗೆ ಮಿಕ್ಕಕೂಡದು.

(ಅ) ಪಾರ್ಸಲ್:— ಪಾರ್ಸಲ್‌ದಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ರಟ್ಟಿನ ಇಲ್ಲವೆ ತಿಳುವಾದ ತಗಡಿನ ಸಣ್ಣ ಡಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಅನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಹೊಲಿಯಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಪಾರ್ಸಲ್ ಎಂದು ಬರೆಯುವುದು, ಮುಟ್ಟಿತಕ್ಕು ವಿಳಾಸ ಮುಂತಾದವು ಬರೆಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕಳಿಸುವವಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿನ ೪೦ ತೊಲೆ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ತೂಕವುಳ್ಳ ಪಾರ್ಸಲ್‌ಗಳಿಗೆ ೬ ಆಣೆಗಳ ತಿಕ್ಕಿಟು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೂಕದ ಪ್ರತಿ ೪೦ ತೊಲೆಗೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆಗಳ ತಿಕ್ಕಿಟು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ೪೦ ತೊಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರವುಳ್ಳ ಪಾರ್ಸಲ್‌ಗಳನ್ನು ರಜಿಸ್ವರ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ೧೦೦೦ ತೊಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರವುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪೋಸ್ಟಿನಿಂದ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

(ಇ) ರಜಿಸ್ವರ:— ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ರಜಿಸ್ವರ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪಾರ್ಸಲ್‌ನ ನಿಯಮದಂತೆ ಅದರ ತೂಕಕ್ಕನುಸಾರ ತಿಕ್ಕಿಟುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ರಜಿಸ್ವರ ನೆಚ್ಚುವೆಂದು ೯೨ ಆಣೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಕ್ಕಿಟುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ “ರಜಿಸ್ವರ ಪೋಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಸಲ್” ಎಂದು ಬರೆಯಬೇಕು. ನೀವು ಕಳಿಸಿದ ವಸ್ತುವು ವಿಳಾಸದಾರನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಪಾವತಿ ಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೆ ೧ ಆಣೆಯ ತಿಕ್ಕಿಟನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಪರತ ಪಾವತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಡಬೇಕು.

(ಈ) ಫ್ಲಿ. ಪಿ. ಮಾಡುವುದು:— ನೀವು ಕಳಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಹಾಗೂ ಕಳಿಸುವ ವಿಚಾರ ಇವೆರಡೂ ಹಣವು ನಿಮಗೆ ವಿಳಾಸದಾರನಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅಗ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಫ್ಲಿ. ಪಿ. ಯಿಂದ ಕಳಿಸಬೇಕು. ನಾದಾ ಪಾರ್ಸಲ್‌ನ ನಿಯಮದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಗಲುವಷ್ಟು ಅಂಚೆಯ ತಿಕ್ಕಿಟುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಅದನ್ನು ರಜಿಸ್ವರ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ತಿಕ್ಕಿಟುಗಳಲ್ಲಿ ರಜಿಸ್ವರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಿಕ್ಕಿಟುಗಳನ್ನೂ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಫ್ಲಿ. ಪಿ. ಯಿಂದ ನಿಮಗೆ ಹೊರೆಯಬೇಕಾದ ಹಣವು ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೆ ೧ ಆಣೆ; ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ೨ ಆಣೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಕ್ಕಿಟುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಕಾಣಿಸಿ ಫ್ಲಿ. ಪಿ. ಪಿ. ಎಂದು ಬರೆಯಬೇಕು. ವಿಳಾಸದಾರನ:

ಸ್ವೀಕರಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಮರಳಿ ಕಳಿಸುವರು. ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣಕ್ಕೆ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಮಾಡುವದಿದ್ದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ವಿಮೆ (ಇನ್ಶೂರ) ಇಳಿಸಲೇ ಬೇಕು. ೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಿಕ್ಕುವ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ಯನ್ನು ಅಂಜಿಯವರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲ.

ಉಗಿಬಂಡಿಯಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದು

೧೦೦೦ ತೊಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಗಿಬಂಡಿಯಿಂದ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಅವುಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವು ವಸ್ತುಗಳ ತೂಕ, ಕಳಿಸಬೇಕಾದ ಊರ ಅಂತರ ಹಾಗೂ ಕಳಿಸಬೇಕಾದ ಗಾಡಿ (ಪ್ಯಾಸೆಂಜರ ಅಥವಾ ಗೂಝ್) ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳುಂಟು.

(ಅ) ಗೊಡ್ಡ ಗಾಡಿಯಿಂದ:— ವಸ್ತುವನ್ನು ಗೊಡ್ಡ ಗಾಡಿಯಿಂದ ಕಳಿಸಿದರೆ ವೆಚ್ಚವು ಕಡಿಮೆ ಬರುವದು. ಆದರೆ ಮುಟ್ಟುಲು ತಡವಾಗುವದು.

(ಆ) ಪ್ಯಾಸೆಂಜರ ಗಾಡಿಯಿಂದ:— ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ಯಾಸೆಂಜರ ಗಾಡಿಗಳಿಂದ ಕಳಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚವು ತಗಲುವದು. ಆದರೆ ವಸ್ತುಗಳು ಬೇಗ ಮುಟ್ಟುವವು. ಮಾಲು ಕಳಿಸಿದ ಕೂಸಲೆ ರೈಲ್ವೆಯವರಿಂದ ಪಡೆದ ಸಾವತಿ (ರಶೀದಿ)ಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವನಿಗೆ ಟಿಪಾಲುದ್ವಾರಾ ತಪ್ಪದೆ ಕಳಿಸ ಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವರು ಆ ಮಾಲನ್ನು ಪಡೆಯುವರು.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

೧. ಮನಿಯಾರ್ಡರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾರಗಳೆಷ್ಟು? ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಾ ಮನಿಯಾರ್ಡರ ಮಾಡುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಹೇಳಿರಿ ?
೨. ಅಂಚೆಗಳಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ?
೩. ಉಗಿಬಂಡಿಯಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವದು ಹೇಗೆ ?

ಹಳ್ಳಿಯ ಆಡಳಿತ—ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ

ಹಳ್ಳಿಯ ವಾಂತೆ, ತೆರಿಗೆಯ ವಸೂಲಿ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಂತ್ಯರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವರಷ್ಟೆ? ಅವರಿ ಇನ್ನುಳಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರಿ ಆಡೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ರಸ್ತೆಗಳ ಸುಧಾರಣೆ, ಗ್ರಾಮ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಿರುವದು. ಅದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಎನ್ನುವರು. ಇದು ೫೦೦ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುವದು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಜಿಲ್ಲಾ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವದು.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತದಲ್ಲಿರುವ ಸಭಾಸದರಿಗೆ ಪಂಚವೆನ್ನುವರು. ಋಷಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಪಂಚರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೫ ರಿಂದ ೯ರ ವರೆಗೆ ಇರುವದು. ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರಿಲ್ಲರೂ ಮತದಾರರಿಗಿರುವರನ್ನು ಆರಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಂಚರು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸೇರಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅವನಿಗೆ ಸರಪಂಚ (ಮುಖ್ಯ ಪಂಚ) ನೆಂಬ ಹೆಸರು. ಪಂಚರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಮೀಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವರು. ಉದಾ :— ಶಾಲಾ ಕಮೀಟಿ (ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ); ಬೆಂಚ ಕಮೀಟಿ (ನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನಿಡುವದಕ್ಕೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡು ಹಾಗೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಿರುವನು. ಅವನಿಗೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಎನ್ನುವರು. ಅವನನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಯಮಿಸುವರು. ಅವನಿಗೆ ಪಗಾರವು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತದಿಂದ ಮೊರೆಯುವದು. ಪಂಚರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪಗಾರವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಗೌರವ ಸಭಾಸದರು.

ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತದ ಕೆಲಸಗಳು :—

೧) ನ್ಯಾಯವಿಚಾರಣೆ :— ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಳಗಿನ ಯಾವುದೇ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳಿ (ದಾವೆ) ಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವದು. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಿಕ್ಕದಷ್ಟು ದಂಡಕಟ್ಟುವದು.

೨) ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ:— ಕೆರೆಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇವ್ವವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಉರ ಜನರಿಗೆ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದು.

೩) ಮಾರ್ಗ ಸೌಕರ್ಯ:— ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸರಿ ಪಡಿಸುವುದು.

೪) ಗ್ರಾಮ ಸ್ವಚ್ಛತೆ:— ಉರೊಳಗಿನ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಉಡುಗಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಇಡಿಸುವುದು.

೫) ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ:— ಉರಲ್ಲಿ ಮಾರಿಕಾ, ಪ್ಲೇಗು ಮುಂತಾದ ಪಿಡುಗಿನ ಬೇನೆಗಳು ಹಬ್ಬಿದರೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು.

೬) ಶಿಕ್ಷಣ:— ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ವಾಗು ಮಲೆಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು.

೭) ಇತರ:— ಕೊಂಡವಾಡೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯ ಸಗಾರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಚಾಯತಕ್ಕೆ ಹಣ ಬೇಕಲ್ಲವೇ ? ಈ ಹಣವನ್ನು ಮೊರಕೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಯತಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ:—

ಅ) ಮನೆಪಟ್ಟಿ, ಕೊಂಡವಾಡೆಯಿಂದ ವಸೂಲಾದ ಹಣ, ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕುವ ಪಟ್ಟಿ, ಮುಂತಾದವು.

ಬ) ನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದ ದಂಡದ ಹಣದ ವಸೂಲಿ.

ಕ) ಜಿಲ್ಲಾ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಬಂದ ಸಹಾಯ ಧನ.

ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಗಳು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವು. ಅವುಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಜನರಿಂದ ಆಸಪ್ಪುಟ್ಟಿರುವರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಜಾ ಸರ್ಕಾರಗಳೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಪಟ್ಟಣಗಳ ಆಡಳಿತ—ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ

ಹಳ್ಳಿಯ ಆಡಳಿತ ಸಾಗಿಸಲು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಇರುವಂತೆ ಪಟ್ಟಣದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುನಿಸಿಪಾಲ್ಟಿ ಅಥವಾ ನಗರಸಭೆ ಇರುವದು. ಮೂರು ವರುಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಜರುಗುವ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಪಟ್ಟಣಗಿಂದಲೇ ಆರಿಸಿ ಬರುವರು. ಇವರಿಗೆ ಮೆಂಬರರು ಅಥವಾ ಸಭಾಸದರಿನ್ನುವರು. ಇವರಾವರೂ ಗೌರವ ಸಭಾಸದರು.

ಆರಿಸಿ ಬಂದ ಸಭಾಸದರಿಲ್ಲ ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಶಾಲಾ ಕಮಿಟಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರಿಕ ಕಮಿಟಿ ಹೀಗೆ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಕಮಿಟಿ (ಸಮಿತಿ) ಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇವಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರಿಕ ಕಮಿಟಿಯ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಉಪ ಸಮಿತಿಗಳಿರುವವು. ಆಯಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಚೇರಮನ್ ಇರುವನು. ನಗರ ಸಭೆಯವರು ಯೋಜಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೂ, ಕಚೇರಿಯ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೂ ಚೀಫ ಆಫೀಸರ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯಿರುವನು.

ನಗರ ಸಭೆಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

೧) ಶಿಕ್ಷಣ ಸೌಕರ್ಯ :— ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ೭ ರಿಂದ ೧೧ ವಯಸ್ಸಿನವರಿಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯದ ಪುಕ್ಕಟೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವದು. ಇವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಆಫೀಸರ ಎಂಬ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಿರುವನು.

೨) ಮಾರ್ಗ ಸೌಕರ್ಯ :— ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವದು ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವದು ಇವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಎಂಜಿನಿಯರನಿರುವನು. ಇವನು ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವನು.

೩) ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ :—ನಳ, ಭಾವಿ, ಕೆರೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವದು.

೪) ನಗರ ನೈರ್ಮಲ್ಯ:— ಊರಲ್ಲಿರುವ ಗಜಾರ, ಪಾಯಖಾನೆ, ರಸ್ತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರಿಸಿ ನಗರ ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದು. ಇದರ ಮುಲ್ಕಿಚಾರಣೆಗೆ ಸ್ಥಾನಿಟರಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರಿಯಿರುವನು.

೫) ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ:— ಊರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವನಾಯಾಸೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಪುಕ್ಕಟೆ ಔಷಧೋಪಚಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವದು ಹಾಗೂ ಪಿಡುಗಿನ ಜೀನಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಫೀಸರ ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರಿಯಿರುವನು.

೬) ದೀಪದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:— ನಗರದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ದ್ವೀಪ ಇಲ್ಲವೆ ಬೆಳಕು ಕೊಡುವ ಬೇರೆಸಾಧನಗಳಿಂದ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಸುವದು.

೭) ಮನೋರಂಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:— ಪಟ್ಟಣಗಿರಿಗೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಒಂದು ನಗರೋದ್ಯಾನ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಅಟವ ಬಯಲು ಇವುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವದು.

೮) ಧರ್ಮಶಾಲೆ:— ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ಇಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಧರ್ಮಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವದು.

೯) ನೌಕರರ ಪಗಾರಕೊಡುವದು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಖರ್ಚಿನ ಬಾಬುಗಳು.

ನಗರ ಸಭೆಗೆ ಹಣದೊರಕುವ ಬಾಬುಗಳು

೧) ಮನೆ ಪಟ್ಟಿ, ನೀರಿನ ಪಟ್ಟಿ, ಭಂಗೀ ಪಟ್ಟಿ, ವಾಹನಗಳ ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

೨) ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಸುಂಕ (ಜಕಾತಿ)

೩) ಅಂಗಡಿ, ವಖಾರ, ಸಿನೇಮಾ ಗೃಹ, ನಾಟಕ ಮಂದಿರ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವ ಲಾಯಸೆನ್ಸ್ ಕರ.

ನಗರ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೆನ್ನುವರು.

ಅಭ್ಯಸನಗಳು

೧. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಯಾವವು ?

೨. ನಗರ ಸಭೆಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಯಾವವು ?

೩. ನಗರ ಸಭೆಗೆ ಹಣದೊರಕುವ ಬಾಬುಗಳು ಯಾವವು ?

ಪಂಚಾಂಗ, ರೇಲ್ವೆ ಗಾಯಿಡ್ ಹಾಗೂ ಪೋಸ್ಟಲ್ ಗಾಯಿಡು ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವದು.

(ಅ) ಪಂಚಾಂಗ:— ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನ ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಾರೀಖು ತಿಂಗಳು ಇಸ್ತಿಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರೆ ಮದುವೆ, ಮುಂಜೆ, ಜನನ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ

ಪಂಚಾಂಗ.— ತಿಥಿ, ವಾರ, ನಕ್ಷತ್ರ ಯೋಗ ಮತ್ತು ಕರಣ ಎಂಬ ೫ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸಾಧನವೇ ಪಂಚಾಂಗವು. ಇವನ್ನು ಶಾಲಿ ವಾಹನ ಶಕವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. (ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕದಂತೆ ಕ್ರಿಸ್ತೀ ಶಕ, ಹಿಜರಿಶಕಗಳೆಂದೂ ಇರುತ್ತವೆ.)

ತಾ. ೧೫-೩-೧೯೫೨ ಎಂದರೆ ಕ್ರಿಸ್ತೀಶಕದ ೧೯೫೨ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೩ನೆಯ ತಿಂಗಳ ೧೫ ನೆಯ ದಿನ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಆದರೆ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಯಾವದೊಂದು ದಿನವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು

ಪಂಚಾಂಗದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕೆಯ ಸಂವತ್ಸರವನ್ನು (ವರ್ಷ) ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪದ ಸಂವತ್ಸರವು ನಂದನ ಸಂವತ್ಸರವು. ಪ್ರಾರಂಭದ ಕೆಲವು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷ ಭವಿಷ್ಯ (ಮಳೆಬೀಳೆಗಳ ಯೋಗ, ಯುದ್ಧದ ವಿಚಾರ ಮುಂತಾದವು) ವನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಹಣ, ಲಗ್ನ, ಮುಂಜಿವೆಗಳ ಮುಹೂರ್ತಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ಪುಟ ಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಕ್ಷದ (೧೫ ದಿನಗಳ) ವಿವರ ವಾದವರ್ಣನೆಯು ಇರುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಕನ್ಯಾ, ವರಗಳ ಕುಂಡಲಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ನೋಡುವ ಕೋಷ್ಟಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಈಗ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮುಂದಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಮಾಸಗಳು:— ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂವತ್ಸರವು ಚೈತ್ರರುದ್ರ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ ಯಿಂದ (ಯುಗಾದಿ) ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರ,

ಸೈಶಾಖ, ಜೇಷ್ಠ, ಅಷಾಢ, ಶ್ರಾವಣ, ಭಾದ್ರಪದ, ಅಶ್ವಿನ್, ಕಾರ್ತಿಕ, ಮಾರ್ಗಶಿರ್ಷ, ಪುಷ್ಯ, ಮಾಘ, ಫಾಲ್ಗುಣ ಎಂಬ ೧೨ ತಿಂಗಳುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ 'ಮಾಸ'ಗಳೆನ್ನುವರು. ಉದಾ :— ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಾಸ, ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸ.

ಋತುಗಳು:— ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಾಸದಿಂದ ಅಂಭಸಿ ಪ್ರತಿ ೩ ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಗೆ 'ಋತು'ವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೬ ಋತುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ವಸಂತ, ಗ್ರೀಷ್ಮ, ವರ್ಷಾ, ರರತ್, ಹೇಮಂತ, ಶಿಶಿರ ಇವೇ ಆ ಋತುಗಳು.

ತಿಥಿಗಳು:— ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾಸದಲ್ಲಿ ೩೦ ದಿನಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ತಿಥಿಗಳೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಚಂದ್ರನ ಬಿಂಬವು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಸಂಪೂರ್ಣ ದುಂಡಗೆ ಆಗಲು ೧೫ ದಿನಗಳು ಬೇಕು. ಈ ಅವಧಿಗೆ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸಣ್ಣದಾಗುತ್ತ ಪೂರ್ಣ ಇಲ್ಲವಂತೆ ಆಗಲು ಮತ್ತೆ ೧೫ ದಿನಗಳು ಬೇಕು. ಈ ಅವಧಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷವೆಂದರೆ ತಿಂಗಳಿನ ಬೆಳಕುಳ್ಳ ಭಾಗ. ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷವೆಂದರೆ ತಿಂಗಳಿನ ಕತ್ತಲೆಯ ಭಾಗ.

ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯ ತಿಥಿಗಳು:—ಪ್ರತಿಪದಾ, ದ್ವಿತೀಯಾ, ತೃತೀಯಾ, ಚತುರ್ಥಿ, ಪಂಚಮಿ, ಷಷ್ಠಿ, ಸಪ್ತಮಿ, ಅಷ್ಟಮಿ, ನವಮಿ, ದಶಮಿ, ಏಕಾದಶಿ, ದ್ವಾದಶಿ, ತ್ರಯೋದಶಿ, ಚತುರ್ದಶಿ, ಪೂರ್ಣಿಮಾ (ಹುಣ್ಣಿಮೆ) ಈ ತಿಥಿಗಳನ್ನು ೧ ರಿಂದ ೧೫ ರ ವರೆಗಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯ ತಿಥಿಗಳು:—ಪ್ರತಿಪದೆಯಿಂದ ಚತುರ್ದಶಿಯ ವರೆಗೆ ಮೇಲಿನಂತೆ ಮತ್ತು ಕೊನೆಗೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಎಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ಚತುರ್ದಶಿಯ ವರೆಗಿನ ತಿಥಿಗಳನ್ನು ೧ ರಿಂದ ೧೪ ರ ವರೆಗಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಗೆ ೩೦ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಾರಗಳು:— ರವಿವಾರ, ಸೋಮವಾರ, ಮಂಗಳವಾರ, ಬುಧವಾರ, ಗುರುವಾರ, ಶುಕ್ರವಾರ ಮತ್ತು ಶನಿವಾರ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳು:— ಇವು ೨೭. ಕ್ರಮವು ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ. ೧ ಅಶ್ವಿನಿ ೨. ಭರಣಿ ೩ ಕೃತಿಕಾ ೪ ರೋಹಿಣಿ ೫ ಮೃಗಶಿರಾ ೬ ಆರ್ದ್ರಾ ೭. ಪುನರ್ವಸು ೮ ಪುಷ್ಯ ೯. ಅಶ್ಲೇಷಾ ೧೦. ಮಘಾ ೧೧ ಪೂರ್ವಾ

೧೨. ಉತ್ತರಾ ೧೩. ಹೆಸ್ತಾ ೧೪. ಚಿತ್ತಾ ೧೫. ಸ್ವಾತಿ ೧೬. ವಿಶಾಖಾ
 ೧೭. ಅನುರಾಧಾ ೧೮. ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ೧೯. ಮೂಲಾ ೨೦. ಪೂರ್ವಾಷಾಢಾ
 ೨೧. ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ ೨೨. ರ್ಜುಣಾ ೨೩. ಧನಿಷ್ಠಾ ೨೪. ಶತತಾರಕಾ
 ೨೫. ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಪದಾ ೨೬. ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದಾ ೨೭. ರೇವತಿ.

ಯೋಗಗಳು:— ಇವಾದರೂ ೨೭ ಇರುತ್ತವೆ. ೧. ವಿಷ್ಕಂಬ
 ೨. ಪ್ರೀತಿ ೩. ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ೪. ಸೌಭಾಗ್ಯ ೫. ಶೋಭನ ೬. ಅತಿಗಂಡ
 ೭. ಸುಕರ್ಮ ೮. ಧೃತಿ ೯. ಶೂಲ ೧೦. ಗಂಡ ೧೧. ವೃದ್ಧಿ ೧೨. ಧ್ರುವ
 ೧೩. ವ್ಯಾಪ್ತಾತ ೧೪. ಹರ್ಷಣ ೧೫. ವಪ್ರ ೧೬. ಸಿದ್ಧಿ ೧೭. ವ್ಯತಿಪಾತ
 ೧೮. ವರಿಯಾಸ ೧೯. ಪರಿಘ ೨೦. ಶಿವ ೨೧. ಸಿದ್ಧ ೨೨. ಸಾಧ್ಯ
 ೨೩. ರುಕ್ಲ ೨೪. ರುಭ ೨೫. ಬ್ರಹ್ಮ ೨೬. ಐಂದ್ರ ೨೭. ವೈಧೃತಿ.

ಕರಣಗಳು:— ೧. ಬವ ೨. ಬಾಲವ ೩. ಕೌಲವ ೪. ತೈತಿಲ
 ೫. ಗರಜ ೬. ವಣಿಜ ೭. ವಿಷ್ಣಿ ೮. ಶಕುನಿ ೯. ಚತುಷ್ಟದ ೧೦. ನಾಗ
 ೧೧. ಕಿಂಸ್ತುಘ್ನ. ಕರಣ=ಅರ್ಧ ತಿಥಿಯ ವೇಳೆ

ರಾಶಿಗಳು:— ೧. ಮೇಷ ೨. ವೃಷಭ ೩. ಮಿಥುನ ೪. ಕರ್ಕ
 ೫. ಸಿಂಹ ೬. ಕನ್ಯಾ ೭. ತುಲಾ. ೮. ವೃಶ್ಚಿಕ ೯. ಧನು ೧೦. ಮಕರ
 ೧೧. ಕುಂಭ ೧೨. ಮೀನ.

ಘಟಿಕಾ (ಘಳಿಗೆ) ಮತ್ತು ಘಟೆ:— ೬೦ ಪಳೆ=೧ಘಳಿಗೆ,
 ೬೦ಘಳಿಗೆ=೧ದಿವಸ. ಇವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ೧ ಪಳ ಮತ್ತು ೧ ಘಳಿಗೆ
 ಇವುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಾಸು, ಮಿನಿಟುಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಬಹುದು ೧ ದಿನದಲ್ಲಿ
 ೨೪ ತಾಸುಗಳು ಅಥವಾ ೬೦ ಗಳಿಗೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ೧ತಾಸು=
 (೬೦/೨೪)=೨.೫ ಘಳಿಗೆಗಳು ಮಿನಿಟು ತಾಸಿನ ೬೦ ನೆಯ ಭಾಗವು. ಪಳವು
 ಘಳಿಗೆಯ ೬೦ನೆಯ ಭಾಗವು. ಆದ್ದರಿಂದ ೧ ಮಿನಿಟು=೨೫ ಪಳಗಳು.
 ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಳಿಯುವವಕ್ಕಾಗಿ ೧೯೫೨ನೇ ಇಸವಿ (ನಂದನವನ
 ಸಂವತ್ಸರ)ಯ ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿಯ ರ್ಜುನಣಮಾಸದ ಎರಡು ತಿಥಿಗಳ
 ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ
 ಅದರ ವಿವರವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ.

ಇಂಗಿಷ್ ತಾ.	ಮುಂ ತಾ.	ಮುಳಿಯ ಸಕ್ಷತ್ರ	ಗ್ರಹ ಚಾರ	ವಾರ.	ಶ್ರೀ ರಾ. ರಕೆ ಸಂದನಸಾಸು ಸಂವತ್ಸರ ಶ್ರಾವಣರಾಶಿ ಪಕ್ಷದ ಇಸ್ರೀ ರೋಮ ಜುಲೈ ವರ್ಷಕಾಯನ ವಸಂತ ಸುತು.
ಜುಲೈ ೨೩	ಸವಾಸಲ ೨೯	ಪುಷ್ಯ ೨೩	ಶುಕ್ರವಾರ	ಮಂ.	ಪ್ರ ೨೦-೦೨ ಪುಷ್ಯ ೨೦-೦೨ ಪಕ್ಷ ೨೩-೦೨ ಕಿಂಸ್ತು ೨೩-೦೨ ಮಂ ಗ್ರಹ ೨೦-೦೨ ಪುಷ್ಯ ೨೦-೦೨ ಸಿಂಹ ೨೦-೨೩ ಕ್ರೈಶ್ವರ-೦೨ ಕೆರಿಕಟ್ಟಿಂಜ್ಜ
೨೪	ಜಿಲ್ಲಾದ ೨೯	,, ೨೩	ಬು	ನೋ.	

ಇದರಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿನ ೫ ಮನೆಗಳ ಮಾಹಿತಿ ನಿಮಗೆ ಸಹಜ ತಿಳಿಯುವದು. ಅವರೆ ೩ನೆಯ ಮನೆಯು ಆಗುವ ಮಳೆಯ ಸಕ್ಷತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ೪ನೆಯ ಮನೆಯ ವಿಚಾರ ಜ್ಯೋತಿಷರಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಇನ್ನು ೬ನೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರತಿಪದ ಈ ತಿಥಿಯು ಮಂಗಳವಾರ ಸೂರ್ಯೋದಯದಿಂದ ೬೦ ಗಳಿಗೆ ಆದೆ. ಪುಷ್ಯ ಸಕ್ಷತ್ರವು ೨೦ ಗಂಗೆ ೪೫ ಪಳವೂ, ವಜ್ರಯೋಗವು ೩೩ ಗಳಿಗೆ ೦೮ ಪಳವೂ ಕಿಂಸ್ತು ಘ್ನ ಕರಣ ೨೯ ಗಳಿಗೆ ೦೪ ಪಳವೂ ಇರುವವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅದರಂತೆ ಜುಲೈ ೨೪ ತಾರೀಖಿನ ಸೋಮವಾರ ಷಷ್ಠಿ ತಿಥಿ ೨೦ ಗಳಿಗೆ ೦೩ ಪಳ ಆದೆ. ಅದಿನ ಹಸ್ತನಕ್ಷತ್ರ ೦೮ ಗಳಿಗೆ ೦೦ ಪಳ ಸಿದ ಯೋಗ ೪೦ ಗಳಿಗೆ ೨೩ ಪಳ ತೈತಿಲ ಕರಣ ೨೦ ಗಳಿಗೆ ೦೩ ಪಳ ಇರುತ್ತದೆ ಇದು ಶ್ರಾವಣಮಾಸ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಸೋಮವಾರ ಇದ್ದು ಈ ದಿನ ಕೆರಿಕಟ್ಟಿಂಜ್ಜ ಆದೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ನೀವು ಪಂಚಾಂಗದ ಪ್ರವಿವರಣೆ ಮಾಡಿ, ಸಕ್ಷತ್ರ, ತಿಥಿ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(ಬ) ರೇಲ್ವೆ ಗಾಯಿಡ: — ರೇಲ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಗಾಡಿಗಳು ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಬರುವ ವೇಳೆ, ಹೊರಡುವ ವೇಳೆ, ತಿಳಿಬಿಡುವದರ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ರೇಲ್ವೆ (ಗಾಯಿಡ್) ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ರೇಲ್ವೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದೊರೆಯುವವು. ಇನ್ನು ಇಂಥ ರೇಲ್ವೆ ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

(ರೇಲ್ವೆ ಗಾಯಿಡ ತೆರೆದು ನೋಡಿರಿ) ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ ಆ ಗಾಡಿಯು ಯಾವ ಊರಿನಿಂದ ಯಾವ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವದೆಂಬುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರು

ನರು. ಆದಂ ಕೆಳಗೆ ಪಾಸೆಗಳಿರುವವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಪಾಸೆ ಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಕಿಗಳಿರುವವು. ಅವುಗಳ ಮುಂದೆ ರೇಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿರುವವು. ಆ ಅಂಕಿಗಳು ಅವುಗಳ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರೇಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮೈಲು ಅಂತರದಲ್ಲಿರುವ ದೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವವು. ಕೆಲವು ರೇಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಗಳ ಮುಂದೆ R, N. V. V. ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳಿರುವವು. R ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವು ಆ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಚಹ ಹಾಗೂ ಫಲಾಹಾರ ಮೊದಲಿಯುವದೆಂದೂ, N. V. ಎಂಬುದು ಆ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸಾರಿಕವಾಗಿ ಉಟ ಮೊದಲಿಯುವದೆಂದೂ, V. ಎಂಬುದು ಆ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಶಾಕಾಹಾರಿ ಉಟ ಮೊದಲಿಯುವದೆಂದೂ, ತೋರಿಸುವವು. ಇವುಗಳ ಮುಂದಿನ ಪಾಸೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಗಳು ಆಯಾ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟುವ ವೇಳೆ ಇರುವದು. ಕೆಲವು ನಿಲ್ದಾಣಗಳ ಮುಂದೆ ಎರಡು ವೇಳೆ ಗಳಿರುವವು. ಸೇ. ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವ ಮುಂದೆ ಇದ ವೇಳೆಯು ಗಾಡಿಯು ಆ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರುವ ವೇಳೆಯನ್ನೂ ಹೋ. ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವ ಮುಂದೆ ಇದ್ದ ವೇಳೆಯು ಗಾಡಿಯು ಆ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಹೊರಡುವ ವೇಳೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುವವು. ಕೆಲವು ಸಲ ರೇಲ್ವೆ ಕೈವಿಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಮೇಲ್ಗಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ಗಾಡಿಗಳ ವೇಳೆಯನ್ನೂ, ಕೆಳಗಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ಗಾಡಿಗಳ ವೇಳೆಯನ್ನೂ, ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. † ಎಂಬ ಗುರುತು ಆ ಗಾಡಿಯು ಮೇಲ್ಗಡೆಗೆ ಹೋಗುವದೆಂದೂ ‡ ಎಂಬ ಗುರುತು ಆ ಗಾಡಿಯು ಕೆಳಗಡೆಗೆ ಹೋಗುವದೆಂದೂ ಸೂಚಿಸುವವು. ಇವಲ್ಲದೆ* ರೇಲ್ವೆ ಕೈವಿಡಿಯಲ್ಲಿ ರೇಲ್ವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ, ಪಾರ್ಸಲ್, ರೇಲ್ವೆ ತಿಕ್ಕೇಟಿನವರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಈಗ ನಿಮಗೆ ರೇಲ್ವೆ ಕೈವಿಡಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತಷ್ಟೇ.

*ರೇಲ್ವೆಯ ವೇಳಾಪತ್ರಿಕೆಯು ಎಪ್ರಿಲ ರನೆಯ ತಾರೀಖು ಹಾಗೂ ಅಕ್ಟೋಬರ ರನೆಯ ತಾರೀಖು ಹೀಗೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಲ ಬದಲಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊಸ ರೇಲ್ವೆ ಕೈವಿಡಿಗಳೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುವವು.

(ಕ) ಪೋಸ್ಟಲ್ ಗಾಯಿಡ (ಅಂಚೆಯ ಕೈಪಿಡಿ) :—

ರೇಲ್ವೇ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ರೇಲ್ವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಅಂಚೆಯ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಚೆಯ ವ್ಯವಹಾರ... ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತ ರವಾಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ನೀವು ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಡು, ಸಾಕೇಟುಗಳ ಬೆಲೆ, ತಂತ್ರೀ ಟಪಾಲು, ಅಂಚೆಯಿಂದ ಹಣ ಕಳಿಸುವುದು, ವೈಮಾನಿಕ ಟಪಾಲು, ಹಾಗೂ ಅಂಚೆಯಿಂದ ರಜಿಸ್ಟರ್, ಸಾರ್ವಜನಿಕ, ವೈ.ಸಿ. ಮುಂತಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಗಳಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಊರಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಊರಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಲಿತಿರುವಿರಿ. ಇವೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಅಂಚೆಯ ಕೈಪಿಡಿ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಲೆ ಬರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿ ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಅದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಬರೆದಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

೧. ಸಂಚಾರಗಳೆಂದು ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು ?
೨. ಸಂಚಾರಗಳ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಗುತ್ತದೆ.
೩. ತಿಥಿಗಳು ಎಷ್ಟು ? ೧೫ನೆಯ ೨೦ನೆಯ ತಿಥಿಗಳಾವವು ?
೪. ತಿಥಿ ಮತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಮುಂದಿರುವ ಅಂಕಗಳು ಏನನ್ನು ಹೇಳುವವು. ಅವುಗಳ ಪ್ರಾರಂಭವು ಯಾವ ವೇಳೆಯಿಂದ ಆಗುವದು.

ದಿ ಅಶೋಕ ಪಬ್ಲಿಶಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ, ಧಾರವಾಡ.
ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳು

೧.	ಸಚಿತ್ರ ನೂತನ ಗಣಿತ	೨ನೆಯ ಇಯತ್ತಿಗೆ	೦- ೮-೦
೨.	,, ,,	೩ನೆಯ ,,	೦-೧೦-೬
೩.	ಸಚಿತ್ರ ಪೌರನೀತಿ	೨ನೆಯ ,,	೦- ೬-೦
೪.	,, ,,	೩ನೆಯ ,,	೦- ೭-೦
೫.	,, ,,	೪ನೆಯ ,,	೦- ೭-೦
೬.	ಸಚಿತ್ರ ಅಂಕಲಿಪಿ (೩ ಬಣ್ಣಗಳ ಮುಖಪುಟ)		೦- ೫-೦
೭.	ಸಚಿತ್ರ ಸಾಮಾನ್ಯಜ್ಞಾನ	೩ನೆಯ ಇಯತ್ತಿಗೆ	೦-೧೨-೦
	(ಮೈಸೂರ ರಾಜ್ಯದ ಹೊಸ ಅಭ್ಯಾಸಪತ್ರಿಕೆಗನುಸಾರವಾಗಿ
ತಯಾರಿಸಿದೆ.)		
೮.	ಸಚಿತ್ರ ಸಾಮಾನ್ಯಜ್ಞಾನ	೪ನೆಯ ಇಯತ್ತಿಗೆ	೦-೧೨-೦
೯.	ಸಚಿತ್ರ ಕಥಾರೂಪ ಇತಿಹಾಸ		
	(೩ ಬಣ್ಣಗಳ ಮುಖಪುಟ)	೩ನೆಯ ಇಯತ್ತಿಗೆ	೦-೧೦-೦
	(ಮೈಸೂರ ರಾಜ್ಯದ ಹೊಸ ಅಭ್ಯಾಸಪತ್ರಿಕೆಗನುಸಾರವಾಗಿ
ತಯಾರಿಸಿದೆ.)		

